

Dünyaya Başkaldırıyoruz

*Kitap Dizisi 14
Nisan 2026*

Dünyaya Başkaldırıyoruz Kitap Dizisi

Sayı: 14

Nisan 2026

ISBN: 978-625-93057-1-4

Editör

Demet Demeter

Dergiye Ulaşabileceğiniz Adresler

Şişli: Ayışığı Ekin Sanat Derneği

Mecidiyeköy: Yeni Dönem

Yayıncılık

Eskişehir: Faust Sahaf&Kafe/

Uçurtma Kitap Kafe/Eflatun

Kitap Kafe

İzmir: Yakın Kitabevi /

Kabuk Kitabevi (Alsancak)

Kapak Tasarımı

Canser Dayanır

Sayfa Düzeni

Ceyda Gedik

Yeni Dönem Yayıncılık

Basın Dağıtım Eğitim Hizmetleri

Tanıtım Org. Tic. Ltd. Şti.

Mecidiyeköy Mah.

Kervangeçmez Sok. No:14/4

Şişli/İstanbul

Tel-Faks: 0 (212) 533 32 57

Baskı

Alesta Ajans Basım Medya ve

Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd.

Şti. Davutpaşa Cad. Güven

İş Merkezi No:83 D Blok D. 349

Topkapı -İST Tel:0212 5012120

Sertifika No: 45526

Sitemizi
incelediniz mi?

içindekiler

Çıkin	3
III. Emekçi Kadınlar Kurultayından Sizlere.....	4
Hayatta Kalma Mücadelemiz Var	7
Emeklilerin Yoksulluğu ve Dayanışma Mücadelesi.....	9
Görünmeyen Emegin ve Geçim Mücadelesi- nin Sesi Kadınlar; Merhaba!	13
Bakırköy'den Kadınların Sesleri	15
Liseli Genç Kadınların Yoksulluğu.....	19
Çalış Ya Da Çalışma Her Koşulda Yoksulluğa Razı ol.....	22
MESEM`lerde Emek Sömürüsü	24
Özel Okmeydanı Hastanesi Sağlık Emekçileri	26
Yoksulluk ve İş Cinayetleri.....	29
Göçmen Bir Kadının Gözünden Hayat ve Mücadele	35
Bakım Emeginde Çalışan Göçmen Kadınlar	37
İnsanca Barınmak Mümkün mü.....	39
Bir Yatak Değil Bir Mücadele.....	42
Kadınlar, Yoksulluk, Doğum Politikaları ve Sağlık Hakkı Mücadelesi	44
Depremi Değıştirdiği Yoksulluk ve Trajedi	47
Yoksulluk Neden "Suçtur"	52
Kadın Öğretmenlerin Görünmeyen Yoksulluğu	55
Trans Özgürlüğü Neden Sınıfsaldır	58
Uyşturucu ve Gençlerin Yoksulluğu.....	61
Yoksullukla Mücadelede Enternasyonal Mücadelenin Önemi	65
Avrupa Eka	67
Dünya Anti-emperyalist Kadın Platformu	68
Kadın Yoksulluğunun Çözümüne Venezuela Komün Örneği	70
III. Emekçi Kadınlar Kurultayı Kapanış Konuşması	76
III. Emekçi Kadınlar Kurultayı Sonuç Bildirgesi	77

iletişim

gmail: dunyayabaskaldir@gmail.com

instagram: [@dunyayabaskaldir](https://www.instagram.com/dunyayabaskaldir)

twitter: [@DunyayaBskldr](https://twitter.com/DunyayaBskldr)

facebook: [Dünyaya Başkaldırıyoruz](https://www.facebook.com/DunyayaBasKaldiriyoruz)

web: dunyayabaskaldir.wixsite.com/kadin

çıkın

Merhaba sevgili kadınlar,

Bu sayımızda bir kez daha sömürünün derinleşen izlerini, sermayenin kadın bedeni ve emeği üzerindeki kuşatmasını ve bu kuşatmaya karşı yükselen devrimci iradeyi selamlıyoruz. 21-22 Şubat 2026 tarihlerinde gerçekleştirdiğimiz “Yoksulluk ve Mücadele Yöntemleri” başlıklı kurultayımızın yakıcı sonuçlarını sayfalarımıza taşıyor; yoksulluğun bir kader değil, kapitalist sistemin yapısal bir sonucu olduğunu bir kez daha ilan ediyoruz.

Emperyalist savaşların en ağır sonuçlarını her zaman kadınların yaşadığını ve en ağır faturanın her zaman en başta kadınlara kesildiğini, İran-İsrail gerilimi ve savaş gerçekliği üzerinden somutluyoruz. Sermayenin çıkarları uğruna patlatılan bombaların, kadınları nasıl daha fazla mülksüzleştirdiğini, güvencesiz bıraktığını ve militarizmin gölgesinde yoksulluğun nasıl bir silah olarak kullanıldığını teşhir ediyoruz. Emperyalizmin kanlı dişlileri arasında ezilen kadınların kurtuluşunun, ancak bu pazar savaşlarına karşı verilecek enternasyonalist bir mücadeleyle

mümkün olduğunu vurguluyoruz.

Genç kadınların omuzlarına çöken ekonomik krizin, işsizliğin ve geleceksizliğin basit bir talihsizlik değil, sınıfsal bir saldırı olduğunu biliyoruz. Genç kadın emeğinin ucuz işgücü olarak yağmalanmasına, cinsel istismarların sistematik bir baskı aracı olarak sömürü düzeni tarafından beslenmesine karşı sesimizi yükseltiyoruz. Bizler biliyoruz ki; tacize, istismara ve ekonomik şiddete zemin hazırlayan bu çürümüş düzen, ancak kökten bir değişimle yıkılabilir.

Bu sayımız, yoksulluğa karşı ekmek, emperyalist savaşlara karşı halklar arası barışı ve ataerkiye karşı kadınların özgürlüğü diyenlerin; yani eşit ve özgür bir yaşamdan yana olanların sözüdür. Teorik derinliğimizi pratik mücadeleyle birleştiriyor; mutfaktaki yangından sokaktaki barikata, kampüslerden fabrika önlerine kadar her alanı birer eylem alanına çevirmeye çağırıyoruz.

Dünyayı sarsan ve değiştiren kadınlar olarak; örgütlenmeye, safları sıklaştırmaya ve sömürsüz bir dünyayı kurmaya kararlıyız. Seni de bu kavgayı büyütme ve birlikte değiştirmeye davet ediyoruz!

III. Emekçi Kadınlar Kurultayından Sizlere

Delal Erol

Emekçi Kadınlar Sözcüsü

*21-22 Şubat 2026 tarihinde gerçekleşen
III. Emekçi Kadınlar Kurultayı açılış konuşmasıdır*

III. Emekçi Kadınlar Kurultayı'na hoşgeldiniz. Kurultayımız, başta Türkiye olmak üzere tüm dünyada yoksulluğun, şiddetin, sömürünün arttığı bir süreçte ve emperyalistlerin ve onların işbirlikçisi kapitalistlerin, destekledikleri çetelerin eliyle artan savaşlar ve işgallerin içinde olduğumuz önemli tarihsel bir eşikte gerçekleşiyor. Yaşamlarımızı dört bir yandan kuşatmış bu sorunların içerisinde artan yoksulluk başkaca her sorunun derinleşmesine, daha yakıcı biçimde hayatlarımızı çevrelemesine neden oluyor. Bu nedenle yoksulluğu, nedenleri ve sonuçlarıyla anla-

mak, kadınların yaşamında etkilerini konuşmak ve mücadele biçimlerimizi tartışmak bugün sömürülen, şiddete uğrayan, katledilen tüm kadınlar için yaşamsal bir zorunluluk olarak duruyor.

Dünyanın hızla değiştiği, tarihin yeni bir evresine doğru ilerlediğimiz bir dönemde kurultayımızda yoksulluğa karşı mücadelemizi konuşmaktan heyecanlıyız. Dünyanın dört bir yanı ayaklanmalar, savaşlar, devrimci kitle eylemleri ile sarsılıyor; emperyalizme, dolayısıyla faşizme ve kapitalizme karşı verilen mücadele her geçen gün daha kitlesel, militan

ve geniş çaplı olmak üzere büyüyor. Milyonları yoksulluk, sömürü, savaş içerisinde yaşamaya mecbur bırakan emperyalistler, insanlığı getirdikleri bu yok oluşun eşiğinde artık hiçbir yerde rahat ve güvende değiller.

Kıran kırana bir savaşın içindeyiz; bir yanda emperyalistler ve her geçen gün tekellerini dolduran işbirlikçi kapitalistler; diğer yanda bütün bu kıyıma karşı dünya işçi sınıfı, emekçi halkları, ezilen ve sömürülen milyonlar var. İki safa ayrılmış bu savaş; emekle sermaye arasında, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki savaştır.

Emperyalistlerin çöküş süreci, tüm dünyada daha belirgin hale geldikçe emperyalist burjuvazinin saldırganlığı artıyor. Tüm dünyayı büyük bir ateş altına atma eğiliminde olan bu emperyalist merkezler, kendi ölümlerini engellemek için hiçbir şeyden çekinmeyeceklerini açıkça belirtiyor. Hiç kuşku yok ki, emperyalist merkezlerde giderek güçlenen bu tehlikeli eğilim, nükleer bir savaşın zorunlu olarak kapıda olduğu anlamına gelmiyor. Baskı, tehdit ve şantaj girişimlerinin karşısında, esas olarak dünyanın dört bir yanında hızla büyüyen devrimci

“Yoksulluğun kuşattığı bu dünyada, kadınların isyanı yeni bir tarihin kapısını aralıyor.”

“İki safa ayrılmış bu savaş emekle sermaye arasında, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki savaştır.”

dalgaya dikkat çekmek gerekiyor. Uluslararası proletarya ve dünya emekçi halkları, her yerde, her fırsatta emperyalist-kapitalist sistemin karşısına dikiliyor. Özellikle Filistin halkının, adeta kendi canını ortaya koyarak tutuşturduğu büyük kitlesel ayaklanmalar, bu direniş dalgasının en çarpıcı örneklerinden biri. Emekçiler dünyanın her yanında ayakta ve emperyalizme karşı mücadeleye geçmiş durumda.

Buna karşı varlık-yokluk savaşı veren emperyalizm halklara, kadınlara, gençlere yönelik saldırganlığı arttırıyor. Halkların katili NATO'nun bütün saldırganlığıyla harekete geçmesi, emperyalist-kapitalist hegemonyanın çöküşünü engellemek ve dünya proletaryasını, emekçi halklarını yenerek sosyalizmi yeryüzünden silmek içindir. Önümüzdeki yaz Türkiye'de zirve yapacağını ilan eden NATO'ya ve bu saldırılara karşı mücadele etmek, kadın özgürlük mücadelemiz için önemli bir eşikte duruyor.

Adına Yeni Evre dediğimiz ve işçilerin, emekçilerin ayağa kalktığı bu dönemde, emperyalist kapitalist

sistem gelişmesinin son noktasına kadar dayandı ve artık çöküş evresine girdi. Onlarca yıldır gelişen bu yeni evrede, hem kapitalizm en gelişmiş aşamasına ulaştı, hem de çöküşü için gerekli tüm dinamikleri hazırladı. Dünya bugün tarihsel bir eşiktedir. Çeyrek asır önce başlayan “yeni evre”, iki yönlü bir gelişmeyi içinde barındırıyor: Bir yanda küresel başkaldırı, isyanlar, devrim girişimleri ve antikapitalist eylemler; diğer yanda emperyalist-kapitalist sistemin derin çöküşü.

Şüphesiz ki bu çöküş en çok dünya kadınlarını etkiliyor. Savaşlar, katliamlar, yoksulluk. Faturayı kadınlara kesmek bu sömürü düzeninin kaçınılmaz sonunu ertelemek

için son çırpınışlarıdır. Dünyanın dört bir yanı farklı taleplerle sokakları dolduran kadınların kararlı mücadelesiyle sarsılıyor. Kadınlar, oldukları her alanda kurtuluşumuzu sağlayacak mücadeleyi ileriye taşıyor; eksiksiz ve kesin kurtuluşumuz için kavgayı büyütüyor. Özgürlüğümüzü kazanmak için her cephede kıran kırana sürdürdüğümüz bu savaş, şüphesiz ki kadınların öncülüğünde bütün sömürü ve tahakküm biçimlerini yok etme hedefiyle insanlığı ileriye taşıyor.

Tüm bunları yaşarken örgütlü mücadelemizi daha da büyütme için bir araya geldiğimiz kurultayımıza bir kez daha hoş geldiniz diyoruz.

Hayatta Kalma Mücadelemiz Var

~~~~~  
Fatma Yıldırım  
~~~~~

Merhaba, hepiniz Emekçi Kadınlar Kurultayı'mıza hoş geldiniz.

Sabahtan beri kadın yoksulluğunun farklı biçimleri ve türleri; özellikle çalışan kadınların nasıl yoksullaştığı, bu sistemde yoksulluğun en derin boyutlarda nasıl yaşandığı anlatılıyor. Hepimiz de bunu kendi yaşamlarımızda görüyoruz. Benim anlatmak istediğim ise bu yoksulluğun hane içindeki şiddete, yani ev içi şiddete nasıl yansıdığı. Aslında bu konuda hepimizin bir şekilde deneyimi var. Mutfağımızdaki tencerenin kaynamamasından, biraz önce bir arkadaşımızın da anlattığı gibi çocuğumuzu okula götürememekten ya da götürdüğümüzde beslenmesini koyamamaktan... Hepimiz bu yoksulluğu bir biçimiyle yaşıyoruz. Ve bunu en çok hane içerisindeki kadınlar yaşıyor.

Kadınların yoksulluğu sadece

yoksulluk olarak kalmıyor. Yoksullukla birlikte kadınlara yönelik bir şiddet olgusu var. Örneğin, sadece iki gün önce altı kadın katledildi. Rakamlara baktığımızda; 2026 yılının Ocak ayında 22 kadın öldürülmüş. Şubat ayının 20'sine kadar ise öldürülen kadın sayısı 12 ile 15 arasında. Yani iki ay içinde yaklaşık 40 kadın öldürülmüş. Bu kadınların çoğuna baktığımızda; yoksul, emekçi ve geçinemeyen insanlar olduğunu görüyoruz. Aynı zamanda hane içinde şiddete uğrayan ve boşanamadığı için bu şiddeti yaşamaya devam eden kadınlar.

Yoksulluğun en yoğun yaşandığı dönemlerden birindeyiz. Bunu hepimiz yaşamlarımızda hissediyoruz. Resmî rakamlar yoksulluk sınırını 98 bin lira olarak açıklıyor. Ancak gerçeklik böyle değil, daha da büyük boyutlarda yaşıyoruz yoksul-

luğu. Yoksul emekçilerin eline bu kadar para geçmiyor. Emekliler aylık 6 bin lirayla yaşamaya çalışıyor; çok düşük gelirlerle insanlar çocuklarını geçindirmeye, okula göndermeye çalışıyor. Böylesi bir hayat pahalılığı, enflasyon, işsizlik ve barınma krizi içinde kadınlar evin tüm yükünü taşıırken aynı zamanda çok yoğun bir şiddete de maruz kalıyor. Örneğin evin geçimini sağlayan erkek işsiz kaldığında, bunun psikolojik ve fiziksel şiddeti de çoğu zaman kadına yöneliyor.

Yoksulluğun derinleştirdiği ev içi şiddetin bazı biçimleri şunlar:

Maaşa el koyma

Kadına ve çocuklara harçlık vermeme

Kadının çalışmasını engelleme

Kadın çalıştığında kazandığı paraya el koyma

Temel gıda ve faturaları ödeme-yerek yoksun bırakma

Bunlar ev içinde yaşanan şiddetin en görünür ekonomik biçimleri. Bunun yanı sıra fiziksel şiddete dönüşen durumlar da var. Çocuğun kreş ve eğitim masraflarının karşılanamaması gibi pek çok ekonomik şiddet örneği de eklenebilir...

Kadınlar bu nedenlerle şiddet gördükleri evlerden ayrılamıyor. Çünkü ayrıldıklarında barınma sorunu ile karşı karşıya kalıyorlar. "Bu kirayı nasıl ödeyeceğim?" sorusu en temel engel ayrılmalarına. 20—25 bin lira maaş alan bir kişi, 20 bin lira kira öderse temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz. Çocukları olan kadınlar için bu durum daha da ağırlaşıyor. Bu nedenle birçok kadın, şiddet gördüğü evden çıkamıyor.

Hane içindeki şiddet, aslında rakamlara yansdığından çok daha yaygın ve derin. Üstelik bu sadece

kadınlara yönelik değil; çocuklara yönelik şiddet de artmış durumda. Pek çok örnekte görüldüğü gibi, yoksulluk arttıkça ev içi şiddet de artıyor.

Tüm bunlar, ekonomik krizin ve yoksulluğun ne kadar derinleştiğini gösteriyor. Artık yalnızca derin yoksulluktan değil, hayatta kalma mücadelesinden söz ediyoruz. Bu durum kadınlar için çok daha ağır yaşanıyor. Açlıkla mücadele eden kadınlar, aynı zamanda her türlü şiddete karşı ayakta kalmaya çalışıyor. Yani yoksulluk derinleştikçe şiddet de artıyor. Yakın zamanda öldürülen kadınları düşünelim. Eğer ekonomik güçleri olsaydı, kendilerini koruyacak imkânlar yaratabilirlerdi. Daha güvenli yerlere taşınabilir, izlerini kaybettirebilirlerdi; ancak bu imkânlara sahip değiller. Bu yüzden hayatlarını kaybediyorlar. Boşanmak istediği için öldürülen birçok kadın var. Yani birçok kadın özgürlüğü için ölümü göze almak zorunda kalıyor.

Peki, buna karşı ne yapacağız? Hane içindeki yoksullukla birlikte artan şiddete, kadın cinayetlerine ve çocuk istismarına karşı nasıl mücadele edeceğiz? Asıl sorumuz bu.

Biz kadınlar, işçiler, emekçiler aynı sınıfın insanlarıyız. Toplumda iki temel kutup var: bir yanda sermaye sınıfı, diğer yanda emekçiler. Biz emekçi kesimin parçasıyız. Bu nedenle birlikte hareket etmekten ve birlikte mücadele etmekten başka bir seçeneğimiz yok.

Kendi özgürlüğümüz, yaşam hakkımız ve hayatta kalma mücadelemiz için örgütlenmek zorundayız. Başka bir yol yok.

Bu, 3. Emekçi Kadınlar Kurultayı'nda herkese başarılar diliyorum.

Emeklilerin Yoksulluğu ve Dayanışma Mücadelesi

~~~~~  
Mahinur Şahbaz  
~~~~~

*Emekliler Dayanışma
Sendikası Başkanı*

Selam arkadaşlar. Emekliler Dayanışma Sendikası Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve dayanışmayla selamlıyorum. 2010 yılında “Emekliler Yaşlılar Hareketi” olarak başladığımız çalışmaya, 2013 yılından bu yana sendika olarak devam ediyoruz. Çok anlamlı, çok yerinde bir konu olan “yoksulluk ve mücadele yöntemleri” kurultayı hemen bir çağrışım yaptı bende; hakikatler üzerinden yürümek gerekiyor.

Yoksulluk; Gandhi yoksulluğu “en aşağılayıcı şiddet” olarak tespit etmiş. Gerçekten onur kırıcı bir şey.

Emekliler de 2000 yılından bu yana bilinçli, planlı, projeli bir şekilde yoksullaştırıldı. Sorunlarımızı yaşıyoruz, sorunlarımızı dile getiriyoruz. Eğer sorunlarımızın nedeni konusunda konuşmuyorsak ve bunu sorgulamıyorsak, bu sorunları döner dolaşır tekrar tekrar yaşarız; gelecek nesiller de yaşar.

Emeklilerin yoksullaştırılmasının nedeni, küresel kapitalist politikaların sosyal hukuk devletini ve refahı hedef almış olmasıdır. Sonuçta, bugün 2000 yılından bu yana emekli aylıkları neredeyse sıfırlanma nok-

tasına getirilmiştir. Adına da “Sosyal Güvenlik Reformu” denmiştir; hukuk geriye doğru işletilerek yapılmıştır. Şimdi emeklinin ve halkın yoksulluğundan söz ederken “kapitalizm” sözcüğünü, “küreselleşmeyi” ve nedenlerini belirtmezsek hiçbir anlamı yok. Çünkü bize yıllardır –ve bugün daha da baskın olarak– konuşarak, yazarak, çizerek, susarak defalarca, döne döne yalan söylüyorlar. Bunları fark etmek gerekiyor. Sendika olarak önemseydiğimiz şey de bu: Fark edelim, fark ettirmeye çalışalım derdindeyiz. Hiç kimse aptal değil, embesil değil.

Eğer “Sosyal Güvenlik Reformu” yapılmamış olsaydı (ki bugün ikinci aşaması uygulanıyor ve “yeni bir reform” diye söz ediyorlar), araştırmaya göre en düşük emekli aylığı 45.000 TL ile 50.000 TL arasında olacaktı. Ekonomik ve sosyal haklarımızın kazanımı için öncelikle sendika olarak toplu görüşme ve toplu sözleşme talebimizi yükseltmemiz gerekiyor.

Hepiniz çok iyi biliyorsunuz, içindesiniz. İlk sunum yapan arkadaşımı dinlediğimde çok mutlu oldum, çok sevindim. Çünkü çok az fark edilen bir şey var: Hakikatler üzerinden yürümek. Yani sorunu yaşayan kişinin birebir konuşması ve söyledikleri üzerinden değerlendirip ne yapılacağına doğru yürümek. Biz de böyle çalışıyoruz. Ama maalesef ülkemizde muhalif olanlar, “muhalifim” diyenler A’dan Z’ye böyle değil;

“Yoksulluk en aşağılayıcı şiddettir.”

“Kadın olmanın bedeli bu ülkede çok ağırdır.”

ezber üzerinden gidiliyor. Onun için biz sokaklardayız, muhalifiz, konuşuyoruz, uğraşıyoruz ama genelde bir arpa boyu yol alınamıyoruz.

Hepinizin bildiği gibi, en çok darbeyi yine kadınlar yiyor. Yeni küreselleşme ile birlikte yeniden yapılanma, değişim ve dönüşüm denilerek kamu kurumları özel sektörle iç içe geçirilmiştir. En büyük kaynak transferi de sosyal güvenlik sisteminin kazanımlarında oldu. Sağlık ve emeklilik ayrı ayrı değerlendirildi. Sağlığı bir cümleyle ifade ediyorum: Doktorları, insan vücudundan para kazanan tüccarlara dönüştürdüler.

Kadınların çok önemli bir sosyal güvenlik kazanımı yok edildi. Dul ve emeklilik hakkı sahiplerini, dul ve yetimlerin aylıklarını kısıtladılar, en aşağılara çektiler. Burada en büyük darbeyi kadınlar yedi. Gerçekten ciddi anlamda yoksullaştırıldılar.

2018 yılında Avcılar’da, İstanbul Üniversitesi ile birlikte yaptığımız bir çalışmada tanıklık ettiğimiz kadınların durumu, eğer insansanız vicdanınızı sızlatıyor. Ama bunlar gibi bedeniniz ve vicdanınız ruh-suzlaşmışsa, seyirci kalıyorsunuz. Bugün ülkeyi yönetenler ve –ısrarla söylüyorum– iktidara bağlı muhalefet yapanlar... Biz onların sıkıntısını çekiyoruz.

Mücadele... Mücadele, gerçekten sözümüzü hakikat üzerinden, gerçek üzerinden kurarak yürütüldü-

“Bu sistem bedenimizi, haklarımızı ve aklımızı teslim almaya çalışıyor.”

günde taraftar da bulabiliyor, birlikte de olabiliyoruz. Bu çok anlamlı, çok önemli bir şey. Guatemalalı bir ozan diyor ki: “Benim ülkemde insan olmak, insan gibi yaşamamanın bedeli çok ağırdır.” Ben de kendi ülkem için diyorum ki: Kadın olmanın bedeli çok ağırdır. Sabah akşam kadın olduğunuz için mücadele etmek zorundasınız.

15 Haziran Dünya Yaşlılara Karşı İhmal, İstismar ve Şiddete Karşı Farkındalık Yaratma Günü; 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü... Yaşlıların daha refah içinde yaşaması için bu süreçlerde farkındalık yaratmak adına tüm bunları olabildiğince araştırıp kullanmaya çalışıyoruz. Bu günlerde insanlara ulaşmaya çalışıyoruz ama yeterli oluyor mu? Olmuyor.

Birlikte mücadele... Herkes bu konuda dertleniyor, birlikte müca-
deleden söz ediyor ama sahici olarak bir adım atmıyoruz, atılmıyor. Bu da ayrı bir sorunumuz. Herkes kendinden doğru... Neden biliyor musunuz? O kadar çok içselleştirmişiz ki burjuva demokrasisini... Dayanımcı, kolektif bir dünyayı ve yaşamı hedeflerken kendi özelimizde bundan kaçıyoruz. Oradan kaçış yok. Bunu zorlayarak başarabiliriz; başka da bir yolu yok.

Gerçekten kadınlar, yaşlı kadınlar ve emekliler artık konuşuyor, söylüyorlar. Daha önce utanıyorlardı. 2008 yılında da yoksuldular ama utanıyorlardı. “Bu yaşa kadar gelmiş, çalışmış, komşusuna muhtaç, çocuğuna muhtaç, akrabalarına muhtaç” diyemiyorlardı. Ama şimdi gerçekten aç! Protein eksikliğinden yarası iyileşmiyor yaşlıların. Depresyon dünyada en üst düzeyde. 2 milyona yakın Alzheimer hastası var. Uzmanlar diyor ki Alzheimer ve depresyon, beyin dalgalarının çalışmasının farklılaşması.

Bu sistem, bu küreselleşme, insanlık düşmanı kapitalizm artık bedenimizi teslim aldı. Bütün haklarımıza el koydu. Ekonomik haklarımıza el koydu, sağlığımızı özel sektöre ve sermayeye devretti; bugün de aklımızla uğraşıyorlar, beynimize el koymaya çalışıyorlar.

Bunu laf olsun diye söylemiyorum, hemen bitireyim konuşmamı. İlk defa 2023 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde “Yaşlı Sorunlarını Araştırma Komisyonu” kuruldu. İnternette bakabilirsiniz, tutanaklar orada; 463 sayfalık bir rapor çıktı. Raporda ne diyor biliyor musunuz? Önümüzdeki dönem anayasa değişikliği gündeme geldiğinde: İlgili Medeni Kanun’a bakalım, değişiklik

“Bilgi, cesaret ve dayanışmayla aşılamayacak engel yok.”

yapalım ve 65 yaş üstü insanlara vasi tayin edelim. Yani bir anlamda malımıza, mülkümüze el koymaya çalışıyorlar. Bu süreç, örgütsüz ve tek başına kendini koruyamayacak durumda olan emekli, yaşlı insanlardan başlıyor.

Ve bugün sitemle söylüyorum; hepimiz çalışanların sendikalarından geldik. Çalışma yaşamı esnek, kuralsız ve güvencesiz hale getirilirken emeklilik de aynı şekilde esnek, kuralsız ve güvencesiz hale getirildi. Ama biz kendi yaşamımızı bir dizi film gibi seyrettik. Vebali büyüktür, yatacak yeri yok bu federasyonların. Emekliler adına, Türk-İş, Hak-İş, Memur-Sen gibi "TÜED" var. İki yıl önce 280 milyon TL aidat topladı. 1970 yılından beri varlar. Eğer bunu samimi, onurlu ve erdemli bir şekilde yapsalardı, bugün emekliler sokakta

olmazdı ve barınma sorunu yaşamazdı.

Çok uzattım mı bilmiyorum, davetiniz için teşekkür ederim. Hepimize kolay gelsin. Bilgi, cesaret ve dayanışmayla aşılamayacak engel yok. Çok samimi söylüyorum; devasa görünebilirler ama bu üç şeyi (bilgi, cesaret, dayanışma) kuşanıp ayağa kalktığımızda bu insanlık düşmanı yapıların karşısında aciz kalmayız.

Son olarak şunu söyleyeyim: Esnek, güvencesiz ve kuralsızlığın nerelere taşındığını bir hafta önce gördük. İnsan kanı içiyorlar, insan eti yiyorlar. "İnsanım" diyen herkesin bunu hedef alıp mücadele etmesi gerekiyor. Yolumuz açık olsun, hepimize kolay gelsin. Deneyimimiz ve birikimimiz var; yeter ki bilgiyi, cesareti ve dayanışmayı göz ardı etmeyelim. Çok teşekkürler.

Görünmeyen Emegin ve Geçim Mücadelesinin Sesi Kadınlar; Merhaba!

Aysel Şat

Bugün burada sadece bir konuşma yapmak için değil; mutfaktaki yangını, cüzdandaki boşluğu ve evlerimizde dört duvarı arasına sıkışmış o “görünmeyen emeği” konuşmak için toplandık.

Bugün 2026 Türkiye’inde, sokağa çıktığımızda hepimizin ortak bir derdi var: Geçim. Ancak biz biliyoruz ki yoksulluk, en çok kadınların omuzlarına biniyor. Evin ekonomisini yöneten, tencereyi kaynatmaya çalışan, çocuğunun ayakkabısından kendi ihtiyacına kadar her şeyi en sona atan biziz.

1. Emekli Maaşları ve Onurlu Yaşam Hakkı

Ben yıllarca çalışıp emekli

olmuş bir kadını. Emeklinin halini hepimiz yakından biliyoruz. Bugün en düşük emekli maaşının 20.000 TL seviyesine çıktığı bir dönemdeyiz. Ancak rakamlar ne kadar artarsa artsın, hayat pahalılığı karşısında bu paranın bir “yaşam ücreti” olmaktan çıktığını hepimiz görüyoruz. Yıllarca bu ülkeye hizmet etmiş, prim ödemiş emekli kadınlarımız bugün açlık sınırının dahi altında kalma riskiyle karşı karşıya. Emeklilik bir “istirahat” dönemi olmalıydı, oysa bugün pek çok emekli kadını ikinci bir iş arıyor veya temel gıda harcamalarından kısmak zorunda kalıyor.

2. Ev Kadınlarının “Görünmeyen” Mesaisi

“Yoksulluk kadınlara kadere değıldir.”

Gelelim ev hanımlarının durumuna. Bir ev kadını günde kaç saat çalışır, mesaisi ne zaman biter, tatili var mıdır, sosyal güvencesi nedir?

Yıllardır konuşulan “ev kadınlara emeklilik” konusu hâlâ hepimizin öncelikli beklentisi. Bugün isteğe bağı sigorta primlerinin maliyeti, bir ev bütçesi için oldukça ağır. Devlet desteğı ve prim kolaylığı içeren reformların bir an önce kağıt üstünden inip mutfağımıza girmesi gerekiyor. Evde yapılan temizlik, yemek ve çocuk bakımı; aslında Türkiye ekonomisinin sırtlandığı en büyük yük, ama en az değıer gören ve biz kadınlara bırakılan bir hizmet sektörüdür. Ev kadınının emeğı bedava değıldir, sosyal güvence altına alınmalıdır!

3. Yoksullukla Mücadelede Kadın Dayanışması

Peki, biz bu tablonun neresindeyiz? Yoksulluk sadece rakamlarla ölçülmez; yoksulluk, bir kadının sosyal hayattan kopmasıdır, geleceğı dair hayal kuramamasıdır. Bizler, birbirimizin çaresizliğı değıil, çaresi olmalıyız.

* Kadın kooperatiflerini güçlendirmeliyiz.

* Evden üretimi destekleyen mekanizmaları artırmalıyız.

* En önemlisi; haklarımızı bilmeli ve bu hakların takipçisi olmalıyız.

Sonuç Olarak;

Biz kadınlara, sadece “idare etmeyi” değıil, “insanca yaşamayı” hak ediyoruz. Mutfaktaki tasarrufu-

muzla değıil, üretime ve sosyal hayata kattığımız değıerle anılmak istiyoruz. Unutmayalım ki, kadının yoksulluğı toplumun yoksulluğıdur; kadının refahı ise ülkenin zenginliğıdir.

Sözlerimi bitirirken şunu açıkça söylemek istiyorum; biz kadınlara yoksulluğı en yakından tanıyoruz, ama aynı zamanda ona boyun eğımemeyi de biliyoruz. Bugüne kadar yoklukla yaşamayı öğrendik, bundan sonra yokluğı razı gelmemeyi öğreniyoruz.

Ben diyorum ki; Yoksulluk kadınlara kadere değıldir. Artık yalnızca dayanmak değıil, değıştirmek istiyoruz. Artık sadece bu yükleri taşımak değıil, söz sahibi olmak istiyoruz. Biz buradayız. Birlikteyiz. Biz kadınlara ayağı kalktığıında sadece kendi hayatımızı değıil, hayatın kendisini de değıştirecek güce sahibiz.

Bu kurultay bir salon toplantısı değıldir. Bu, hayatlarımızın ortak söze dönüşmesidir. Buradan çıkacak her söz, her itiraz, her karar bir başka kadının yolunu aydınlatacaktır. Şimdi; bu kürsü senin, söz senin hadi sen de gel, sen de sözünü söyle...

Hepinize teşekkür ediyorum.

“Biz kadınlara ayağı kalktığıımızda hayatın kendisini değıştirecek güce sahibiz.”

Bakırköy'den Kadınların Sesleri

Yaprak Didem Koryürek Armutlu

Bakırköy Kartaltepe Mahallesi Muhtarı

Halkın kadın muhtarı olmasıyla yola çıktık ve bu bizim için mücadelenin bir adımı, bir ayağı oldu. Yedi senedir o kadar çok şey gördük ki kadınlarla ilgili, inanılmaz. Şimdi Bakırköy gibi sosyo-ekonomik durumu görece iyi bir yerden söz ediyoruz. Türkiye sıralamasında ilk 10'da olan bir ilçeden söz ediyoruz; ama artık, bu tamamen değişmiş durumda. Özellikle pandemiden sonra inanılmaz bir yoksulluk gözlemleniyor. İnanılmaz bir sosyal belediyeciliğe özellikle ihtiyaç gözlemleniyor. Mesela şöyle bir örnek vereyim: Eskiden Bakırköy halkından kimse emekliler için uygun fiyatlı çay içebilecekleri yer istemezdi. Halk Ekmek Bakırköy'de çok azdı, yok gibiydi. Şu anda

Kent Lokantası kuruldu, Kent Lokantası'nın önünde inanılmaz kuyruklar oluşuyor.

Bizim mahalleye ben çok uğraştım Halk Ekmek büfesi kurabilmek için. Çünkü çok büyük bir ihtiyaç vardı ve Halk Ekmek'i işleten arkadaşım da görüştüm; ayda ortalama 1000 tane askıda ekmek bırakılıyor Halk Ekmek'e ve bunu alanların %90'ını -kendi saptamasıdır- kadınlar oluşturuyor.

Kartaltepe 40.000, yani benim mahalle muhtarlığı yaptığım mahalle 40.000'e yakın nüfuslu bir mahalle. Şimdi baktığımızda apartmanların gerçekten -ben bunu her yerde söylüyorum- o alt katlarında, en çok da bodrum katlarında, işte o eski

“Kadınlar bu ilçede bile hayatta kalma mücadelesi veriyor.”

bahçeli evlerde, en alt katlarında hep kadınlar yaşıyor ve çoğu da çocuğu ile birlikte yaşayan yalnız kadınlar. Yani bir şekilde adamlar terk etmiş gitmiş, kadınlar gerçekten çocuklarıyla bir yaşam mücadelesi veriyorlar. Kimisi merdiven silmeye gidiyor, kimisi apartman temizliğine gidiyor, kimisi kira karşılığında oturuyor. Çünkü eski binaların apartman dairelerini kira karşılığı kadınlara veriyorlar ve bu kadınlar gerçekten büyük mücadele veriyorlar, hayatta kalma mücadelesi veriyorlar, çocuklarıyla birlikte mücadele veriyorlar. Bu anlamda sosyal belediyecilik çok önemli oluyor ve biz de kendi ilçemizde, kendi belediyemizi de zorluyoruz. Ne yapıyoruz? Mesela Kadın Emeği Pazarı yapılması için çok uğraştık -ki bizim ilçemizde de bir kadın belediye başkanı var; bu dönem ilk defa kadın belediye başkanı oldu- yapıldı ama yeterli mi? Hayır. Bir adım mıdır? Evet ama inanın yetmiyor.

Bunun dışında mesela bir kadın sığınma evi yok. Şimdi hem Büyükşehir Belediyesi'yle hem Bakırköy Belediyesi'yle sürekli görüşüyoruz. Çünkü nüfusu 100.000'in üstünde olan her ilçede kadın sığınma evi olmak zorunda ama Bakırköy'de yok mesela. Bunun olabilmesi için inanın gece gündüz uğraşıyoruz. Günün

sonunda bunu da başaracağız.

Aşağı yukarı 400'e yakın ihtiyaç sahibi var benim mahallemde; 400... Yani Bakırköy için, Kartaltepe için gerçekten büyük bir rakam. Ve bu kadınlar o kadar farklı şeylere ihtiyaç duyuyorlar ki; mesela okul açılacağı zaman çocuklar için kırtasiye ihtiyacı, çanta ihtiyacı... Bunun yanı sıra mesela beslenme çantası ihtiyacı. Mesela bizim mahallede yaş ortalaması çok yüksek; yaş almış kadınların en çok bez ihtiyacı oluyor. Bez deyip geçmeyin, o kadar pahalı ki hasta bezi şu anda ve kadınlar gerçekten hem bakmakla yükümlü oldukları kişilerin hem de kendilerinin bez ihtiyacını karşılayamaz durumda ve burası Bakırköy ilçesi... Yani Bakırköy'ü niye örnek olarak veriyorum? Gerçekten şimdiye kadar sosyo-ekonomik gelişmişlik oranı çok yüksek bir ilçeydi. Yani düşünün, bu ilçede böyleyse diğer ilçelerde, diğer yerlerde durum nasıldır?

Bunun dışında mesela Bakırköy Belediyesi'nin pazar desteği oluyor emeklilere. O kadar çok başvuru oluyor ki, yani inanılmaz sayıda. Eğer bin kişiye verecekse bu desteği diyebilirim ki 15-20 bin kişi başvuruyor. Çünkü gerçekten insanlar yoksullaştı artık. Özellikle emeklilerin durumundan söz ettik. Ben kendi gözlerimle görüyorum ve

“Askıda ekmek alanların yüzde doksanı kadınlar.”

“Yoksulluk artık sadece gelir kaybı değil; haklara erişimin de yok edilmesi demek.”

şahit oluyorum; emekliler gerçekten artık market önlerinde, marketlerin akşamüzeri dışarı çıkardıkları o bozulmuş sebzeleri, meyveleri alıyorlar. Ve kimse görmesin diye de böyle utanarak alıyorlar. Gerçekten üzüntü verici.

Bunun dışında, askıda ekmek inanılmaz patlamış durumda şu anda. Ramazan ayı... Biz muhtarlıkta üç kadın, inanın oturamıyoruz. O kadar çok ihtiyaç sahibi başvuruyor ki; market kartı istiyorlar, gıda kolisi istiyorlar. Onun dışında tekerlekli sandalye mesela çok isteniyor çünkü çok pahalı, almasına imkan yok insanların.

Biz de dayanışma örgütlemeye çalışıyoruz. Yani var olan sosyal yardımlar o kadar yetersiz ki, söz edildi zaten. İşte mesela ben birkaç tanesini not aldım:

65 yaş aylığı: 6.393 lira. (Şimdi 65 yaş üstünde bir kişi bu rakamla ne yapabilir? O kadar komik rakamlar ki...)

Muhtaçlık aylığı: Devletin verdiği ücret 3.000 TL ile 4.500 TL arasında.

Engelli birey aylığı (%40 - %69): 5.103 lira aylık para veriliyor. (Bir

engelli bireyi düşünün, onun ihtiyaçlarını düşünün... 5.000 lirayla olacak iş değil.)

Bu sosyal yardımların artırılması gerektiğini defalarca söyledik. Ama devlet, bence bu sosyal yardımları da bir silah olarak kullanıyor. Yani aslında bu sosyal yardımları artırmak da istemiyor. Böyle gitsin; hem insanlar bağımlı olarak kalsınlar devlete istiyorlar. İnsanlar korkuyor, inanın korkuyorlar, çok az ama o yardımlardan da vazgeçmek istemiyorlar bir yanıyla. Çünkü çok zor durumdalar. ‘İşte 3 gelsin, 5 gelsin; belediyeden 5 alırım, devletten 3 alırım’ falan hesabı yapıyor insanlar. Bunu gerçekten gözümle görüyorum, şahit oluyorum. İBB’nin destekleri var, onlar da çok palyatif tedbirler oluyor. Şimdi bana mahallede birçok kadın geliyor, inanın ben en son pano yaptım. Bi tarafa ‘iş arayan kadınları’ yazdım, bi tarafa da ‘eleman arayanları’ yazdım; ikisini buluşturmaya uğraşıyorum. Yani bir kadın iş bulma kurumu gibi de hizmet vermek zorunda kalıyoruz elimizden geldiğince. İBB’nin istihdam ofisi açıldı Bakırköy’de, o kadar çok kadın yönlendiriyorum ki... Fakat gelin görün onlara da iş olmuyor. Çünkü

“Emekliler marketlerin çöpe ayırdığı sebzeleri utanarak topluyor.”

ya yaştan dolayı olmuyor, ya eğitim durumlarından dolayı olmuyor. Yani Türkiye hızla bir yoksulluğun içine gidiyor. Dediğim gibi ben Bakırköy'de eğer bunları birebir yaşıyorsam varın hayal edin diğer ilçelerde neler yaşıyor.

Bunun dışında, ben aynı zamanda arama kurtarmacıyım. 6 Şubat depremlerinde de çalıştım, birçok başka afetlerde de çalıştım. İnanın afetlerden de en çok yarayı kadınlar alıyor. Yani özellikle Hatay'da, Antep'te görev yaptık. Depremi ilk gününden itibaren 9 gün ben Antep'te görev yaptım. Ondan sonra da Hatay'a geçtim. Özellikle Hatay'da depremin herhalde 20. günü falandı, devletin hiç girmediği bir sürü mahalleye gittik ekip olarak. Ve şunu gördük: Yani kadınlar o halde bile şiddete uğruyor, çadırda kalan birçok kadın. Türk Tabipleri Birliği'ne de rapor hazırladık aynı zamanda, yani o deprem koşullarının, afet koşullarının içinde bile maalesef o çadırlarda kalan kadınlar şiddete uğradıklarını anlattılar bize ve biz de bunları rapor haline getirdik, ihtiyaçlarını belirledik.

Yani hayatın her alanında aslında hayatın yükünü en çok çekenler kadınlar ve dolayısıyla çocuklar oluyor. Şimdi Bakırköy diyorsunuz... Biraz önce gelmeden önce bana bir tane mahallelim olan gencecik bir kadın geldi; kocası bırakıp Urfa'ya gitmiş, üç tane böyle boy boy çocuğu var. Şimdi bana resim atmış; 'Muhtarım gerçekten çocuğun pazartesiye beslenmesine ne koyacağım ben bilmiyorum' diyor. Şimdi o kadar çaresiz hissediyorsunuz ki kendinizi... Yani gerçekten ben çaresizliğin ne olduğunu en çok bu afetlerde ve

bu muhtarlık görevini yaparken hissediyorum. En çok o kadınlar geldiğinde hissediyorum. Çünkü palyatif çözümler buluyorsunuz, bir köklü çözüm olamıyor. O kadınlara aslında bir iş olanağı sağlamak lazım, ayaklarının üstünde durmasını sağlamak lazım. Ama devlet maalesef bunu da istemiyor. Yani kadın boşanmasın istiyor, kadın evde otursun istiyor, kadın dışarı çıkmasın, kadın toplumsal yaşama karışmasın istiyor. Ama şöyle de bir durum var, hani bunu muhtarlık özelinde söylüyorum; kadınlar size güvendiklerinde gerçekten kalplerini açıyorlar ve gerçekten size geliyorlar, sorunlarını anlatıyorlar ve çözüm yollarını tartışabiliyorsunuz. O yüzden diyorum muhtarlıkları gerçekten güçlendirmek lazım arkadaşlar. Kadın muhtarlıkların bu anlamda çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca belediyelere ve diğer devlet kurumlarına da çeşitli baskılar yapabilmek için önemli bir durum. Ne olursa olsun, günün sonunda siz bir mahalleyi arkanıza aldığınızda bir noktada sizi dinlemek zorunda kalıyorlar. Yani kendinizi dinletebiliyorsunuz. İşte mesela kadın emeği pazarını böyle yaptık. Şimdi hedefimiz bir kadın sığınmaevi açmak. Onun dışında, halk ekmeğini ben böyle yaptım.

Kısacası arkadaşlar görünen şu ki; kadınlar için yoksulluk yalnızca bir gelir kaybı değil, tersine yani haklara erişimde de yoksunluk anlamına da geliyor. Aslında meselenin temeli bu. Kadınlar istihdamda, barınmada, sağlıklı gıdaya erişimde o kadar büyük bir yoksulluk içindeler ki, bunu ancak mücadeleyle, ancak bir araya gelerek, ancak bir arada güçlü durarak aşabiliriz.

Liseli Genç Kadınların Yoksulluğu

Kübra

Merhaba. Bugün burada lise sıralarında oturan milyonlarca genç kadının içindeki o ağır yükten bahsetmek istiyorum. Gelecek kaygısından bahsedeceğim. Liseli genç kadınlar, hayatın her yerine sinmiş olan yoksulluktan, cinsiyetçilikten, gericilikten payına düşeni alıyor; hepimiz gibi. Eğitimimize başladığımız ilk andan itibaren fırsat eşitsizliği yaşarken, lisede bu eşitsizlik daha da gün yüzüne çıkıyor. Fırsat eşitsizliği bizler için sadece bir geçim derdi değil, hayallerimizin gerçekleşmesi önünde de bir engel oluyor.

Emekçi ailelerin çocukları, hiçbir hakka sahip olmadan en basit, en gerici ve en dinci eğitime mahkûm

ediliyor. Ancak burjuva sınıfın çocukları tam tersi, en rahat biçimde eğitimlerini alırken biz aksine böyle şeyler yaşayamıyoruz. Bir yandan bu rezil eğitime devam etmeye çalışırken, gereken temel ihtiyaçlarımız ve yaşamsal ihtiyaçlarımızın ücretsiz olmamasıyla karşılaşmıyoruz.

Kapitalizmin ekonomik krizleri ve bunalımlarının yarattığı alım gücünün düşüklüğü ailelerimizi ve bizi yoksulluğa hapsediyor. Kantinlerimiz, okul materyallerimiz, ulaşım masraflarımız ve daha onlarca harcama, gitgide karşılanması daha da güç hale geliyor. Bu yüzden öğrenciler lise çağında çalışmaya mahkûm ediliyor ya da okulu bırakmak zorunda

“Okullarımız artık birer öğrenim alanı değil, hayatta kalma mücadelesine dönüşüyor.”

kalıyor.

Bu yaşananlardan en çok genç kadınlar etkileniyor. Genç kadınlar, özellikle liseye gitmesi gereken yaşta, maddi yetersizlikler yüzünden ilk gözden çıkarılanlar oluyor. Hatta okuldan alınıp evlendiriliyorlar veya MESEM’lerde çalışmak zorunda kalıyorlar, iş cinayetlerinde katlediliyorlar.

Şanslı olup bir okula devam edebilenlerimiz ise karşısında yeni bir sorun buluyor: Yoksulluk içinde didinip durarak mezun olduktan sonra bir iş bulabilecek miyim? Bugün pek çok genç kadın arkadaşım, çok yetenekli olduğu alanlarda bile işsiz kalacakları düşüncesi nedeniyle istedikleri mesleklere yönelmiyor. “Bu meslek beni daha çok mağdur eder” düşüncesiyle daha yolun başında potansiyellerinden vazgeçmek zorunda kalıyorlar. Hatta imkânsızlıklar, bu potansiyellerimizi fark etmemizi bile engelliyor.

Okullarımız artık birer öğrenim alanı değil, hayatta kalma mücadelesine dönüşüyor. Yani ailesinin ekonomik zorluklarını gören bir genç kadın, daha lise çağlarındayken omuzlarında ağır bir suçluluk

duygusu taşıyor. “Aileme yük mü oluyorum?” stresi, ders notlarımızın önüne geçiyor. Aldığımız kitaplar, eğitimler, ailemi daha çok sıkıntıya mı sokuyor düşüncesiyle yaşamaya başlıyoruz. Daha yolun başında potansiyellerimizden vazgeçiyoruz.

Okullarımızda burjuva çocuklarının yanında eşit şartlarda yaşamamız mümkün mü? Bu soruyu yöneltiyoruz. Bir tarafta burjuva ailelerin çocukları, özel derslerle ve konforlu alanlarda özel öğretmenler tutarak eğitimlerini alabiliyorken, biz aksine daha çok didinerek eğitimimize devam etmeye çalışıyoruz. Biz emekçi ailelerin çocukları, krizin gölgesinde, geleceksizlik kaygısıyla test çözmeye çalışıyoruz.

Bazı liseli genç kadınlar için eğitim, hiç bilmediği bir yolu tek başına yürümek oluyor. Sınıfsal eşitsizliğin getirdiği en acımasız konulardan biri de, ekonomik problemler yüzünden okutulmayan annelerin kız çocukları olmak; eşit olmayan yollarda yükselmeye çalışmak. İşte fırsat eşitsizliği tam olarak burada başlıyor. Özellikle sınav senesindeki arkadaşlarım bu durumlardan daha fazla etkileniyor. Mezun olduğumuzda bizi bekleyen işsizlik ve düşük ücretli sömürü düzenini

“Yoksulluk ve ataerkillik genç kadınların geleceğini daha lise sıralarında çalıyor.”

daha şimdiden görüyor oluyoruz. Biz de okusak bile bir şey değişmeyecek duygusu yaratıyor. Bu duygu, bir gencin önüne çekilebilecek en büyük engeldir. Bütün bu duygular, sınıfsal çelişkilerin yansımasıdır. Yaşamımızın her tarafında sınıfsal çelişkilerin izine rastlamak mümkün.

Yoksulluğun yarattığı eşitsizlik ve geleceksizlik bir yana, devletin en küçük yapı taşı olan ailenin baskısı da liseli gençlerin hayatını sarsıyor.

Çoğu aile, çocukları ile gerçek hayatın önüne bariyer koyuyor ve özgürlüğünü kısıtlıyor. Genç kadınlar yine bu durumu daha derin hissediyor.

Aile yapısının içinde oluşturulmuş ataerkil kalıplar, genç kadının ezilmişliğine ve daha fazla yaşamdan soyutlanmasına sebep oluyor. Tüm bunlarla birlikte kapitalizmin yarattığı yoksulluk ve beslendiği ataerkilliğin altında, genç kadınlar olarak hayatın en basit anlarında bile tehlike ile karşı karşıyayız. Özellikle İstanbul gibi büyükşehirlerde, okullara servis veya özel araçla gitmek büyük bir külfet olduğundan, karanlık saatlerde toplu taşımada “başıma bir şey gelir mi?” korkusuyla okula gidiyoruz. Çünkü biz bu ülkede her geçen gün daha

fazla taciz ve şiddet tehlikesiyle karşı karşıya kalıyoruz. Hijyen ürünlerine erişememekten, sağlıklı beslenememekten dolayı birçok sorun yaşıyoruz. Peki, liseli kadınlar bu sorunlara sessiz mi kalıyor? Aslında bu düzenin böyle gitmeyeceğini herkes anladı.

Şimdi liselerimizde, burjuva eğitim anlayışının yarattığı tek tipleşme, sorgulamama, köle haline gelme durumundan çıkıp özgür bir dünyanın mümkün olduğunu tüm genç kadınlara yayma dönemi.

Zincirlerimizden çıkıp liselerimizdeki tüm gerici yanları silme ve burjuva eğitim sistemi yerine sosyalist eğitim sistemini inşa etme dönemi.

Ancak bu karanlık tablo, bizim kaderimiz değil, bu sistemin reva gördüğü bir tercih olarak gösteriyor. Bize şükretmeyi,

sabretmeyi ve kaderine boyun eğmeyi öğreten bu köhne düzene karşı tek başımıza verdiğimiz hayatta kalma mücadelesi bizi ancak bir yere kadar taşır. Biliyoruz ki, sermayenin ve ataerkilliğin devasa kuşatmasını bireysel kurtuluş hikâyeleriyle değil, yan yana gelerek, omuz omuza vererek kırabiliriz.

“Yoksulluğun yarattığı eşitsizlik ve geleceksizlik bir yana, devletin en küçük yapı taşı olan ailenin baskısı da liseli gençlerin hayatını sarsıyor.”

Çalış Ya Da Çalışma, Her Koşulda Yoksulluğa Rız Ol

~~~~~  
Mizgin  
~~~~~

İnsanlar çalışmak istemediği için işsiz kalıyormuş gibi bir algı yaratılır; oysa gerçeklik bunun tam tersidir. İşsizlik kapitalist sistemin geçici bir sorunu değil, yapısal bir sonucudur. Sistem kârı merkeze aldığı için, iş gücünü bir ihtiyaç olarak değil, azaltılması gereken bir kâr maliyeti olarak görür. Üretim, istihdam ve toplumun ihtiyaçlarına göre değil, sermayenin kârlılığına göre belirlenir. Bu nedenle kapitalizm, varlığını sürdürürebilmek için sürekli bir işsizler kitlesi yaratır ve bunu yeniden üretir.

İşsizlik ve yoksulluk birbirinden ayrı değil, doğrudan birbirini

besleyen iki olgudur. İş bulamayan genç kadınlar; güvencesizliğe, sömürüye, eşitsizliğe ve geleceksizliğe itiliyor. Düşük ücretli, esnek ve güvencesiz işlere zorlanan kadınlar, çalışsalar bile yoksulluktan kurtulmuyor. Yani sistem ya işsiz bırakarak ya da düşük ücretli çalıştırarak aynı sonucu üretiyor: yoksullaştırma.

Bugün dinci gerici iktidarın ve devletin temsilcilerinin ağızlarında 'Gençlere iş var, gençler iş beğenmiyor' cümlesi adeta pelesenk olmuş durumda. Evet, biz iş beğenmiyoruz! Onların işlerini beğenmiyoruz. Okumak istediğimiz okullarda okuyamıyoruz, onların okullarını da

beğenmiyoruz. Biz bu 'açlar ordusu' içinde memnuniyetsiz, şükretmeyen, itaat etmeyenleriz.

İktidarın her gün yeni sürprizlerle hayata olan heyecanımızı, isteğimizi sömürme çabaları artık bizde işe yaramıyor. Beğenmiyoruz çünkü yıllardır iliğimizi sömüren bu kapitalist sistem içinde boğulmak istemiyoruz. Vadedtiğiniz karanlık hayatı yaşamayı kabul etmiyoruz. Yoksulluk sınırının 101.706 TL, açlık sınırının 31.227 TL olduğu bu düzende, asgari ücret 28.000 TL olarak belirlenmiş ve bu ücretle yaşamamızı bekliyorlar. Bu tablo, genç kadınlara 'Çalış ya da çalışma, her koşulda yoksulluğa razı ol' diyen bir düzenin ifadesidir.

Bu yüzden mesele sadece iş bulma meselesi değil, insanca yaşayabilme meselesidir. Bugün binlerce genç kadın işsizlik ve yoksulluk kısırcığında yaşamaya çalışıyor. Bu gerçeklik karşısında birbirimizle

dayanışmak elbette hayati önemdedir. Ancak yalnızca dayanışmak yeterli değil; bu dayanışmayı örgütlü bir mücadeleye çevirmek zorundayız. Çünkü bu yoksulluk, bu güvencesizlik, bu geleceksizlik tesadüf değil; sömürü üzerine kurulu bir sistemin sonucudur.

Bu kan ve sömürü düzeninden kurtulmanın yolu, mücadeleyi büyütmek ve sosyalist bir perspektifi hedef haline getirmekten geçmektedir. Önümüzdeki süreçte genç kadınların, özellikle işsizlik kısırcığında olan genç kadınların kendi sözünü ve gücünü açığa çıkaracağı komiteler, komisyonlar ve kolektif örgütlenme biçimlerini yaratması, kadın mücadelesinin daha da ivmelenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bizler yalnız değiliz, bizler çaresiz değiliz. İşsizliğe, yoksulluğa ve eşitsizliğe mahkûm edilen değil, bu düzeni değiştirecek olanlarız.

Mesemlerde Emek Sömürüsü

Özge

Mücadeleci kadınlar, yoldaşlar ve genç kadınlar merhaba. Bugün sizlere MESEM'lerden ve emek sömürüsünün bir başka boyutundan bahsetmek istiyorum .

Sermaye, kar uğruna her şeyi feda ediyor. Bazen bir parfüm fabrikasında çalışan altı emekçi kadının canını yakarak alıyor, bazen bir silaj makinesinde 10 yaşındaki bir "işçi çocuğun" kolunu kopararak katlediyor, bazen de yoksulluktan bir emekçi babanın kendini yakmasına sebep oluyor. En kısasından bu katiller, bu katil düzen, emeğimize, canımıza, geleceğimize ve şimdi de çocuklara kastediyor.

MESEM denen kisve "mesleki eğitim" kılıfıyla bizlere pazarlanan çocuk emeğini meşrulaştırma aracı. Burjuva devlet, yoksulluğu derinleştirerek emekçi aileleri, çocuklarını

okul sıraları yerine fabrikalara yollamaya mecbur bırakıyor. En ucuz iş gücünü yaratma politikasından başka bir şey olmayan, sermayeye hizmet eden gerici eğitim bile yoksulun çocuğuna layık görülüyor. Bunun yerine hafta da 4 gün fabrikaya, atölyeye, 1 gün ise okula yollanarak geleceğin açlık ordusu şimdinin işçisi olarak karşımıza çıkıyor.

Tarih, kapitalizmin kanlı izleriyle dolu. Kadınlar ve çocuklar, egemen sınıfın kar hırsının en kolay feda edeceği ucuz iş gücünden ibaret olmuşlardır dünden bugüne. Bugünse MESEM denen bu "modern" sömürü aracıyla tarih tekerrür ediyor. Lenin'in sözleriyle aydınlatalım bu karanlığı, çünkü o, kapitalizmin kadın ve çocuk emeğini nasıl bir silaha dönüştürdüğünü en net görendi: "Çocuk işçiliği ne kadar çok sömürü-

lürse, şüphesiz işçinin durumu da o kadar kötüleşir ve hayatı da o kadar zorlaşır,” diyordu Lenin çocuk işçilik için. Rusya’da siyasi iktidar burjuvazinin elinden alınır alınmaz, eğitim ücretsiz hale getirilip çocuk işçiliği yasaklanmıştı ve yerini politeknik eğitim modeli almıştı.

Peki önümüzde duran tabloda ne var? Önümüzde duran tablo bizlere ölümden başkasının reva görülmediğini açıkça ifade ediyor. Gözümüzü her açtığımız sabaha, kapitalizmin kanlı elleriyle boğazımıza çöküşünü izliyor, bir sınıf kardeşimizi daha katlettiğini görüyoruz. Her yeni güne yitirilen çocuklarla —doğrusu “çocuk işçilerle”— başlıyoruz. Onlar karına kar katarken bizler yoksullaşıyoruz, düşük ücrete emeğimizi satıyoruz. Şimdiyse yeni maskeleri, “eğitim”. Eğitim adı altında çocuklar haftada 4 gün, her gün fabrikalarda, atölyelerde 3 kuruşta döküyor, ucuz emek gücü olarak sömürülüyorlar. Sonunda ise kader bu ya; ya bir pres makinesinin arasına, ya bir asansör boşluğuna sıkışıp ölüyorlar. Bizlere, kadına, emekçi halka, emekçinin çocuğuna reva görülen budur: Ölüm. Emeğinden başka satacak hiçbir şeyi olmayanlara reva görülen budur.

2025 yılında İSİG meclisinin raporuna göre en az 94 çocuk işçi iş cinayetlerinde katledildi. MESEM’li çocuklar makinalara sıkışıyor, yüksekte düşüyor, asansör boşluğu arasında katlediliyor bazen patronları tarafından işkenceye uğruyor.

Sermayenin kar hırsı ve Yusuf Tekin’in sermayeye açtığı yolla her yıl onlarca çocuk işçi, iş cinayetlerinde katlediliyor. Yaratılan çarkın en dibinde ise çocuklarla beraber kadınlar ve özellikle de genç kadınlar yer alıyor. Neden? Çünkü kapitalizm kadın emeğini her zaman “daha ucuz”, “daha itaatkar” görüyor, artı değer sömürsünü maksimize etmek içinse emeği mümkün olduğunca ucuzlatıyor ve parçalıyor.

Kadın emeği ise burada özel bir yere sahip oluyor. Çünkü kadınlar kapitalizmin yeniden üretimini sağlayan ücretsiz emek ordusunu oluşturuyor, kadın emeği “ikincil” sayılıyor çünkü erkek emeği asıl üretici güç kabul ediliyor.

Kız çocukları bu durumda bazen MESEM için bile düşünülüyor, okuldan dışarıdaki hayattan tamamen soyutlanıyor ve ev içindeki hapisaneye kapatılıyor.

Ancak tüm bu koşullara karşı yaşamın içinden “kavgadan” cevabı verecek bizler, bugünden yarınımızı selamlıyoruz. Çünkü tüm bu koşullar bitmeden mücadele de bitmeyecek. Üreten ellerimiz, cebini dolduran ellerin karşısına dikilecek ve zafer emeğin, kadınların, genç kadınların olacak.

8 Mart’a az bir vakit kalmışken de burada bir arada olup, birlikte kadınların sözünü yükseltmemiz ayrı bir önem taşıyor. Şimdilik hoşçakalın, mücadeleyle kalın, nasıl olsa alanlarda bir araya geleceğiz. Kavgada görüşmek üzere.

*“MESEM,
çocuk emeğini
meşrulaştıran
modern bir
sömürü
aracıdır.”*

Özel Okmeydanı Hastanesi Sağlık Emekçileri

Kader Güneşdoğdu

Özel Okmeydanı
Hastanesi Direnişçisi

Merhaba, ben Özel Okmeydanı Hastanesi emekçileri adına, sağlık işçileri adına, aslında çoğunluğu kadın olan sağlık emekçileri adına bu 8 Mart eşiğinde hepinizi selamlamak istiyorum. Ben biraz daha spontane konuşmak istiyorum. Buradan daha çok mücadele yöntemlerine dair, deneyim aktarımında bulunacağım.

10 Kasım'da bizler, deprem gerekçe gösterilerek Şafak Grubu tarafından kapının önüne konulduk. O gün elimize şöyle bir kâğıt tutuşturdular: “Şu tarihte sadece iki maaş alacaksınız.” Kadın arkadaşlarımızdan biri çıktı ve şöyle dedi: “Bizler için bu artık sadece bir para meselesi

değildir, bu bir haysiyet meselesidir. Bugün itibarıyla direnişimizi başlatmış bulunuyoruz. Bütün özlük haklarımızı alana kadar buradayız.” Direnişimiz o gün bu sözlerle başladı.

Biz o gün sadece özlük haklarımız için yola çıkmadık. Şafak Grubu tarafından kapı önüne konulduk. Şafak Grubu kim? Yenidoğan çetesinden muhtemelen çoğunuz biliyorsunuz. Birçok insanın, bebeklerin hayatına mal olmuş bir süreçten ve hak gasplarından söz ediyoruz. Sadece biz değil; 3—4 bine yakın sağlık çalışanının, hastanın ve daha birçok insanın hakkını gasp etmiş

bir yapıdan bahsediyoruz. Bizler yola çıkarken önce kendi haklarımız için yola çıktık ama gördük ki sadece bizim haklarımız gasp edilmiyor; hasta hakları da gasp ediliyor. Aynı zamanda toplum sağlığı da tehlikeye atılıyor. Nasıl?

Hastalara epilasyon paketleri satılıyor, ücret alınıyor ama hizmet verilmiyor; hastane bir anda kapatılıyor. Ameliyat ücretleri alınıyor ama işlemler yapılmıyor. Ben radyoloji teknisyeniyim; radyoloji birimini boşaltmaya çalışıyorlar. Nükleer Tıp Kurumu'nun ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun bilgisi olmadan yapılan işlemlerle toplum sağlığı riske atılıyor.

Bizler 51 gün boyunca bu gerçekleri teşhir ederek mücadele ettik. Bu sorunun yalnızca bizim sorunu-muz olmadığını görerek birlikte hareket ettik. 51 günün sonunda direniş-le kazandık. Bir de şöyle bir gerçek var: Burası Okmeydanı. Mücadelenin alanıdır. Farklı siyasi görüşlerden arkadaşlar olmasına rağmen, somut bir mücadelede birleştikimiz için güçlü bir kazanım elde ettik.

Şu slogan bizim için her zaman bir şiar oldu: "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz."

Şimdi kısa kesmek istiyorum. Bir arkadaşımızın, hemşire Sema'nın mesajını sizlere okumak istiyorum:

"Bu ülkede yoksulluk artık bir sonuç değil, bir yönetim biçimidir."

"Kurtuluş yok tek başına; ya hep beraber ya hiçbirimiz."

Sema

Merhaba arkadaşlar, hepimizi emekle ve dayanışmayla selamlıyorum. Bugün burada yoksulluk ve mücadele yöntemleri konuşuluyor. Ben bu başlığı bir kavram olarak değil, yaşadığımız hayatın ta kendisi olarak ele almak istiyorum.

Ben Özel Okmeydanı Hastanesi'nde çalışan bir sağlık emekçisi kadındım. 51 gün boyunca bir direniş sürdürdük ve kazandık. Bu direniş sadece özlük haklarımız ve ödenmeyen maaşlarımız için değildi; aynı zamanda onur, insanca yaşam ve sınıf mücadelesiydi. Yaşadıklarımız, bu ülkede işçi sınıfının içine itildiği yoksulluğun, güvencesizliğin ve susturma politikalarının küçük ama çok net bir fotoğrafıdır. Özel Okmeydanı Hastanesi'nde yaşananlar tekil bir olay değil; sağlık alanında tekelleşmenin ve sermayenin emeği maliyet olarak görmesinin bir sonucudur.

Bizler düşük ücretlerle, uzun saatler çalışıyorduk. Alım gücümüz her geçen gün eriyordu. Ay sonunu getiremiyor, borçla yaşamaya zorlanıyorduk. Yani yoksulluk bizim için bir istisna değil, gündelik hayatın kendisiydi. Haklarımızı talep ettiğimizde önce susturulmak, sonra bölünmek istendik. 'Böl, parçala, yönet' politikası devreye sokuldu. Ama biz sağlık emekçisi kadınlar olarak yana durmayı seçtik. Yetmedi; bu kez deprem bir bahane olarak kullanıldı. Hepimizin yarası olan deprem,

sermaye için fırsata çevrildi. Bizler deprem gerekçe gösterilerek işten çıkarıldık. Direniş cezalandırıldı. Bu bir zorunluluk değil, bilinçli bir tercihti.

Biz direndik, biz kazandık. Haklarımızı aldık ama hastane kapatıldı. Bunun bedeli işsiz bırakılmak oldu. Direnişçi olduğumuz için mimlendik. Bugün iş başvurularında karşımıza çıkan engel de bu sistemin kendisidir. İşte yoksulluk tam da burada başlıyor. Sadece düşük ücret değil; hak aradığın için işsiz bırakılmak, açıklıkla terbiye edilmeye çalışılmaktır. Bu ülkede yoksulluk artık bir sonuç değil, bir yönetim biçimidir. Ama biz şunu gördük: Bu düzen her yerde aynı yöntemleri kullansa da direniş de aynı şekilde çoğalıyor. Cesaret bulaşıcıdır, mücadele öğreticidir.

Bizim direnişimiz sadece Özel Okmeydanı Hastanesi'nin meselesi değildir. Bu, kriz bahanesiyle işten

atılan tüm işçilerin hikâyesidir. Sağlıkta, fabrikada, şantiyede, ofiste aynı zihniyet vardır. Bu yüzden mücadele yöntemleri; susmak ya da bireysel kurtuluş aramak değil, yana gelmek, örgütlenmek ve bu düzeni teşhir etmektir.

Biz sağlık emekçisi kadınlar olarak şunu söylüyoruz:

Yoksulluğa razı değiliz!

Felaketlerin sermaye tarafından fırsata çevrilmesine razı değiliz!

Bu yaşamı kader olarak kabul etmiyoruz!

Biz kazandık, bedel ödedik ama boyun eğmedik. Bu yüzden buradayız. Bu mücadeleyi büyütmeye devam edeceğiz.

Dinleyen, dayanışma gösteren herkese teşekkür ediyorum.

İyi ki buradayız, iyi ki yan yanayız.

Mücadelemiz ortak, yolumuz açık olsun.

Yoksulluk ve İş Cinayetleri

~~~~~  
Serpil Ünal  
~~~~~

*Gazeteci ve İSİG Meclisi
Gönüllüsü*

Yoksulluk; sadece maddi anlamda bir gelirin olmaması ya da gelirin azlığı değil. Kadınların yoksulluğu, emeğin değersizleştirilmesi, kadınların her geçen gün güvencesiz koşullarda çalışmak zorunda bırakılması, ücretini alamamak, mobbing görmek, tacize-şiddete maruz kalmak demek. Çünkü çalışan kadın da işsiz kadın kadar birçok zorlukla karşı karşıya ve çalıştığı halde ne şiddetten, ne yoksulluktan, ne mobbingden ne de herhangi bir sosyal faaliyete katılabilmekten menedilerek bu şiddeti yaşıyor.

Kadınlar açısından yoksulluk aslında bir politika. Yani bu bizim

bir kaderimiz değil. Ama içinde bulunduğumuz sistem bizi her geçen gün yoksullaştırıyor. Emperyalist, kapitalist sistem bir taraftan tekel-lerde, şirketlerde, dünyadaki bir avuç insan elinde bütün sermayeyi, zenginliği biriktirirken; biz kadınlar ister çalışalım, ister çalışamayalım o yoksulluğu yaşıyoruz. İşsizlik çığ gibi büyüyor ve bu işsizlik ve bir taraftan da ücretlerin düşmesi yaşadığımız şiddeti biraz daha artırıyor.

Ben daha çok yoksulluk ve iş cinayeti üzerine durmak istiyorum. Çünkü özellikle son birkaç yıldır sürekli iş cinayeti haberleriyle güne uyanıyoruz. İşte en yakın hepimizin

aklındadır Dilovası'nda yaşanan RE-BA kozmetik'teki patlama... Ve bunlar sadece tekil olaylar değil. Geriye doğru baktığımızda onlarca, yüzlerce olay var. Bunun yanında toplu ölümlerde haberimiz oluyor ama hayatını kaybeden tekil olarak işlerine giderken, işlerinde çalışırken veya işlerinden dönerken yaşamlarını yitiren birçok kadın var. Bunun yanında hiç yansımayan, hiçbirimizin bilemediği (çünkü araştırılmıyor, meslek hastalığı olarak görülüyor; bunu tespit ettirebilmek ve kabul ettirmek yıllar süren bir mücadele gerektiriyor) meslek hastalıkları var. Yıllarca çalışıp emekli olduktan sonra ya da çalışırken meslek hastalıklarına yakalanan, yaşam mücadelesi veren ya da hayatını sürdüremez, çalışamaz hale gelen kadınlar var. Bu konu üzerinde daha çok durmak istiyorum, özellikle de iş cinayetleri üzerinde.

Şimdi giderek bir yoksullaşma süreci yaşıyoruz. TÜİK verilerine göre yoksullaşma oranları ve DİSK-AR'a göre yoksullaşma oranları var ama bunlar farklılık arz ediyor. Biliyorsunuz TÜİK yalancı veri üreten bir kurum. Bu verileri nereden elde ettiğini ne onlar, ne biz, ne de devlet biliyor. Yani bir veri veriyor ama hiçbir gerçekliği yok. Şimdi TÜİK verilerine göre 2000-2005 arasında yoksullaş-

“Kadınlar açısından yoksulluk aslında bir politika.”

“Çalışabilir durumda olan her üç kadından birisi şu an yoksulluk ve işsizlikle boğuşuyor.”

ma oranı %28 ile %25 arasındaymış. Ama DİSK-AR'ın verilerine baktığımız zaman bu oran yükseliyor; iki puan, üç puan fark ediyor arada. Yine DİSK'in verilerinden gideceğim çünkü aralarında en az ikişer, üçer puan farklar var.

Şimdi kadın yoksulluk oranı 2000-2005 arasında DİSK-AR'a göre %30 ile %28 arasında değişmiş. Bu 2001 kriz döneminde birçok insanın işini kaybetmesiyle sonuçlanmıştı. Tarım konusundaki politikalarla da birtakım değişiklikler olduğu için özellikle tarım alanındaki bu yeni politikalar birçok insanın, tarım işçisinin ya da tarımla kendi hesabına geçinen, yaşamını sürdürenin ya da tarım işçisi olanların durumunu geriye doğru götürdü ve işte tarım alanları olanlar alanlarını kaybetti, ektiği biçtiği alanı kaybetti. Ücretli çalışanlar daha düşük ücretlerle, daha uzun saatlerle ve daha güvencesiz koşullarda yaşamaya başladı.

2010-2015'e geldiğimizde bu %24 ile %22 arasında seyrediyor. Bunun nedeni de o dönemlerde bir hizmet sektöründe genişleme olmuştu. Hizmet sektörleri çoğaltılınca bir istihdam söz konusu oldu ve bu da

kısmen işsizliği düşürür gibi gösterdi. Ama bu bir taraftan da hizmet sektörü taşeron çalışmanın da aslında başlangıcı oldu. Bunun sonraki yıllarda yansımalarını gördük.

2020 ile 2022 arasında da malum bir 2020 pandemimiz var. Pandemi kadınların ilk işten çıkarılanlar olmasını getirdi ya da evde daha uzun saatler, uzaktan çalışma dedikleri, esnek çalışma dedikleri çalışma

biçimiyle ya işlerinden oldular ya da çalışıyorlarsa evlerinde işte 8 saat çalışacakken 10 saat, 12 saat çalışır durumda oldular ve bütün masrafları kendilerine ait; yani herhangi bir masraf ödemedi, yemek parası, yol parası ödemedi çalıştırıldılar.

2024-2025'te iyice yükseliyor yoksulluk oranı ve %29 ile %31 arasında seyrediyor. Bu da "derin yoksullaşma" dediğimiz kavramı aslında hayatımıza soktu. Gerçi bu 2024'ten önce yavaş yavaş başladı, hepimiz çok daha fazla hisseder olduk ama son birkaç yılın özetine kendinize baktığımızda ne alım gücünüz aynı ne yaşam standartlarınız aynı; çok büyük bir kayıp var. Burada %31 görünse de aslında biz bunun çok

daha fazlasını iliklerimize kadar hissediyoruz.

DİSK-AR'ın "geniş tanımlı işsizlik" kavramı var. Çünkü normalde işsizlik araştırmaları yapılırken "Son bir hafta içinde, bir ay içinde çalıştınız mı?" diye soruluyor. Çalıştıysanız işi var gibi ya da çalışan gibi görünüyorsunuz. Ama böyle değil maalesef. İşsizlik oranları görüldüğünden çok daha yüksek oranlarda. Çalışabilir

durumda olan her üç kadından birisi şu an yoksulluk ve işsizlikle boğuşuyor ve yoksulluğun kadınlaşması söz konusu. Yani her geçen gün yoksulluk büyürken aslında en çok bundan kadınlar etkileniyorlar. Çünkü evin içindeki bütün ihtiyaçların giderilmesi konusundaki

2013 -2024 Tarihleri Arasında İş Cinayetinde Hayatını Kaybeden İşçiler

Yıl	Hayatını Kaybeden Kadın İşçi
2013	103
2014	131
2015	120
2016	110
2017	116
2018	119
2019	115
2020	148
2021	165
2022	110
2023	147
2024	163

TOPLAM 1.665

o organizasyonu, paylaşımı, denkleştirmeyi yapması gereken kadın oluyor. Kadın da erkek de çalışsa eve döndüğünde 'ne pişirecek?', 'çocuk ne giyecek?', 'çamaşır deterjanı var mı?', 'bulaşık deterjanı var mı?', 'ayakkabısını ne yapacağız?', 'yol parası kime vereceğiz?' bunları hep kadın ayarlayıp düşünmek zorunda kalıyor. Ve bu da tamamen yoksulluğun kadının üzerine yüklenmesini

“Yoksulluğun kadınlaşması söz konusu.”

getirmiş oluyor.

Bir de emeklilik var tabii. En güncel konulardan biri. Burada emekli arkadaşlarımız da var, bu konuda mücadele edenler de var. Bugün 20 bin lira gibi bir emekli maaşıyla insanların bütün ihtiyaçlarını karşılaması bekleniyor. Eskiden emekli olduğunuzda bir eviniz olurdu, otururdunuz, maaşınız da size yeterdi ama bugün için emekli olduğunuzda eviniz de olsa o maaş size yetmiyor. Artı daha kötüsü, bugün artık emekli de olamıyorsunuz. Tazminat alamıyorsunuz. Yani herhangi bir süreyi geçirdikten sonra, uzun bir süre çalıştıktan sonra bir sebeple ayrılmanız gerektiğinde elinize bir para da geçmiyor. Aldığınız emekli parası da hiçbir şey almanıza yetmiyor. Sadece onu belki borçlarınızı kapatmak için kullanabiliyorsunuz.

Şimdi sürekli yoksulluk yoksulluk diyoruz. Bunun yoksulluğun da nedenleri var. Her geçen gün sermayedarlar ‘biraz daha kar, biraz daha kar, biraz daha kar’ diyorlar. Dünya emperyalist şirketleri, emperyalistleri pastadan biraz daha pay alabilmek için, daha fazla kar elde edebilmek için daha ucuz iş gücü alıyorlar. Ve dünyanın her yerinde, özellikle gelişmiş ülkeler yavaş yavaş üretim tesislerini daha ucuz emek gücü olan yerlere taşıyorlar. Kimi zaman bu Türkiye oluyor, kimi zaman Afrika ülkeleri oluyor, Doğu ülkeleri oluyor. Yavaş yavaş Türkiye’de de başladı. Birçok şirket ‘küçülmeye gidiyoruz’ diye daha ucuz emek gücü olan ya

bölgelere kaydırıyor şirketlerini ya da Türkiye’nin doğu bölgelerine doğru, Kürt illerine doğru kaydırıyor ya da daha ucuz emek iş gücü bulabileceği, orada ticari ilişkiler geliştirebileceği başka ülkelere taşıyor. Ve bu da gittikçe daha uzun saatler çalışmamızı getiriyor. ‘Esnek çalışma’ deniyor ama esnek çalışma sadece adı. Esnek çalışma dediği sadece sizin çalışma saatlerinizin uzatılması anlamına geliyor. Başka hiçbir anlamı yok. Yani esnek çalışma derken ‘belli bir saatte giderim, belli bir saatte gelirim’ kavramı gibi düşünülüyor ama tam da işte tuzak burada zaten. Esnek çalışma dedikleri daha uzun yani çalışma sürenizin esnetilmesi anlamına geliyor.

Kadınların bir başka sorunu da bakım ve ev içi emek. Kadınlar çalışsalar da eve döndüklerinde yine bütün işler onların sırtında. İşte evde yaşlı varsa, çocuk varsa, bakıma ihtiyacı olan birisi varsa onlara kadın bakıyor. Son zamanlarda kısmen erkeklerin de birtakım işlerde yardımcı olduğu görülse de bu çok sınırlı. Daha çok da genç insanlar arasında yavaş yavaş biraz daha sosyalleşmenin, modernleşmenin, ihtiyaçların getirdiği bir yaşam biçimi haline dönüştü. Ama yine her şey kadının üzerine kalıyor.

Kadın 12 saat çalışıyor, geliyor eve; yaşlı varsa yaşlının bakımını yapıyor, çocuk varsa çocuğun bakımını yapıyor. Bazen sadece çocuklar varsa çocukları belki birine bırakmak

“Her gün en az 5 kişi hayatını kaybediyor.”

zorunda kalıyor çalışırken. Bütün bunların stresi, sorumluluğu kadının üzerinden gidiyor.

Bütün bu güvencesizlik, esnek çalışma kadınların çalışma koşullarını daha da zorlu hale getiriyor ve çok düşük ücretlerde, çok kötü işyerlerinde çalışıyorlar. Hiçbir güvenceleri yok. Derme çatma yerlerde; kiminin tuvaleti bile yok, kiminin işte merdiveni kırılıyor dökülüyor. Patlayıcılar arasında, yanıcı maddeler arasında ve hiçbir temizlik ortamı, hijyen ortamı olmadan çalışmak

zorunda kalıyorsunuz. Ve bu ucuz işyerlerinde, derme çatma iş yerlerinde hiçbir güvenlik önlemi, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemi alınmadığı için her gün en az 5 kişi hayatını kaybediyor. Yani her gün, bugün 5 kişi; akşam olduğunda 5 ya da 6 işçi arkadaşımızın hayatını kaybettiğini öğrenmiş oluyoruz.

Biraz ben verilere değinmek istiyorum çünkü bu oranlar gerçekten çok korkunç ve bunların her birisi gerçekten bir can. 2013 yılında İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi ilk raporunu oluşturdu. 2013 yılında sadece 103 kadın çalışırken hayatını kaybetmiş. 2014'te 131 kadın, 2015'te 120 kadın, 2016'da 110 kadın, 2019'da 119 kadın... Pandemi döneminde 148 kadın hayatını kaybetmiş. 2021'de 165, 2022'de

110, 2023'te 147, 2024'te 163 kadın işçi can verdi. Bunların kimisi tarım işçisi.

İşte çalışırken oradaki zararlı böceklerden, yılanlardan etkileniyor ya da tarım ilaçlarından etkileniyor. Kimisi yollarda servis kazalarında can veriyor. Kimisi işte atölyelerde patlamalarda hayatını kaybediyor. İşte ev işçisi emekçi kadınlar var, işte cam silerken, bir yerden yüksekleri temizlerken düşerek hayatını kaybediyor ya da içeride kaygan zeminde bir kaza geçirerek yaşamını yitiriyor.

Ve bu şekilde iş cinayetleri her gün beş altı arkadaşımızın kaybettiği sonucuyla çıkıyor karşımıza. Peki bunlara karşı ne yapacağız? Bu iş cinayetlerinin en büyük sebebi de güvencesizlik demiştik. Güvencesizliği bertaraf etmenin yolu da örgütlü olabilmek; başlangıçta sendikalı olmak... Ama sendikalı olmak

da yetmiyor. Çünkü işçilerin sadece %3'ü sendikalı. Bu %3 içinde de yani iş cinayetlerinde ölen arkadaşlarımızın %3'ü, en fazla olduğu dönem %4 sendikalı. Ama bu sendikalı olanların içinden de bazen bilgisi dahi bize ulaşmıyor. Biz, tanıdıklarımız ya da işçilerin arkadaşları tarafından bu verilere ulaşıyoruz. Yani sendikalı olmak da örgütlü olmak anlamına gelmiyor.

“Kadınlar sessiz kaldıkça, örgütlenemedikçe daha fazla yük altına giriyorlar ve daha çok hayatlarını kaybediyorlar.”

Bu nedenle de özellikle kadınlar yaşadıkları o şiddete, çalışırken yaşadıkları yoksulluk, mobbing, taciz, baskı, uzun saatler çalıştırılmaya karşı bir kendi örgütlülüklerini, bağlarını kurmaları gerekiyor ki bunlara karşı itiraz edebilsinler. Çünkü en sessiz kesim kadınlar. Kadınlar sessiz kaldıkça, örgütlenemedikçe daha fazla yük altına giriyorlar ve daha çok hayatlarını kaybediyorlar.

Birçok arkadaşımızın mücadelesi var bu konuda. Biz sonuçsuz da değiliz, çıkışsız da değiliz. Günümüzde pek çok kadın mücadelesi var, kadınların verdikleri mücadele var. İşçilerin grevlerinde, direnişlerinde, bazı grev direnişlerde ön saflarda kadınları görüyoruz ve o kadınların olduğu direnişler, grevler çoğunlukla

kazanımla sonuçlanıyor.

Son zamanlarda grev ve direnişlerin de biliyorsunuz kazanımla sonuçlanması giderek zorlaşmaya başladı. Çünkü devlet sermaye işbirliği çok net bir şekilde artık yüzümüze karşı gösteriliyor. Eskiden biraz daha böyle alttan giderdi ama şimdi bir ihtiyaç için sokağa çıktığınızda karşınızda polisi, devleti buluyorsunuz. Direnişe çıktığınızda grev yasağıyla karşılaşıyorsunuz.

Ama her şeye rağmen kadınlar mücadeleye devam ediyorlar.

Örgütlenelim, gücümüzü gösterelim ve bizi öldüren bu sisteme, yoksulluğa iten bu sisteme karşı sesimizi, mücadelemizi yükseltelim.

Teşekkür ederim.

Göçmen Bir Kadının Gözünden: Hayat Ve Mücadele

~~~~~  
Salma  
~~~~~

Beş yıldır Türkiye’de yaşıyorum. Kağıt üstünde hala bir yabancıyım ama kalbimde burası artık bir ev gibi oldu. Bir ülkeyi severken, o ülkenin içindeki varlığının her zaman şartlara bağlı olduğunu bilmek insanı yoruyor.

Bir öğrenci olarak sadece ders çalışmıyorum; sürekli zaman, para ve risk hesabı yapıyorum. Üniversite benden devam zorunluluğu beklerken, hayat ise çalışmamı dayatıyor. Birçok yabancı öğrenci gibi ben de çoğu zaman sigortasız ve elden maaşla çalışmak zorunda kalıyorum; çünkü şirketler, yabancıları yasal olarak güvence altına almak iste-

miyor. Kapitalizm buna “esneklik” diyor ama bizim için bu, iki korku arasında yaşamak demek: Ya temel ihtiyaçlarını karşılayamamak ya da çalışırken yakalanıp sınır dışı edilmek.

Staj süreci ise başka bir gerçekliği gözler önüne seriyor. Bu durum sadece yabancı öğrencilerin değil, özel üniversitelerde okuyan Türk öğrencilerin de ortak sorunu. Hepimiz eğitimimiz için zaten bir ödeme yapıyoruz ancak stajlarda gerçek bir emek veriyoruz. Hastalarla ilgileniyor, sorumluluk alıyor ve gün içinde pek çok kişiye hizmet sunuyoruz; buna rağmen karşılığında hiçbir

ücret almıyoruz. Ortada bir emek, üretim ve katkı var; fakat yaratılan ekonomik değer sadece sistemin kahasında kalıyor. Kapitalist düzen emeğimizi sonuna kadar kullanırken, öğrenciyi hala “sadece öğrenen” bir figür olarak görmeye devam ediyor.

Adalet istiyorum; kadınların güvende olduğu bir hayat istiyorum. Bu ülke için sesimi yükseltmek, sokağa çıkmak istiyorum ama korkuyorum. Çünkü tek bir an, tek bir protesto; burada kurduğum her şeyi kaybetmem anlamına gelebilir. Bu yüzden bazen, umudumu içimde taşıyarak ama her adımı dikkatle atarak sessiz kalıyorum.

Bu sadece benim hikayem değil. Birçok öğrenci fırsat kovalamıyor, adeta zamanla yarışıyor. Kimlik yenilemeleri, çalışma izni baskısı ve mezuniyet sonrası kısa sürede iş bulma zorunluluğu... Hayat, bitmek bilmeyen bir koşuya dönüşüyor.

Benim için adalet çok basit: Okumanın yoksulluk demek olmadığı, çalışmanın korku yaratmadığı ve bir ülkeyi sevmenin sesini kısmak anlamına gelmediği bir düzen. O zamana kadar yürümeye devam ediyoruz; yorgun ama hala umutlu.

“Bir öğrenci olarak sadece ders çalışmıyorum; sürekli zaman, para ve risk hesabı yapıyorum.”

Bakım Emeginde Çalışan Göçmen Kadınlar

Çiğdem Yıldırım

SES Bakırköy Şubesi Eğitim ve Örgütlenme Sekreteri

Merhaba, ben Çiğdem. 2020'den bu yana hemşire olarak çalışıyorum. Hastanede çalışmanın yanı sıra evde yaşlı hastaların bakım ve tedavilerine de gidiyorum. Hem hastanede hem de bu evlerde çoğu zaman Özbekistan ve Türkmenistan'dan gelen kadınlarla birlikte çalışıyoruz. Biraz bu kadınların yoksulluğu ve Türkiye'deki yaşam mücadeleleri üzerine konuşmak istiyorum; çünkü göçmen kadın yoksulluğu da kadın ve sınıf mücadelesinin bir parçası.

Türkiye'de son zamanlarda hasta, yaşlı ve çocuk bakımı; Özbekistan ve Türkmenistan gibi eski Sovyet ülkelerinden gelen kadınların omuzlarına yüklenmiş durumda.

Bağımsız araştırmalara göre Türkiye'de ev içi bakım ve temizlik

sektöründe çalışan göçmen kadın sayısının 200 bin ile 400 bin arasında olduğu tahmin ediliyor. Bu kadınların önemli bir bölümünü Özbekistan ve Türkmenistanlı kadınlar oluşturuyor. Bu sektör, görünmeyen ama devasa bir emek alanı.

Bu kadınların Türkiye'ye göçü, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından hemen sonra başlıyor. İlk göç dalgası bavul ticareti ve hizmet sektöründe çalışıyor. 1995 sonrası bakım sektöründe bu kadınların emeginde ciddi bir artış oluyor. İstanbul, Ankara, Antalya gibi illerde 1995—2005 yılları arasında "evde kalmalı bakıcı" uygulaması yaygınlaşıyor. 2005 sonrasında Türkiye'de kadınların iş yaşamına katılımının artmasıyla hasta, yaşlı ve çocuk bakımında bir boşluk oluşuyor ve bu boşluğu göçmen

kadınlar dolduruyor. 2010'dan sonra ihtiyaç daha da artıyor ve buna bağlı olarak çalışan kadın sayısı ciddi şekilde yükseliyor; artık araya aracı firmalar da girmeye başlıyor.

Neden geliyorlar?

Türkmenistan ve Özbekistan'da yaşanan ağır yoksulluktan kaçarak geliyorlar. Birçoğunun çocuğu ve eşi memleketlerinde kalıyor; kazandıklarını onlara gönderiyorlar.

Şu an, örneğin bizim serviste yatan bir hastanın yanında kalan Özbek bir kadın var. Aslında orada hemşireymiş, ancak buraya gelince bakım işinde çalışmaya başlamış. Üç çocuğu orada. Bu çocuklar ilkokula gidiyor, liseye gidiyor, evleniyor...

Yani çocuklarını uzaktan büyütüyorlar. "Neden geldin, zor oluyor mu?" diye sorduğumda, "Zor tabii ama orada geçim de zor," diyor. Orada yaşayan insanların çoğu, geçimlerini

sağlamak için yurtdışında çalışan bir yakınını gönderdiği paraya bağımlı. Bu açıdan aslında bize çok yabancı bir durum değil: Devlet yöneticileri ve çevreleri şatafat içinde yaşarken halk, maaşıyla geçinmeye çalışıyor.

Neden Türkiye?

Türkiye'yi seçmelerinin en önemli nedenlerinden biri dil. Dil sayesinde daha kolay iş bulabiliyorlar. Kültürel olarak da çok uzak değiller. Ayrıca Avrupa'ya kıyasla giriş daha kolay.

Hasta bakımında da çalışsalar, çocuk bakımında da çalışsalar genellikle çalıştıkları evde yatılı kalıyorlar. Bu durum onlar için bir avantaj;

çünkü kira gibi ek masrafları olmuyor.

Ancak buraya geldiklerinde farklı bir yoksulluk biçimiyle karşılaşıyorlar. Bu insanların büyük bir çoğunluğu kayıt dışı çalışıyor. Sigortaları yok. Yani emeklilik ve kıdem tazminatı gibi haklardan yoksunlar. Zaten Türkiye'de ev hizmetlerinde çalışanların büyük bölümü kayıt dışı. TÜİK verilerine göre bu alanda çalışanların %80'den fazlası sosyal güvenceden yoksun.

Çalışma saatleri belirsiz; çoğu zaman 24 saat çalışıyorlar. Haftalık izin çoğunlukla yok. Örneğin şu an servisteki kadın iki haftadır bir gün bile izin kullanmadı. Evde çalıştıkları

zamanlarda da genellikle iki haftada bir izin yapabiliyorlar ve bu izin, hasta yakınının uygunluğuna göre belirleniyor. Yani bu insanların "boş kalmak istedikleri gün" diye bir hakları yok; izin,

ancak kendilerine verildiğinde mümkün oluyor. Üstelik bu durumlar çoğu zaman kâğıt üzerinde kalıyor.

Bu nedenle yoksulluğu yalnızca ekonomik olarak ele almamak gerekir. Haklardan mahrum bırakılmak da yoksulluğun başka bir biçimidir.

Düşünsenize: Bu kadınlar hem kadın oldukları için, hem yoksul oldukları için hem de göçmen oldukları için katmerli bir sömürüye maruz kalıyorlar. Yaşlı, hasta ve çocuk bakımı gibi ev içi bakım işleri zaten görünmeyen emek alanlarıdır. Bu emek, bir de göçmen kadınlar tarafından yerine getirildiğinde daha da değersizleştirilmektedir.

"Bu insanların büyük bir çoğunluğu kayıt dışı çalışıyor. Sigortaları yok."

İnsanca Barınmak Mümkün mü?

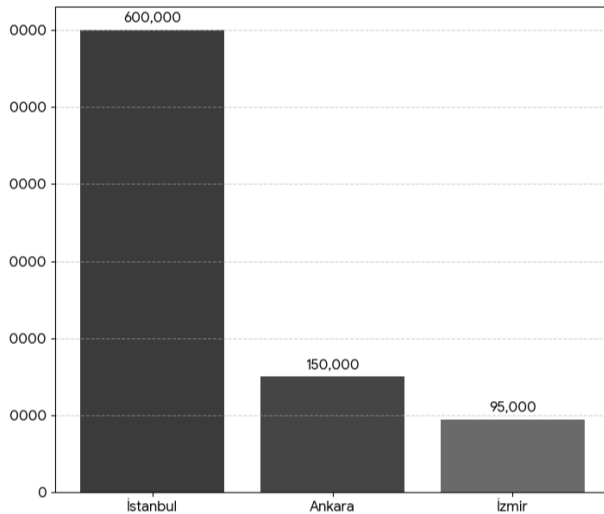
~~~~~  
Sena Şat

~~~~~  
Mimar

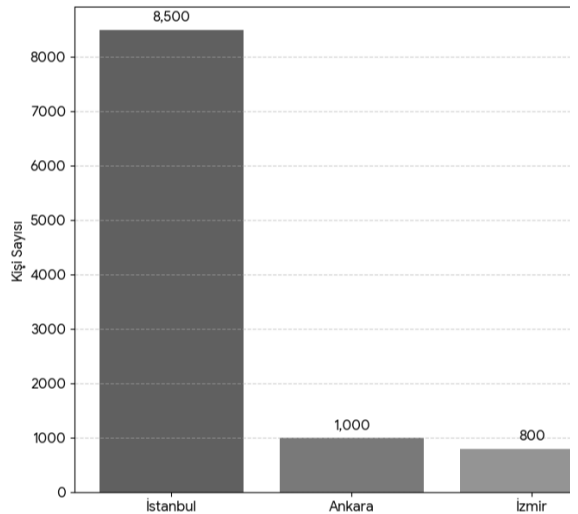
Geleneksel ekonomi anlatısı inşaatı “lokomotif sektör” olarak tanımlasa da, gerçeklik farklıdır. İnşaat, doğası gereği yeni bir “artı değer” üretmekten ziyade, sermayenin kar oranlarının düştüğü dönemlerde sığındığı bir spekülasyon limanıdır. Arazi rantı üzerinden dönen bu çark,

konutu bir barınma alanı olmaktan çıkarıp, azınlığın elinde tuttuğu bir “servet saklama aracına” dönüştürür; bir yanda yatırım için ev-arsa sahibi olan bir azınlık, diğer yanda neredeyse kirayı ödemek için çalışır hale gelen çoğunluk...

Boş Konut Sayısı (Yatırım/Atıl)

Evsiz / Sokakta Yaşayan Sayısı

Türkiye’de barınmanın maliyeti her gün artarken, çoğu yatırım aracı olan, kentlerdeki boş konutlar sayılarını katlıyor. Yani konut sorunu bir “yokluk”tan değil, “bölüşüm”den çıkıyor. İstanbul’da yaklaşık 600.000 boş konut (yatırım amaçlı tutulan, kullanılmayan) olduğu tahmin edilirken, sokakta yaşayan evsiz sayısı yaklaşık

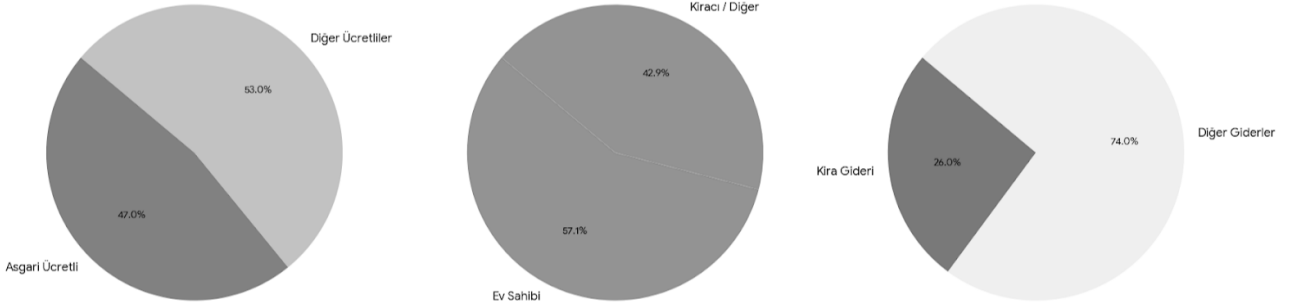
8.500-10.000 arasında. Yani 1 evsiz başına yaklaşık 60 konut düşüyor. Ama hiçbir evsiz bu konutlardan birine girmeye teşebbüs edemiyor.

Türkiye’de bugün ortalama bir çalışan, maaşının %50’den fazlasını sadece başını sokacağı bir çatıya kira olarak veriyor. Bu oran İstanbul gibi büyük kentlerde biraz daha artıyor.

İş Gücü Dağılımı

Konut Sahipliği Durumu

Ortalama Gelir Harcaması

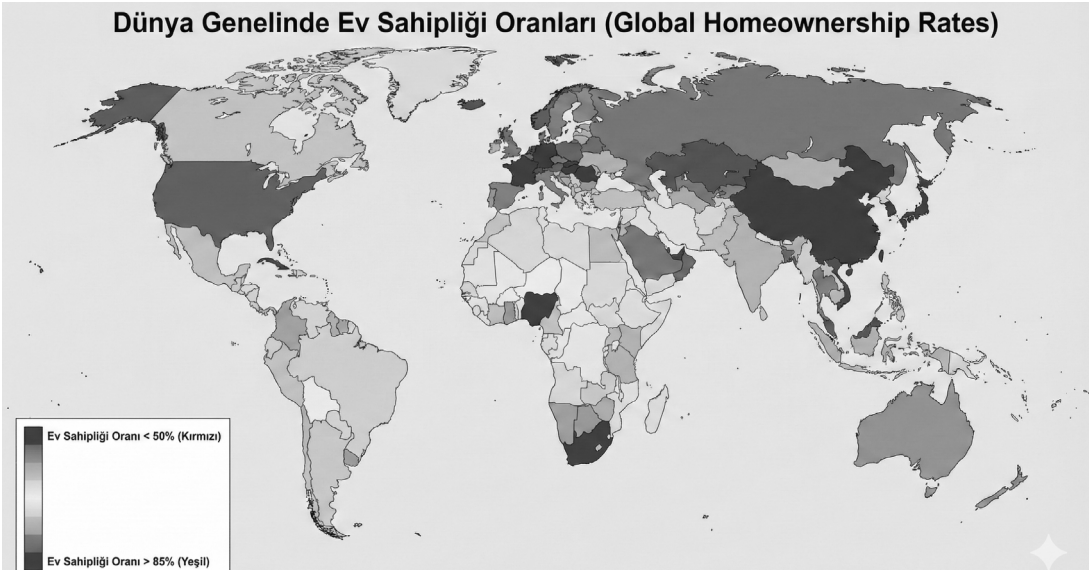
Ev sahibi olabilmek ise hiç olmadığı kadar bugün zor görünüyor.

Bugün 3.5 milyon TL değerindeki (mütevazı) bir evi, asgari ücretli veya ortalama bir kamu çalışanı nasıl alabilir? Eğer bir çalışan, asgari ücretin %20’sini (yaklaşık 3.400 TL) her ay kenara koyabilseydi (ki bu enflasyon ortamında imkansızdır), o evi alabilmesi için tam 85 yıl yemeden içmeden para birik-

tirmesi gerekirdi. Maaşı biraz daha yüksek olan bir beyaz yakalı için bu süre yaklaşık 55 yıla iniyor, yani sistem, bir insandan barınabilmesi karşılığında tüm çalışma ömrünü talep ediyor.

Dünya genelinde barınma istatistiklerine baktığımızda barınma sorununun bir “kader” değil, politik bir tercih olduğunu görüyoruz.

Dünya Genelinde Ev Sahipliği Oranları (Global Homeownership Rates)

Örneğin: Tıpkı Türkiye gibi konutların ve arazilerin bir piyasa unsuru olduğu emperyalist merkezlerden Almanya'da halkın yarısından fazlası ömür boyu kiracıdır. Dünyanın bankası unvanıyla bilinen İsviçre'de ev sahibi olmak bir imtiyazdır. Bu iki ülke gibi birçok Avrupa ülkesinde ev sahipliği oranı toplam nüfusa göre %50'yi bile bulmaz. Bu oranın kısmen daha yüksek görüldüğü (%65) ABD'de ise halkın büyük kısmı 30 yıllık "Mortgage" borçlarıyla bankalara bağımlıdır.

Bir diğer yandan barınmanın "kamusal bir hizmet" olarak kabul edildiği ve buna uygun uygulamaların yapıldığı şu anda ya da öncesinde sosyalist ekonomiye sahip olan ülkeler ile farklı türde sosyalist modeller inşa etmeye çalışan ülkeler de var. Ve bu ülkeler dünya çapında hiç de az sayıda değiller. Bu ülkelerde kira, hane halkı geliri-nin genellikle %3 ila %5'ini geçmiyor. Isınma ve su gibi hizmetler de genellikle devlet tarafından sübvansediliyor. Konut sahibi olmak için ömür boyu borçlanmak (mortgage) bir kavram olarak mevcut değil.

İşte bunlardan bazıları;

-Rusya: %92.6 (Sovyetler Birliği'nden miras kalan devasa konut stoku, özelleştirmelerden sonra halkın elinde kalmıştır.)

-Çin: %90 (Özellikle kırsal bölgelerde bu oran daha da yüksektir.)

-Hindistan: %86-%88 (Kırsal nüfus kendi inşa ettiği geleneksel konutlara sahiptir)

-Laos: %95.9 (Toprak mülkiyeti toplumsaldır, barınma güvencelidir.)

-Vietnam: %90.0 (Hızlı şehirleşm-

eye rağmen devlet müdahalesiyle mülkiyet yaygındır.)

-Küba: %90.0+ (Konutun spekülatif satışı yasaktır)

-Venezuela: %82-85 (Devlet, petrol gelirlerini doğrudan konut üretimine aktarmıştır. Hükümetinin resmi verilerine göre, 2011'den bu yana 5 milyondan fazla konut inşa edilerek halka teslim edilmiştir. Bu, ülke nüfusuna oranla dünyadaki en büyük kitlesel konut projelerinden biridir.)

Kapitalist ekonomide barınma sorunu para sorunudur. Paranız varsa yaşanabilir bir evde oturabilir, ona sahip olabilirsiniz. Ama ortalama bir ücretle hayatta kalmaya çalışıyorsanız bu ay başlarında uykunuzun kaçmasına neden olan sorunlardan biri oluyor.

Ancak dünyadan başka bir sistemin var olabileceğini kanıtlayan, emperyalizme karşı bağımsızlığını korumaya çalışan halkçı iktidarların olduğu ülkelerde, sosyalist ekonominin hakim olduğu ülkelerde, bir zamanlar sosyalist olan ve hala onun altyapısını kullanan ülkelerde barınmanın bir "sorun" olmadığını, insanın diğer tüm temel hakları gibi korunduğunu göreceksiniz. Konut, kar aracı olmaktan çıkarılıp bir "insan hakkı" olarak tanımlandığında barınma bir "sorun" olmaktan çıkar.

Bugün Türkiye'de bir karar vermemiz gerekiyor: Sermayenin boş duran rezidanslarını mı koruyacağız, yoksa halkın başını sokacağı bir çatıya sahip olma hakkını mı?

Yaşamın 55 yılını bir beton yığınının takas etmek, insanlığın kaderi olamaz.

Bir Yatak Değil Bir Mücadele

~~~~~  
Defne  
~~~~~

Bizler yıllardır KYK yurtlarını konuşurken aslında yalnızca bir binayı, bir odayı ya da bir yatağı konuşmuyoruz. Bugün burada; üniversiteye gelerek hayatını değiştirmeye çalışan binlerce genç kadının, daha en baştan yoksullukla, güvensizlikle, eşitsizlikle karşı karşıya bırakıldığı bir düzeni konuşuyoruz.

Üniversiteye girmek kadınlar için hala başlı başına bir mücadeleyken, bu süreç KYK yurtlarının kapısından içeri girildiği anda bitmiyor; tam tersine, başka bir biçimde yeniden başlıyor. Çünkü bu sistemde biz genç kadınlardan; tüm eksikliklere, denetimsizliğe, kalitesiz beslenmeye ve berbat yaşam koşullarına rağmen, asansör boşluğunda can vermiş sıra arkadaşlarımızı göz ardı edip sessizce uyum sağlamamız bekleniyor.

Kapitalist düzen biz genç

kadınlara eğitim hakkını değil; üç kuruşluk bir bursu, her an asansör boşluğunda can verebileceğimiz bir KYK yurdunu ve kampüslerimizdeki faşist saldırıları reva görüyor. Tam da bu yüzden, bugün KYK yurtlarında yaşananlar yalnızca bir barınma meselesi değil, kadınların üniversitede tutunma mücadelesidir.

Bugün KYK yurtlarını konuşurken aslında genç kadınların yaşam alanını ticarethaneye çeviren ve bizi katı kurallara teslim eden bir sistemi de konuşuyoruz. Çünkü eğitim, bu düzende giderek bir hak olmaktan çıkmakta; adım adım bir maliyet kalemine dönüştürülmektedir. Bir yandan "fırsat eşitliği" denirken, öte yandan öğrenciden barınmayı, beslenmeyi ve yaşamayı kendi kısıtlı imkanlarıyla çözmesi beklenmektedir.

Artan kira fiyatları, yetersiz burslar ve ailelerin üzerindeki ekonomik baskı nedeniyle bizler, daha üniversite sıralarındayken part-time işlerde çalışmak zorunda kalıyoruz. Okuyabilmek için çalışmak zorunda kalan, çalıştığı için derslerinden geri kalan, geri kaldıkça hem aile hem de devlet baskısını üzerinde hisseden bir kısır döngünün içine hapsediliyoruz.

Bu durum, “fırsat eşitliği” söyleminin ne kadar içi boş bir kavram olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Aynı koşullarda başlamadığımız bir yarışta; hem okulda başarılı olmamız hem de hayatın sorumluluklarını “aksatmadan” yerine getirmemiz bekleniyor. Bizler ise uykusuzluk, sürekli yorgunluk, gelecek ve güvenlik kaygıları içinde var olmaya çalışıyoruz.

KYK yurtları dar gelirli öğrenciler için bir destek mekanizması olarak sunulurken, gerçekte biz genç kadınlardan giderek pahalılaşan bir hayatın içinde “idare etmemiz” bekleniyor sadece bir bursla; yalnız bırakıyoruz. Kapitalist düzende ihtiyaçlar değil, piyasanın kuralları belirleyici olmaktadır ve bu düzen en çok kadın öğrencileri yormaktadır.

Biz kadın öğrenciler yalnızca ders geçmeye ve mezun olmaya

çalışmıyoruz. Aynı zamanda kalabalık odalarda, yetersiz çalışma alanlarında, sürekli bir yorgunluk ve gelecek kaygısıyla ayakta kalmaya çalışıyoruz. Bir de üzerine “güvenlik” adı altında –sanki güvende olmamız umurlarındaymış gibi– gece 11’den sonra yurda girdiğimizde bizi ailelerimize şikayet eden bir sistem dayatılıyor. Bu niteliksiz kurullarla yurt giriş-çıkış saatlerimiz kısıtlanıyor, özel hayatımız tamamen kontrol altına alınıyor. Peki, bu gerçekten güvenlik mi? Tabii ki hayır.

Öğrenci kadınlar olarak, giderek alevlenen öfkemizle mücadele etmeye devam ettik, edeceğiz.

Kalabalık odalarda yalnız kalamadan ders çalışmakta, psikolojik olarak yıpranmışken üretken olmakta ve geleceği düşünürken bugünü idare etmekte zorlanıyoruz.

KYK yurtlarında yaşayan kadın öğrenciler olarak şunu

söylüyoruz:

Eğitim bir piyasa alanı değildir. Barınmak bir lütuf değildir. Güvende yaşamak bir ayrıcalık değildir.

Kadınların üniversitede kalabilmesi için bu kadar ağır bedeller ödemediği bir düzen adil değildir. Biz gençliği yoksulluğa; kadın öğrencileri ise yurtlara, dört duvara ve sessizliğe mahkûm eden bu sistemi kabul etmiyoruz.

“KYK yurtlarında yaşananlar yalnızca bir barınma meselesi değil, kadınların üniversitede tutunma mücadelesidir.”

Kadınlar, Yoksulluk, Doğum Politikaları ve Sağlık Hakkı Mücadelesi

Tuğba Kirik

TSS İş Örgütlenme Uzmanı

Merhaba ben TSS İş Örgütlenme Uzmanı Tuğba. TSS İş adına buradayım. Yeni kurulan bir sendikayız. Aynı zamanda sağlık sektörü ve sosyal hizmetler sektöründe de en çok kadınların çalıştığı bir alan.

Ben bugün size kapitalist sistemde pronatalist (doğum yanlısı) politika izleyerek, burjuva devletin kadınların üstündeki baskılarını anlatacağım.

Kadını evde ve işte sömüren kapitalist sistem için kadın, aynı zamanda bir işçi üreten "kuluçka makinesi". Şu anda, son 20 yılda-aslında tüm dünyada böyle ilerledi ama Türkiye'de de tabii ki pronatalist (doğum yanlısı) politikaya geçiş var.

Bu pronatalist politika, burjuva

devletin, dinci gerici hükümetin bize "aile" diye dayattığı şeyin arkasında ne var? Tabii ki de pronatalist (doğum yanlısı) politikalar var. Son 20 yıldan beri hep duyduğumuz; "en az üç çocuk yapın", "kadının kariyeri anneliktir", "normal olan normal doğumdur" gibi cümlelerin arkasında tabii yine pronatalist (doğum yanlısı) politikalar var.

Peki bize bunu nasıl yapıyorlar? Sadece tatlı sözlerle mi ya da evliliğe, çocuk sahibi olmaya yönlendiren -örneğin evlilik için yeni evlenecek çiftlere biraz maddi yardımla mı yapıyor? Hayır tabii ki, bu kadar masum değil. Aynı zamanda kadın üstünde görünmeyen bir baskısı var. Peki bunu nasıl yapıyor? Örneğin,

“Kadını evde ve işte sömüren kapitalist sistem için kadın, aynı zamanda bir işçi üreten ‘kuluçka makinesi’.”

kontraseptif (doğum kontrolü) yani aile planlaması yöntemlerine zam yapıyorlar. Yani işçi kadınlar bunlara, işçi aileler bunlara ulaşamıyor. Aynı zamanda bunlara nasıl ulaşacağını, nasıl kullanacağını, bunların ne olduğunun eğitimlerini almaları gerekiyor. Bu eğitimleri hastanelerde, aile planlaması polikliniklerinde sağlık ocaklarında almaları gerekiyor ve bunu çok az kişi biliyor maalesef. Aynı zamanda burada bir aile planlaması polikliniğine sadece RİA (rahim içi araç) çıkarmak için gönderilirler. Hiçbir şekilde aile planlaması eğitimi almaları için gönderilmiyorlar.

Yani artık şöyle bir politika var; aile planlaması polikliniğine gidiyorsanız sadece ria çıkartırsınız. Ria taktırmak istediğinizde bunun için bir sürü engel koyarlar önünüze; ikna şeklinde ama aynı zamanda kısıtlayarak. Aynı zamanda bir de bu ria taktırma çok basit bir şey veya bunun gibi tüp ligasyonu, tüpleri bağlatma gibi daha birçok farklı yöntem var ve bu yöntemleri yaptırmak için kadınlar erkek iznine tabi

tutulmaya başlandı. Yani bir kadın, kocasının izni olmadan, resmi olarak imzası olmadan bunları yaptıramıyor, kendi bedeni üzerinde karar veremiyor.

Bir de kürtaj yasağı var tabii ki. Sürekli dile getiriyorlar ısrarla. Ama bu onların sadece dinci, gerici olmalarıyla açıklanacak bir şey değil. Kürtaj yasağı tamamen resmi olarak yasak hale getirilmeye çalışılıyor. Bu durumda, kontraseptiflere yapılan bu zamlar ve zorlaştırmalarla beraber istenmeyen gebeliklerin sayısı artıyor. İstenmeyen gebelikleri kürtajla sonlandırabilecekken kürtaj yasağı getirerek kadınların o çocukları, doğurmaları isteniyor.

Kürtaj yasağı olması kürtajın olmaması demek değildir. Kürtaj yasağı olması demek, merdiven altına kadar inmesi ve merdiven altı

“Kürtaj yasağı olması demek, merdiven altına kadar inmesi ve merdiven altı yerlerde hijyenik olmayan, profesyonel olmayan kişiler tarafından kötü ortamlarda yapılan kürtajlar demek.”

yerlerde hijyenik olmayan, profesyonel olmayan kişiler tarafından kötü ortamlarda yapılan kürtajlar demek. Bu da tabii ki kadın ölümlerini fazlasıyla artırıyor. Hatta yapılan bir araştırmaya göre de %13.2'si güvenli olmayan düşükler sebebiyle ölüyor kadınların.

Bir de 'doğal olan normal doğum' denen bir sloganları var; bunun arkasında peki ne var? Bunun arkasında sadece kadının doğum şekline karışmak değil; sezaryen yaptıkları zaman kadınlar iki sezeryan doğum yapabiliyorlar, üçüncüsünde üçüncü sezaryene bağlı rahim yırtılmasıyla beraber histerektomi, yani rahimlerin tamamen alınmasına giden bir ameliyat olmak zorunda kalıyorlar ve bu çok genç yaşlara kadar düşmeye başladı.

Yani sezaryen oranı artarsa bir ailenin sahip olabileceği çocuk oranı da azalıyor. Bu da tabii ki ülkedeki doğurganlık oranını azaltıyor ve çocuk sayısını, yani işçi sayısını azaltıyor. Bu yüzden aslında normal doğuma yönlendiriyorlar. Kadınların sağlıklarını düşündükleri için değil.

Bir de hep istenmeyen gebeliklerden bahsettim. Kadınların istemediği halde gebe kalması durumu. Bir de bunun tam tersi var: İnfertilite yani kısırılık. Çocuk sahibi olamayan

aileler, çocuk sahibi olmak isteyen kadınlar ve aileler... Yine sadece parası olanlar tedavilerini alabiliyorlar. İşçi kadınlar, işçi aileler buna erişemiyor, maddi olarak yetişemiyorlar.

Aynı zamanda ben şu anda yenidoğan hemşiresiyim ve yenidoğan yoğun bakımları o kadar dolu ki... Ne yazık ki özel hastanelere çok fazla devlet hastanelerinden yenidoğan yoğun bakım ihtiyacı olan bebekler yatırılıyor ve günlüğü 10.000 liradan başlayan fiyatlarla ve

çok daha fazlası... Yani bir bebeğin daha solunum sıkıntısı yaşayarak ve daha birçok farklı ciddi tolere edemeyeceği sağlık sorunlarını, yaşama tutunması bile, yani yenidoğanların hayatları metalaştırılıp pazarlanıyor patronlar tarafından,

kapitalist sistem tarafından. Hepimiz zaten biliyoruz; 'Yenido-

ğan Çetesi' bu da buralardan çıkma. Yenidoğanları dolduruyorlar yoğun bakımlara ve ihtiyacı olan bebekler faydalanamıyor. İhtiyacı olan bebekler özel hastanelerde çok yüksek ücretlerle yaşama tutunabiliyor eğer o ücreti ailesi verebilirse. Ama bu ailelerin çoğu da işçi olduğu için çekebiliyorsa krediyle belki çocuğunu yaşatabiliyor, belki de yaşatamıyor.

“Sadece parası olanlar tedavilerini alabiliyorlar. İşçi kadınlar, işçi aileler buna erişemiyor, maddi olarak yetişemiyorlar.”

Depremi Derinleştirdiği Yoksulluk Ve Trajedi

Selen Reyhan

Antakya Emekçi Kadınlar Sözcüsü

6 Şubat depremi 3. yılını doldurdu. Kaybedilen on binlerce insanın yanı sıra yarattığı yıkım, derinleştirdiği yoksulluk, büyüttüğü geleceksizlik ve fiziksel-ruhsal sorunlar katlanarak devam ediyor. Bu sorunlar şüphesiz deprem öncesinde de vardı. Sonuçta bu insanlar deprem öncesinde de kapitalist sistem içerisinde sömürülüyor ve eziliyordu. Ancak bu ezilme hâli, depremin yaşandığı bölgelerde ve özellikle Antakya'da katbekat artarak daha da derinleşti. İnsanların yaşamları bir anda 21. yüzyıldan ilkel yaşam koşullarına geriledi. Evler yıkıldı; elektrik, su, ısınma ve beslenme gibi en temel ihtiyaçların karşılanamama-

siyla insanlar büyük bir çaresizlikle karşı karşıya kaldı. Bunun yanında yalnızca birikimlerini değil, geleceklerini de kaybettikleri gerçeğiyle yüzleştiler. Üstelik bu gerçekliği, daha önce deneyimlemedikleri acılarla yaşadılar. Hayatın zorunlulukları ve kapitalizmin ekonomik krizleri sürerken, kaçınılmaz olanın kapıları ardına kadar açılmış oldu.

Peki, deprem sonrası yaşamda daha da derinleşen bu kaçınılmaz sorunlar nelerdir? En çok kimlerin hayatını bir felakete sürüklemiştir? Özellikle kadınların ve çocukların yaşamları nasıl bir çıkmaza, nasıl bir geleceksizliğe evrilmiştir? Deprem sonrası göç etmek zorunda kalan

“Deprem, toplumsal ve ekonomik eşitsizlikleri katbekat derinleştirdi.”

insanlar hangi zorluklarla karşılaşmıştır?

Bu soruları, yazımızın elverdiği ölçüde irdelemeye çalışacağız.

6 Şubat depremlerinden sonra gözün gördüğü her yer; yıkım, enkaz, moloz ve toz bulutuyla kaplı bir hayalet şehre dönüştü. (Bu görüntüler, aradan üç yıl geçmesine rağmen hâlâ görülebiliyor.) Bu, ölüme mihlanmış bir şehrin görüntüleridir. Gittiğiniz yerlerin notunu almışsanız, bu notlar adeta bir şehrin ölüm günlüğünden başka bir şey değildir. Şehir sanki yaşanılan zamandan koparılmıştır ve insan, hangi zamana geri düştüğünü anlamaya çalışır.

Depremden sonra milyonlarca insan, günlük yaşamını sürdürebilmek için olağanüstü bir çaba harcarak yaşamaktadır. Evlerin oturulamaz hâle geldiği, işyerlerinin ve dükkânların yıkıldığı, bazı bölgelerde sanayi üretiminin neredeyse durduğu kentlerde insanların gelir elde edebileceği imkânlar ciddi biçimde azaldı. Kontrolsüz ve denetimsiz yıkımlar, enkaz kaldırma çalışmalarını sırasında tüm canlıların hayatını riske attı; toprağın, suyun ve havanın kirlenmesi tarımsal üretimi de olumsuz etkiledi. Üreticilerin tarlalarındaki ve bahçelerindeki ürünler ellerinde kaldı.

Güvenli barınma alanlarının hâlâ yeterince oluşturulamamış olması nedeniyle çok sayıda kamu çalışanı istifa etti ya da tayin istedi. Bu durum başta sağlık ve eğitim olmak üzere kamu hizmetlerinde ciddi personel eksikliğine yol açtı. Boş kalan kadrolara, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İŞKUR ve TYP işbirliğiyle hayata geçirilen istihdam programları kapsamında binlerce insan –çoğunluğu kadın– dönemsel olarak, asgari ücretle ve sosyal haklardan yoksun biçimde yerleştirildi. Kamusal alanda güvencesizliğin kalıcı hâle getirilmeye çalışıldığı bu programlarda çalışan kadınlar, düzenli asgari ücret alabildikleri için “ayrıcalıklı” gibi görünse de, sürecin geçici olması ciddi bir belirsizlik ve tedirginlik yaratmaktadır. TYP kapsamı dışında ise güvenceli istihdam alanları oluşturulmuş değildir ve devletin bu konuda bir adım atacağına dair somut bir gelişme de görülmemektedir.

“Kadınlar
derin bir
yoksunluk ve
yoksulluk içine
hapsolmakta,
çoğu zaman
kendilerinden
vazgeçmek
zorunda
kalmaktadır.”

“Deprem sonrası işyerlerinin yıkılması, özellikle güvencesiz çalışan kadınların gelir kaynaklarını tamamen ortadan kaldırdı.”

Depremın hemen ardından erkeklerin ağırlıklı olarak yurtdışına çalışmaya gitmesiyle, geride kalan kadınlar ve çocuklar ailenin tüm ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Yaşamın günlük rutinini sürdürebilmek için kadınlar derin bir yoksunluk ve yoksulluk içine hapsolmakta, çoğu zaman kendilerinden vazgeçmek zorunda kalmaktadır. Artan ev içi bakım emeği ve daha da güvencesiz hâle gelen, ucuzlaşan kadın emeği, kadın yoksulluğunu daha görünür kılmaktadır.

Depremden etkilenen 11 ilin geneline bakıldığında, deprem öncesinde de kadınların ücretli emek piyasasında çoğunlukla kayıt dışı ve düşük ücretlerle çalıştığı görülmektedir. Kadınlar; parça başı, gündelik (yevmiye usulü), tarım işçiliği ve ev temizlik işleri gibi alanlarda güvencesiz, sosyal haklardan ve sendikal örgütlenmeden yoksun biçimde çalışmaktadır.

Deprem sonrasında bu sınırlı imkânlarla erişim daha da zor hâle gelmiştir. Fabrikalarda güvenceli çalışan kadınlar, kreşlerin kapanması nedeniyle çocuklarını bırakacak yer bulamadıkları için işlerinden ayrılmak zorunda kalmıştır. Kent merkezlerinin yıkılmasıyla daha az zarar gören köylere yerleşen kadınlar, servis imkânlarının ortadan kalkması nedeniyle de işlerinden kopmuştur. Patronlar ise bu durumu fırsata çevirerek kadınları ücretsiz izne çıkarmış, ekonomik baskı yoluyla istifaya zorlamıştır. Kıdem ve ihbar tazminatlarını alamayan kadınlar, dava açmak için gerekli masrafları karşılayamadıkları için iş mahkemelerine başvuramamıştır. Bazı kadınlar ise tazminat alabilmek için şiddet gördükleri eski eşleriyle yeniden evlenmek zorunda kalmıştır. Bu durum, kadınları hem şiddete daha açık hâle getirmiş hem de bağımlılık ilişkisini yeniden üretmiştir.

Depremler yalnızca fiziksel yıkıma yol açmaz; toplumsal ve ekonomik eşitsizlikleri de derinleştirir. Toplumsal cinsiyet rolleri, gelir eşitsizlikleri ve bakım sorumlulukları nedeniyle kadınlar deprem sonrası süreçte daha ağır sonuçlarla karşı

“Büyük krizler ve yıkımlar en çok kadınları etkiler; işten ilk çıkarılanlar çoğu zaman kadınlardır.”

“Deprem de yoksulluk da kader değildir; bunlar içinde yaşadığımız sistemin sonuçlarıdır.”

karşıya kalmaktadır. Güvencesiz konutlarda yaşayan, düşük gelirli ve sosyal korumadan yoksun kesimler en ağır bedeli ödemektedir. Kadınlar kapitalist sistemde yalnızca ucuz iş gücü olarak değil, aynı zamanda ücretsiz yeniden üretim emeğinin taşıyıcısı olarak konumlanmaktadır. Ev içi bakım emeğinin büyük ölçüde kadınların sorumluluğunda olması, onları hem işyerinde hem de ev içinde bitmeyen bir emek sömürüsüne maruz bırakmaktadır.

Deprem sonrası işyerlerinin yıkılması ve ekonomik faaliyetlerin durması, özellikle güvencesiz çalışan kadınların gelir kaynaklarını tamamen ortadan kaldırmıştır. Küçük işletmeler kapanmış, tarım ve hayvancılık zarar görmüş, hizmet sektörü darbe almıştır. Kadınlar bu alanlarda yoğunlaştığı için işsiz kalma riskini daha fazla yaşamıştır.

Deprem, daha önce pandemi sürecinde de görüldüğü gibi bir gerçeği yeniden ortaya koymuştur: Büyük krizler, salgınlar ve yıkımlar en çok kadınları etkiler; işten ilk çıkarılanlar ve işsizlikle ilk karşı karşıya kalanlar çoğu zaman kadınlar olur.

Ayrıca artan bakım yükü

(çocuk, yaşlı ve hasta bakımı), kadınların yeniden işgücüne katılmasını zorlaştırmaktadır. Çadır kentler, konteyner alanlar ve geçici barınma merkezleri, kadınların ev içi sorumluluklarını daha da artırmaktadır. Su ve hijyen olanaklarına erişimde yaşanan zorluklar, çocukların eğitim sürecinin aksaması ve bakım ihtiyacının artması kadınların ücretsiz emek yükünü katlanarak büyütmektedir. Deprem bölgelerinde birçok kadın, bakım sorumlulukları nedeniyle çalışmamaktadır. Güvenli yaşam alanlarının eksikliği, ortak yaşam alanlarında kadınların korunmasız kalması ve sosyal yardımların çoğunlukla “hane reisi” üzerinden dağıtılması, kadınların ekonomik bağımlılığını artırmaktadır.

Gözlerden Kaçan: Göçmen Kadınların Durumu

2011 yılında Suriye'ye yönelik müdahale sonrasında savaştan kaçan binlerce Suriyeli aile Antakya'ya göç etti. Bu insanlar, ucuz işçilikten barınma sorununa kadar pek çok sorunla karşı karşıya kaldı. Özellikle Suriyeli kadınlar ayrı bir başlık olarak ele alınmalıdır.

Savaştan kaçıp depremi de

“Deprem, kadınların omzundaki yoksulluk ve bakım yükünü katlanarak büyüttü.”

yaşayan bu kadınlar, yaşamlarını sürdürebilmek için her alanda ucuz işgücü olarak çalışmak zorunda bırakıldı. İşyerlerinde taciz ve şiddete maruz kaldılar. Erken yaşta evlilikler, zorla evlendirme ve ev içi şiddet de yaygın sorunlar arasında yer aldı. Dil bilmemek, yabancı bir coğrafyada yaşamak ve kültürel uyum sorunları, göçmen kadınların yaşadığı zorlukları daha da artırdı. Göçmen kadınlar hem kadın hem de mülteci olmaları nedeniyle çifte ayrımcılığa maruz kaldı.

Devlet, tüm kurumlarıyla deprem sonrası yıkımı gidermek yerine çoğu zaman şirketlerin kârını artırmaya yönelik politikalar izlemektedir. Kadınların temel hijyen ürünlerine dahi ulaşamadığı, şiddetin arttığı, çocukların güvensiz ortamlarda büyümek zorunda kaldığı bu düzende; deprem de yoksulluk da kader değildir. Bunlar, içinde yaşadığımız

sistemin sonuçlarıdır.

Üstümüze beton dökenler, depremde yardım bekleyen halkı kurtarmak yerine başka öncelikleri gözetenler, aradan geçen zamana rağmen insanları hâlâ en temel ihtiyaçlara muhtaç bırakanlardır. Binlerce insan hâlâ kışın soğukta, yazın salgın hastalıklarla mücadele ederek konteyner kentlerde yaşama-ya zorlanmaktadır.

Mecbur değiliz!

Sonuç olarak; insan yaşamını hiçe sayan, bir avuç azınlığın kârı için milyonları açlığa, yoksulluğa ve şiddete mahkûm eden bu düzen değiştirilebilir. Özgür bir yaşam mümkündür. Bu düzeni değiştirecek olan ise kadınların inançla ve kararlılıkla sürdüreceği örgütlü mücadeledir.

Biz kadınlar, depremin yarattığı enkazdan yeni bir yaşam kurmak için her alanda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Yoksulluk Neden “Suç”tur?

Seher Dursun

Avukat

Değerli emekçi kadınlar;
Bugün burada sadece kanun maddelerinden ya da adliye koridorlarındaki soğuk dosyalardan bahsetmeyeceğim. Bugün; adliye saraylarının mülkiyeti koruyan birer kalkan, yoksulluğun ise sistemin kasten kurguladığı bir saldırı silahı olduğunu konuşacağız.

Bir avukat olarak mahkeme salonlarında ve cezaevi görüş kabinlerinde gördüğüm manzara bize gösteriyor ki hukuk mülkiyeti korur; mülksüzleşenlerin hayatta kalma çabasını ise ‘suç’ sayar. Yoksulluk bir ‘arıza’ veya ‘kader’ değil; devlet eliyle uygulanan sistematik bir şiddet

biçimidir.”

Yoksulluk, kapitalizm için bir hata değildir; aksine işçiyi düşük ücrete razı etmek için tepesinde sallandırılan bir ‘yedek işsizler ordusu’ kırbacıdır. İnsanlar kasten yoksullaştırılır ki; en ağır ve güvensiz işlere mahkum kalsınlar. Geliri düşen kitleler bankalara ve kredi mekanizmalarına mecbur bırakılarak, sadece beden değil, icra dosyaları ve taahhütlerle hukuken de sermayeye bağlanır.

Peki, devlet neden yoksulluğu önlemiyor?

Çünkü devletin görevi yoksulluğu bitirmek değil, sermayeyi

“Yoksulluk bir ‘arıza’ ya da ‘kader’ değil; devlet eliyle uygulanan sistematik bir şiddet biçimidir.”

beslemektir. Büyük şirketlerin milyarlarca liralık vergi borçları tek bir gece yarısı kararnamesiyle silinirken; asgari ücretli bir kadının çocuğuna aldığı sütün vergisi kuruşu kuruşuna tahsil edilir. Bir mahkumun yıllık maliyeti bir öğrencinin eğitim maliyetinden kat kat fazladır. Bu, devletin suçu eğitimle önlemek yerine, hapisle yönetmeyi bilinçli bir tercih olarak gördüğünün kanıtıdır.

Yoksulluk kadınlar için çifte bir hapisanedir. Evdeki tencereyi kaynatma sorumluluğu kadının omuzlarında; sosyal yardımların kesildiği yerde kadınlar ya hayatta kalmak için ekonomik suçlara itiliyor ya da ekonomik bağımsızlığı olmadığı için şiddet gördüğü evde hapis kalıyor.

Cezaevleri, çocuğuna süt alabilmek için hırsızlık yapmış veya borç sarmalı içinde dolandırıcılığa itilmiş binlerce yoksul kadınla dolu. Veriler, hapisanelerdeki kadınların %60-70'inin tutuklanmadan önce düzenli bir geliri olmadığını gösteriyor. Kadınların işlediği suçlar arasında uyuşturucu kuryeliği veya hırsızlık gibi suçların temelinde, genellikle

çocuklarının bakımı veya borç sarmalı gibi ekonomik zorunluluklar yatıyor. Bu tablo, suçun 'bireysel bir kötülükten' değil, 'toplumsal yoksulluktan' doğduğunu ispatlar.

Daha da acısı; yoksulluk kadın bedenini bir meta haline getiriyor. Fuhuş, bir tercih değil; mutlak çaresizliğin dayattığı bir kırbaçtır. Yasalar kadını 'ahlak dışı' diyerek damgalarken, onu bu yola iten ekonomik dinamikleri ve bu 'pazarın' arkasındaki sermaye akışını görmezden geliyor. Kadını bedeniyle pazara çıkmaya zorlayan düzende suçlu kadın değil, onu ekmek ile onuru arasında bir seçime zorlayan sistemdir!

Türkiye'de ve dünyada yoksul mahallelerde, ekonomik durumu yetmediği için çocuğuna bakamayan kadınların, çocuklarını devlet kurumlarına (YURT-KUR gibi) veya daha trajik şekilde "daha iyi bir geleceği olsun" umuduyla zengin ailelere verme süreçlerine itildiğine de tanık

“Yoksulun suçlu ilan edildiği bu düzene karşı, insanca yaşamamanın hak olduğu gerçek bir adalet düzeni için mücadeleye ediyoruz.”

oluyoruz.

Yoksul mahallelerde çocuklar okullardan koparılıp sokaktaki kayıt dışı ekonominin, uyuşturucu şebekelerinin, suç örgütlerinin kucağına itiliyor. TÜİK verilerine göre, güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların büyük bir kısmının “mal varlığına karşı işlenen suçlar” (hırsızlık vb.) nedeniyle orada bulunması, suçun temel sebebinin yoksulluk olduğunu gösterir.

Bu karanlık tablo sadece bugünü değil, geleceğimizi de rehin alıyor. Yoksul mahallelerde çocuklar okullardan koparılıp uyuşturucu şebekelerinin ve suç örgütlerinin kucağına itiliyor. Türkiye’de suçla sürüklenen çocukların %80’inden fazlasının eğitimini terk etmiş olması tesadüf değildir.

Okuldan kopan, kreş desteği alamayan, ebeveynleri güvencesiz

işlerde çalışan yoksul mahalle çocukları, sokağın her türlü istismarına açık hale getiriliyor. Devletin istihdam yaratmadığı yerlerde uyuşturucu ticareti gençler için bir ‘statü’ kaynağı gibi sunuluyor. Yoksul bir kitle, sistem için kontrol edilebilir bir toplum demektir.

Değerli dostlar;

Çözüm, bu sahte hukuk düzeninin sınırlarına hapsolmek değil, örgütlü mücadeledir. Bizim kavgamız; yoksulun suçlu ilan edildiği bu düzene karşı, insanca yaşamının hak olduğu gerçek bir adalet düzeni içindir!

Kadınların bedenlerinin pazarlanmadığı, çocukların uyuşturucuyula değil oyunla büyüdüğü, annelerin evlatlarından yoksulluk yüzünden koparılmadığı bir dünyayı; yasalarla değil, ellerimizle kuracağız!

Yaşasın Emekçi Kadınların Örgütlü Mücadelesi!”

Kadın Öğretmenlerin Görünmeyen Yoksulluğu

Elif Demiröz

Öğretmen

Bugün burada yalnızca kadınların yoksulluğunu konuşmak için değil sistematik bir sömürü düzenini teşhir etmek için söz alıyoruz.

İronik Bir Çelişkiyle Tanışma
Toplumun kolektif zihninde öğretmenlik; “kutsallık”, “fedakârlık” ve “aydınlanma” gibi yüksek perdeden kavramlarla ambalajlanmış bir meslektir. Ancak bu parıltılı ambalaj açıldığında, özellikle özel sektörün çarkları arasında sıkışan kadın öğretmenlerin yakıcı ve sistematik yoksulluğuyla karşılaşırız. Geleceği inşa etmesi beklenen bir meslek grubunun, kendi kirasını ödeyemez, kışın doğalgaz faturasını düşünmekten ısınamaz hale gelmesi sadece ekonomik yoksulluk değil, sosyolojik bir yıkımdır. Sormamız gereken soru şudur: Bir toplum, kendi çocuklarını

emanet ettiği özneleri asgari yaşam standartlarının altına mahkûm ederken nasıl bir “gelecek” inşa edebilir?

Orta Sınıftan “Eğitim Proletaryasına”

Öğretmenler tarihsel süreçte “aydın” ya da “orta sınıf” olarak konumlandırılmıştır. Ancak kapitalizmin gelişmesiyle birlikte eğitimin kamusal bir hak olmaktan çıkarılıp özelleştirilmesi, bu tabloyu kökten bir dönüşüme uğrattı. Bugün karşı karşıya olduğumuz durum, eğitimin bir metaya, öğretmenin ise “eğitim proletaryası”na dönüştürülmesidir. Sermaye; özel okullar, yayıncılık ve sınav endüstrisi üzerinden devasa kazançlar sağlarken, eğitim hizmetinin maliyetini doğrudan emekçinin sırtına yüklemektedir.

Bu sömürü düzeninde kadın öğretmenler; performans baskısı, güvencesiz istihdam ve hatta eğitim materyallerini kendi kısıtlı bütçelerinden karşılama mecburiyeti ile baş başa bırakılmaktadır. Bir işçinin, işverenin sağlması gereken üretim araçlarını kendi cebinden ödemesi, proleterleşmenin en uç örneğidir.

Kadın öğretmenlerin yoksulluğu sadece düşük ücret meselesi değildir; kapitalist üretim ilişkileri, erkek egemen toplumsal yapı ve eğitimde özelleştirmelerin ortaklaşmasıyla ortaya çıkan yapısal bir sorundur.

*Çifte Mesai:
Hem Okulda Hem
Evde Görünmez
Emek*

Kadın öğretmenler için sömürü, okulun, kurs ya da rehabilitasyon merkezlerinin kapısından çıkınca sona ermez. Aksine, "ikinci mesai" başlar. Okullarda ve kurslarda düşük ücretlerle, çoğu zaman mesai kavramı olmaksızın çalışan kadınlar; eve döndüklerinde çocuk bakımı, yaşlı bakımı ve ev işlerini de üstlenmek zorunda kalırlar. Bu durum, kadın öğretmenleri iki yönlü bir kıskaca alarak sadece bir gelir eksikliği değil, derin bir "yaşam kalitesi yoksulluğu" yaratır. Zamanı ve enerjisi hem sermaye hem de erkek egemen aile yapısı tarafından emilen kadın için yoksulluk, nefes alacak alanın kalmaması demektir.

"Fıtrat" Tuzağı: Ücretsiz Emek

Öğretmenliğin bir "kadın işi" olarak kodlanması, sistemin en büyük illüzyonlarından biridir. Bakım ve eğitim emeği, sanki kadının "doğal bir özelliği", "fıtrati" veya "annelik içgüdüsünün uzantısı" gibi pazarlanır. Bu romantize edilmiş yaklaşım, düşük ücretleri meşrulaştırmanın en etkili yoludur. Kadın öğretmenlerden beklenen sürekli güler yüz, şık giyim, makyaj ve bitmek bilmeyen sabır; profesyonel birer gereklilik değil, "kadın doğasının gereği" sayılarak görünmez kılır. Sonuç

olarak, kadının en temel hakkı olan adil ücret talebi, kutsallığa ve fedakârlığa aykırı bir "ahlak sorunu" gibi sunulur ve bastırılır.

*Sermaye
İçin Bir "Risk"
Olarak Annelik
Özel sek-*

tördeki eğitim kurumları için kârlılık tek ölçütür. Bu bakışla ,

kadın öğretmenin biyolojik ve toplumsal rolleri, "artı değer"

üretimine engel teşkil eden birer "risk faktörü" olarak görülür. Kapitalist işletme için "çocuk" maliyettir. Bu bakış açısı kadınların önüne şu engelleri çıkarır:

- Hamilelik döneminde veya doğum izni sonrasında sözleşmelerin yenilenmemesi.

- Kurumlarda kreş desteğinin tamamen yok sayılması.

- Annelik rollerinin "performans düşüklüğü" olarak yaftalanıp mobbing aracı haline getirilmesi.

Özellikle küçük yerleşim yerle-

*"Öğretmenler
artık orta sınıf
değil; eğitimin
proletaryasıdır."*

rinde, bu “riskler” nedeniyle iş bulma imkânı tamamen ortadan kalkar

*Zihinsel ve Kültürel Daralma:
Kitabın Yerini Alan Fatura*

Yoksulluk sadece mutfaktaki eksiklik değildir; bir öğretmenin zihinsel evreninin daraltılmasıdır. Sürekli kendini geliştirmesi beklenen bir eğitimcinin tiyatroya, sinemaya veya bir sergiye gitmesinin “lüks” haline gelmesi, mesleki yabancılaşmayı tetikler. Bir öğretmen yeni çıkan bir kitabı eline aldığı anda “Bu kitabı almak yerine faturayı öderim” diyerek o kitabı rafa geri koyuyorsa, orada sadece ekonomik bir kriz değil, kültürel bir yıkım vardır. Kültürel olarak beslenemeyen bir öğretmenden, toplumu beslemesini beklemek bir hayalden ibarettir.

*Yoksulluk
Bir Tercih Değil,
Bir Yönetme
Aracıdır*

Özel eğitim kurumlarında kadın öğretmenlere dayatılan yoksulluk ve sendikasızsızlaştırma politikası bir “bütçe kısıtlılığı” meselesi değil, bilinçli bir yönetim aracıdır.

Örgütsüzlük, yoksulluğu besler; yoksulluk ise hayatta kalma kaygısını büyütürken örgütsüzlüğü dayatır. Özellikle küçük yerleşim yerlerinde hak aramak, sadece işten atılmak değil, “kara listeye” alınarak sosyal ve mesleki alandan sürülmek demektir. Tek başına kira ödeyen

veya çocuğuna bakan bir kadın için işini kaybetme korkusu, sistemi ayakta tutan en güçlü silahtır. Kadın öğretmenler susturuluyorsa bu bir politikadır. Bizlere dayatılan yoksulluk bir sonuç değil, yönetme aracıdır.

*Sonuç: Çözüm Örgütlü Kadın
Emeğinde*

Kadın öğretmenlerin yaşadığı bu yapısal krizin çözümü, maaş bordrolarına eklenecek sembolik artışlarda aranmamalıdır. Gerçek çözüm; eğitimin meta olmaktan çıkarılıp kamusal bir hak olarak yeniden yapılması ve tüm eğitim emekçilerine güvenceli istihdam sağlanmasıdır.

Kendi yaşamını asgari düzeyde bile sürdüremeyen bir öğretmenden, toplumun geleceğini aydınlatmasını beklemek adil değildir. Ancak unutulmamalıdır ki; yoksulluk ve baskı bir “kader” değil, bir yönetim tercihidir. Bu politikayı değiştirecek olan tek güç ise, susturulmaya çalışılan kadın öğretmenlerin yan yana gelmesi ve örgütlü kadın emeğinin kararlılığıdır.

Bizler bu dayatmayı kabul etmiyoruz, insanca bir yaşam kurmak istiyoruz. Baskı ve yoksulluğun karşısında örgütlü gücümüzle duruyoruz. Çünkü biliyoruz ki; örgütlü kadınlar dünyayı değiştirir!

Şimdi kadın öğretmenler için örgütlenme zamanı.

*“Bize
dayatılan
yoksulluk bir
sonuç değil,
bilinçli bir
yönetme
aracıdır”*

Trans Özgürlüğü Neden Sınıfsaldır?

Leyla

Kadın ve sınıf mücadelesi, trans+lar dahil edilmediği müddetçe bir ucu açık kalan bir konu. Bu yüzden trans özgürlüğünün aslında neden sınıfsal olduğundan, bunun neden sınıf hareketinin içinde değerlendirilmesi gerektiğinden, biraz da transların örgütlenmeye dair sıcak bakmadığından bahsetmek istiyorum.

Transların ve genel olarak LGBTİ+ların sorunları, kimlik sorunları olarak görülse de aslında sınıf sorunudur. Bu anlamda trans hakları ve trans özgürleşmesi şeklinde iki ayrıma gidebiliriz. Trans hakları, sistem içinde, sistemden güç koparmak için elde etmeye çalıştığımız ve sistemin içinde temsilimizi daha güçlü, bizi daha görünür kılmaya ya-

rayan yasal ya da toplumsal hakları ifade ederken, trans özgürleşmesi bu sistemin içinde değil, onu yıkarak başarabileceğimiz mücadeleyi ifade eder. Transların özgürleşmesi bu sistemin içinde mümkün değil, çünkü transfobi sistemin yanlış ya da bozuk çalışmasından ötürü gelen bir şey değil, sistemin olması gerektiği gibi çalışmasından kaynaklanan bir şeydir. Bu noktada rakamlarla da birçok örnek verilebilir ama en temelde transların iş ve ev bulmakta yaşadıkları zorluklar, bunlara erişimlerinin sistematik olarak zorlaştırılması ya da engellenmesi, aslında transların, işçi sınıfını baskılayan aynı yapı tarafından baskılandığını gösteriyor. Transların her ezilen grup gibi kendine özgü koşulları olsa

da işçi sınıfının ekonomik ve siyasi olarak doğrudan söz hakkına sahip olmasını, hayatını idame ettirebilmesini engelleyen mekanizmanın işçileri mahkum ettiği şartlar ile transları mahkum ettiği şartlar bu açıdan aynı. Dolayısıyla lubunya ya da trans sorunu, aslında bir sınıf sorunudur. Ama transların yaşadıkları bu baskının temeli kapitalizmin cinsiyetlere dair algımızı şekillendirmek ve oluşturmak istemesinden kaynaklanıyor. Kapitalizm için iki cinsiyet vardır ve bu iki cinsiyete roller biçer; insanların yarısı olan kadınlar, üretimle görevlendirilmiş diğer yarısı olan erkekler için ödenmeyen ev içi emekle görevlendirilirler. Translar bu tablonun dışında durup bu rolleri yıkarak aslında kapitalizmin temellerinde yatan bir olguya dokunmuş oluyorlar.

İkili cinsiyet sisteminin baskınlığını, birden fazla cinsiyete sahip olan kültürlerle yaşatılanlardan da görüyoruz. Sömürgeci ülkeler, ikili cinsiyet sisteminin dışında cinsiyetlere sahip kültürlerle karşılaştıklarında, bunu, onları baskılamayı haklı çıkararak bir durum olarak örnek verirlerdi. Aynı zamanda bu baskılanan ve sömürülen toplumlara cinsiyet rolleri de atarlardı. Mesela siyahiler hiper maskülen, güney asyalılar ise feminen olarak kodlanırdı. İkili cinsiyet sisteminin atadığı roller her zaman bir baskı aracı oldu ve transların bu ikili cinsiyet sisteminin dışında olarak onun rollerini yıkmaları,

transların yaşadıkları baskının temellerinden birini oluşturuyor.

Arkadaşlar, translar yaşadıkları baskılar yüzünden işsiz kalıyor, fuhuşa yöneliyor, evsiz kalıyor, şiddete maruz kalıyor ve hatta hayatlarını kaybedebiliyorlar. Ama bu zorluklar her zaman büyük toplumsal olaylarda kendini göstermez. Bazen, günlük hayatımızda, içinde bulunduğumuz küçük gruplarda da karşımıza çıkabiliyor.

Örneğin, dilimizi kullanırken ya da bir eylem yaparken yaşadıkları sıkıntıları fark etmezsek, istemeden onları yeniden zor duruma sokabiliyoruz. Aslında işin temeli,

“Transların yaşadığı baskı, kimlikten değil; işçi sınıfını ezen aynı sistemden kaynaklanır.”

kafamızdaki “kadın-erkek” ikiliği algısını yıkmakta. Çünkü bu algıyı kırmadığımız sürece birçok sorun ve zarar kendiliğinden üretiliyor. Yani, eğer hâlâ zararlar ortaya çıkıyorsa,

bunun sebebi çoğu zaman bu kalıplaşmış düşüncüyü yıkamamızdır.

Transfobik bir toplumda yaşadığımız için, trans kimlikler eğitimin ve anlatının hiçbir noktasında bulunmadığı için bu algıyı yıkmak, trans kimlikleri varoluşun temel parçalarından biri olarak görmek aslında translar için de herkes kadar zor olabilen bir şeydir. Bir trans zamanında “Ben transım, ben bile transfobik olmadığımı iddia edemem” demişti. Bu yüzden translara karşı üretilen zarar söz konusu olduğunda, niyetimiz önemli ama yetmez; yaptığımız konuşmalar, davranışla-

rımız ve eylemlerimiz de çok önemli. Çünkü bazen niyet iyi olsa bile, bazı söylemler ve tavırlar zararı pekiştirebilir. Ama yeni örgütlenmeye başlayan biri olarak henüz yeterince şey gözlemlene şansımsa olmasa da birçok transın örgütlenmekten kaçındığını biliyorum. Bu yüzden biraz da transların neden örgütlenmeye sıcak bakmadığından bahsetmek istiyorum.

Tanıdığım birçok trans, onların tanıdıkları translar, örgütlenmek istemiyor. Ben içinde bulunduğum eski bir toplulukta yaşadığım, içinde transfobi barındıran bir olaydan sonra; lubunya ve trans arkadaşlarım tarafından bana örgütlerin hepsinin böyle olduğu, bu yüzden transların örgütlenmek istemedikleri söylendi, hatta bir arkadaşımın tanıdığı translar arasında bir ben örgütlenmek istiyordum. Burada yapısal bir şey olmadığını söylersek bence çok doğru olmaz. Özellikle transların “Evet, burada transfobi var.” dedikleri durumlara dikkat etmek, bunun politik ve toplumsal boyutunu, bağlamını atlamamak gerektiğini düşünüyorum.

Bu noktada transların yaşadıklarını anlamak kadar onlarla nasıl bir birliktelik kurmamız gerektiği de önemli. Çoğu zaman translarla ve genel olarak lubunyalarla destekçi konumunda bir ilişki kuruyoruz. Bu destekçi konum, aslında ayrıcalıklı bir konumdan geliyor ve çoğu zaman pasif kalıyor. Bazen bizden farklı kişilerle yoldaşlık kuracaksa

pasif, zararsız bir tutum sergilemek, sadece politik olarak işlevsiz olmakla kalmadığı gibi, ironik olarak zarar üreten bir noktada bile olabiliyor. Transların sistem içinde nasıl baskılandıklarını, onları baskılayan davranışların ve dilin neler olduğunu özümsemediğimiz zaman yeri geldiğinde bu araçları üreten kişi biz olabiliyoruz. Bu noktada bu üretilen zararın reddedildiğine, boyutunun anlaşılmadığına, bu şekilde zararın devam ettirildiğine de şahit oldum. Bu yüzden aslında trans yoldaşlarla destekçi, onları uzaktan izleyen bir ilişkiden çok tam bir yoldaşlık ilişkisi

kurmak, onların yaşadığı kendine özgü baskıyı ve transfobiyi

anlamak ve bu anlayış üzerinden onlarla

yoldaş olarak

mücadele etme-

miz gerektiğini

düşünüyorum.

Pasif, destekçi

bir konumda

kalınması, trans-

lar için belki de

herhangi bir örgüte

girmeyi düşündükleri

zaman burada zarar gör-

meyeceklerinin garantisi niteliğinde

olmaya yetmiyordur. Bu yüzden aktif

olarak trans ve lubunya mücadelesi

içinde yer alınması, buna yönelik

adımlar atılması gerektiğini düşünüyorum.

Dışarıdan bakan bir transın

buranın güvenli alan olduğunu

bilmesi için belki de destekçilik beya-

nından fazlası gerekiyordur. Kısa-

cası translar arasındaki örgütlenme

korkusunun yıkılması gerektiğini ve

daha çok transın örgütlenmesi için

her zamankinden farklı tutumlar

sergilenmesi gerektiğini düşünüyorum.

“Lubunya
ya da
trans sorunu,
aslında bir sınıf
sorunudur.”

Uyuşturucu Ve Gençliğin Yoksulluğu

Yağmur

Devrimci Mücadelede Gençlik ve Kadının Yeri

Devrim mücadelesi içerisinde gençlik her zaman önemli bir yerde rol oynamıştır. Ayaklanmaların fitilinin ateşlenmesinde önemini her zaman göstermiştir. Genç kadınlar ise gençliğin bu mücadelesinde en ön safta yer almış; yeri geldiğinde kolluk kuvvetleriyle göğüs göğüse çarpışmış, yeri geldiğinde ise politik eğitim mücadelesinde her zaman mücadelenin önünde, tek bir adım bile geri atmadan varlığını sürdürmüştür. Devrimci kadınların mücadelesini aile ve toplum baskısı, dinci-faşist grupların ve yoksulluğun baskısı her ne kadar engellemeye çalışsa da, verdikleri mücadeleden bir adım bile geri atmamışlardır.

İktidarın Gençliği Mücadeleden

Koparma Çabası

Dinci-faşist iktidar, devrimci gençliği devrim mücadelesinden koparmak ve onları karşı-devrim saflarına konumlandırmak için var gücüyle çabalamaktadır. Çünkü devrimci gençliğin yoksulluk, geleceksizlik ve tekelci kapitalist sistem ile mücadeleye girişmesi durumunda iyi bir örgütlenmeyle başarılı olacağını bilmektedir. Bu yüzden elinden gelenin fazlasını ortaya koymaktadır. Aile evinin baskısından kurtulup üniversite ya da lise hayatına atılan her genci çürütmeyi ve kendi saflarına çekmeyi amaçlayan bu sistem, onu bilinçli olarak uyuşturucu ile tanıştırmaktadır. Uyuşturucu, gençleri ve kadınları yozlaştırmakta kullanılan en önemli silahlardan biridir.

Uyuşturucunun Gençlik Üzerin-

*“Uyuşturucu,
gençliği
örgütsüzleştirmek
ve devrimci
potansiyelini
çürütmek için
kullanılan bir
silahtır.”*

deki Etkisi

Hâlihazırda yoksulluk ve geleceksizlik ile mücadele eden gençliği bir şeylerle oyalayıp “uyuşturamazlarsa”, gençlik yaşadığı yoksulluğa ve içinde bulunduğu tekeli kapitalist sisteme karşı ayaklanacak ve devrim saflarında yer bulacaktır. Bu yüzden en küçük şehirden en büyüğüne, en pahalısından en ucuzuna, uyuşturucunun her türlü günümüzde kolay ulaşılabilir durumdadır.

Gençlik, uyuşturucuyla çoğu zaman kendini tanımaya ve dünyayı anlamaya başladığı erken yaşlarda tanışmaktadır. Bazı türlerinin görece daha ucuz olması, bağımlılığın hızla artması ve kurtulmanın zor olması, onu karşı-devrimciler için vazgeçilmez bir silah hâline getirmektedir. İlk başta sosyal mecralarda ve yoz çevrelerde bir statü ve keyif sembolü olarak pazarlanmakta, kullanımı meşrulaştırılmaktadır. Gençler, bu maddelere ulaşımın kolaylığı ile adım adım daha fazla yaklaştırılmaktadır. Başlangıçta bazı endişelerle kullanımından çekinilse de arkadaş çevresinin sürekli elinde oluşu ve ısrarcı tutumu karşısında sağlam bir

irade gösterilmediğinde gençlik de bu döngünün parçası hâline gelmektedir. Böylece genç kadın ya da erkek, dünyevi zevklerin ağına düşmüş, “uyuşturulmuş” ve karşı-devrim saflarında çürümeye, yozlaşmaya ve yalnızlaşmaya mahkûm bırakılmış olmaktadır.

Medya, Özendiricilik ve Meşrulaştırma Mekanizmaları

Uyuşturucu yalnızca sokakta değil, ekranlarda ve sosyal mecralarda da pazarlanmaktadır. Dizilerde, filmlerde ve sosyal medya platformlarında uyuşturucu, suç ve yoz yaşam biçimleri kimi zaman “özgürlük”, kimi zaman “güç” ve “statü” sembolü olarak sunulmaktadır. Bu temsil biçimleri, gençliğin bilincinde uyuşturucuyu sıradanlaştırmakta ve meşrulaştırmaktadır. Özellikle popüler kültür, uyuşturucu kullanımını bireysel bir tercih ya da keyif meselesi gibi göstererek bunun arkasındaki sınıfsal ve politik gerçekliği gizlemektedir. Böylece gençlik, içinde bulunduğu yoksulluk ve geleceksizlik koşullarından koparılmakta; öfkesini örgütlü mücadeleye değil, bireysel kaçış yollarına yöneltmektedir. Sosyal mecralarda uyuşturucu ve suç etrafında şekillenen hayatların parlatılması, hızlı zenginlik ve “kolay yol” imgeleriyle desteklenmesi, gençliği adım adım bu bataklığa

*“Gençliği
uyuşturamazlarsa,
gençlik yoksulluğa
ve bu düzene karşı
ayaklanacaktır.”*

yaklaştırmaktadır. Bu, tesadüfi bir kültürel yönelim değil; gençliği edileştirmeye hizmet eden ideolojik bir saldırıdır.

Uyuşturucu, Devlet ve Burjuvazi İlişkisi

Uyuşturucu, devletlerin hem maddi gelir kapısı hem de devrimci duygulara sahip gençleri karşı devrim saflarına çekmekte kullandığı etkili bir araçtır. Uyuşturucuyu aktif biçimde kullanan bireylerin sağlıklı düşünsel faaliyetler yürütmesi, eylemlere katılması ya da aktif mücadele içinde yer alması mümkün değildir. Emperyalist devletlerin burjuvazisi, dünya halklarının, proletaryasının ayaklanıp birleşik bir güç olarak devletlerin karşısına dikilmesinden korktukları için bu tür maddeleri toplumun her kesimine yaymak ister. Burjuvazinin, proletaryanın bilinç kazanıp halk ayaklanması ile sosyalist bir devrim mücadelesine girişmemesi için yapamayacağı şey yoktur. Kendi halkını yozlaştırıp, uyuşturmakta da bir sakınca görmez; yeter ki birleşik bir güç olarak faşist emperyalistlerin sallanan tahtlarının karşısına dikilmesinler.

Uyuşturucu ve Kadınlar

Kadınlar olarak hayatın her alanında kapitalist sistem tarafından ev içi emeğin görünmediği ya da aktif çalışma hayatına girerse de

öldürülmeye, yok sayılmaya, küçümsemeyle karşı karşıya kaldığımız bir mücadele yürütüyoruz. Uyuşturucu konusunda da durum pek farklı değil. Biz kadınları ve çocukları uyuşturucu ile bahsettiğimiz gibi çok erken yaşta tanıştırıyor tekelci kapitalizm. Uyuşturucuya başlama yaşı son yıllarda 13-15 aralığına kadar düşmüş durumda. Eğer sistem içinde hayatını devam ettirmeye çalışan bir kadınsan, uyuşturucu bir kaçamak, bir sığınak olarak gösteriliyor.

Erken yaşlarda genç kadınların ve çocukların hayatına bilinçli bir şekilde

devlet eliyle sunulan uyuşturucu

sadece kullanılması için değil, aynı zamanda ticaretin yapılması için de kullanılmaktadır. Kadınlar hem kullanıcı hem de satıcılık görevini üstleniyor. Erkek

egemen sistem için de kolay "harcanabilir" yerde durdukları

in için ticaret içerisinde de en öndeler. Yaş aralığı fark etmeksizin kadınların uyuşturucu ticaretindeki yeri yer yer değişiklik gösterse de erkek egemen zihniyet tarafından sömürülmeye devam ediliyor.

Uyuşturucu ile mücadele etmeye çalışan ve bu konuda destek almaya uğraşan kadınlar, hastanelerde (gerek devlete bağlı olan ya da olmayan kurumlarda) erkek kullanıcılar kadar hizmetten faydalanamıyorlar. Bunun ana sebeplerinden biri, kadınların bağımlılığının hem aile içinde hem de

“Ya uyuşturulacağız ya da devrimci bir bilinçle ayağa kalkacağız; başka bir yol yoktur.”

yetkili kurumlarca ciddiye alınmamasıdır. Toplum tarafından bağımlı kadın erkekler nazarında normal görülüyor, haklarında ahlaktan yoksun ithamlar üretiliyor. Toplumun kadına dayattığı “her zaman çocuklarına ve çevrene örnek olmalısın” baskısı, kadınlarda tedaviye başlamasının önünde görünmez bir engel haline geliyor.

Uyuşturucunun Yoğunlaştığı Alanlar ve Sınıfsal Boyut

Uyuşturucu kullanımının yüksek olduğu yerlere bakıldığında büyükşehirler, öğrenci gençliğin ve emekçi nüfusun yoğun yaşadığı mahalleler öne çıkmaktadır. Devrimin öncüsü olabilecek bu kesimlerin yaşadığı yerlerde uyuşturucu kullanımının yoğun olması tesadüf değildir. Bu durum, burjuvazinin bilinçli politikalarının bir sonucudur. Uyuşturucu kullanan birey zamanla düşünsel yitilerini kaybeder, yozlaşır ve karşı-devrim safında olduğunu bile anlamadan kendi sınıfına ihanet eder hâle gelir.

Uyuşturucuya Karşı Devrimci Mücadele ve Devrimcilerin Görevi

Uyuşturucu yalnızca bireysel bir sorun değil; faşist devletin ve

tekelci kapitalist sistemin gençliğe karşı yürüttüğü topyekûn bir saldırıdır. Bu saldırının amacı bellidir: gençliği uyuşturmak, bilinçsizleştirmek, örgütsüzleştirmek ve devrimci potansiyelini çürütmek.

Bizler bu düzenin gençliğe sunduğu yozluğu, sefalet ve teslimiyeti reddediyoruz. Yoksulluğa, geleceksizliğe ve uyuşturucuya terbiye edilmeye mahkûm değiliz. Gençliği bataklığa sürükleyen bu düzene karşı susmak, teslim olmaktır; mücadele etmek ise insan kalmanın tek yoludur.

Biz devrimcilere düşen görev; bunun bireysel bir mesele değil, bir bataklık olduğunu ve faşist devlet eliyle gençliğin yoz ve karşı-devrimci bir yerde durması için bilinçli bir politika haline getirildiğini her alanda anlatmaktır. Her okulda, her mahallede, her sokakta uyuşturucuya karşı devrimci bilinç yükseltilmelidir. Gençliği uyuşturmak isteyenlere karşı gençliği ayağa kaldırmak, bizim temel tarihsel görevimizdir.

Ya uyuşturulacağız ya da devrimci bir bilinçle ayağa kalkacağız. Başka bir yol yoktur.

Yoksullukla Mücadelede Enternasyonal Mücadelenin Önemi

Selen

Yoksullukla mücadele ederken önce yoksulluğun özellikle de kadın yoksulluğunun ne olduğunu anlamamız lazım. 2026 yılı itibarıyla ülkemizde açlık sınırı 32 bin TL, yoksulluk sınırı ise 98 bin TL olmuştur. Asgari ücret ise sadece 28 bin 75 TL'dir. TÜİK'in verilerine göre toplam nüfusun yoksulluk oranı %29.3'tür. Bu oran erkeklerde %27.1 iken kadınlarda %31.5'tir. Yine istihdama katılım ve okuma oranı TÜİK'in verilerine göre kadınlarda daha düşüktür. UN WOMEN'in istatistiğine göre kadınlarda aşırı yoksulluk oranı 2020'den bu yana %10 seviyesinde sabit kaldı. Mevcut eğilimler devam ederse, 2030 yılına gelindiğinde halen 351 milyon kadın ve kız çocuğu aşırı yoksulluk içinde yaşayacak.

Yoksulluk giderek artıyor ve gelir dağılımı uçurumu belirginleşiyor. Bu uçurum özellikle kadınlar açısından daha da artmakta. Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Endeksi 2018 Raporu'na göre bu hızla devam edildiğinde ekonomik eşitliğin sağlanması için 202 yıl gerekmektedir. İstatistiklerden görüldüğü üzere kadınlar erkeklerden daha fazla yoksullukla mücadele etmektedir. Kirayı ödemek için evleniyor, erkeklerden daha az maaş alıyor, hamile iznine ayrılabilir diye işe alınmıyorlar. İstihdama katılmayıp ev hanımlığı yaparlarsa evin erkeğinin onlara verdiği beş kuruşla geçinmeye çalışıyorlar, ev içi emekleri sömürülüyor. Boşandıklarında ise hakları olan nafakayı almak için sürünüyorlar. Kadınlar devlet eliyle yoksulluğa itiliyorlar.

Kadınların kendi ekonomik özgürlüğünü kazanması sermayenin yarattığı kutsal aileye zarar veriyor . Kadınlar, aile evinden kaçmak için, kirayı bölüşmek için, okuyabilmek için evleniyorlar ve eve hapsolüyorlar. Ev içi emekleri sömürülüyor. Peki düşük ücretlerle değersizleştirilen, ev içi emeği göz ardı edilen ve bunlar sonucunda öfkeyle dolan kadınlar bu öfkesini nereye yönlendirmeli? Çözümü nerde aramalı?

Clara Zetkin “Kadınların bugünkü tüm ezici sıkıntıları için tek şey belirleyicidir. Tüm bunlar sömüren ve köleleştiren kapitalizmin karakter özelliklerinin kaçınılmaz sonucudur.” diyerek aslında sorunun kaynağını bize açıkça gösterir. Biz emekçi kadınlara ise tek ve kaçınılmaz bir yol kalır ki bu yol, kadını özel mülkiyetin devamlılığı için yoksullaştıran kapitalizmi gömmekten geçer. Bu da ancak ve ancak enternasyonel mücadeleyle mümkündür. Kadının asıl kurtuluşu burada yatar. Sistemden kazanımlar sağlamak ve uzlaşmaya çalışmak, gerçek dışı hayallere kapılmak ve kapitalist propagandalara kanmaktan başka bir şey olamaz.

Kadınların bu sorunları çözebilmeleri için beraber hareket etmeleri gerekmektedir. Bunun için de enternasyonel mücadele nedir ve nasıl yapılır bunu konuşmalıyız. Marx diyor ki “Emeğin kurtuluşu ne yerel ne de ulusal bir sorundur; aksine modern toplumun var olduğu tüm ülkeleri kapsayan ve çözümünü en ileri ülkelerin pratik ve teorik işbirliğine bağlı olan toplumsal bir sorundur” O yüzden proletarya beraber hareket etmeden sermayenin yarattığı yoksulluğa karşı başarılı bir mücadele veremez. Proletarya ko-

münizmi Marksizm-Leninizmin yapı taşlarındandır. Komünist hareketin yapısal bir özelliğidir. Komünist olduğumuza inanıyorsak mücadelenin enternasyonel olduğuna da inanmalıyız. Proletarya enternasyonelizmini kapitalizm yaratmıştır, kapitalizmin sınır tanımayan, tüm dünyaya yayılan sömürüsü proletarya enternasyonelizmini doğurur. Sermayenin bir avuç zengini daha zengin edip bütün dünya insanlarını enternasyonel bir fakirliğe itmesi mücadelenin enternasyonelliğini zorunlu kılar.

Lenin, “Kapitalist boyunduruk (veya ezgi) enternasyoneldir. İşte bu yüzden tüm ülkelerin işçilerinin kurtuluş mücadelesi ancak işçiler enternasyonel (uluslararası) sermayeye karşı birlikte mücadele ederlerse başarılı olur.” der. Enternasyonel mücadele, dünya işçilerinin birbirlerinin sorunlarını dinlemeleri ve mücadelelerine destek vermeleriyle yapılır. Misal, Dünya Anti Emperyalist Kadın Platformu, Dünya Kadın Konferansı gibi oluşumlara üye olmak farklı ülkelerdeki proleterlerin birbirine destek olabilmesi için önemlidir. Bizler enternasyonel kadın mücadelesini örerken kapitalist sistem de boş durmaz. Emekçi kadınların öfkesini yönlendirir, böler, sönmümler ve zararsız hale getirir. Çünkü bilir ki kadının özgürleşmesi kapitalizmin yıkılmasına yol açacaktır, kapitalizmin yıkılması ise enternasyonel mücadeleye dayanır. Kadın mücadelesi de diğer tüm mücadeleler gibi enternasyonel zeminde pişmelidir. Kapitalist sistem farklı coğrafyalarda kadınları sömürmenin farklı yollarını bulsa da tüm emekçi kadınların hedefi aslında aynıdır, o da bu ölmekte olan düzenin bertaraf olmasıdır.

Kurultayımıza Gelen Mesajlar

Avrupa EKA

Yoldaşlar, Emekçi Kadınlar Mücadelenin, dayanışmanın ve umudun büyüdüğü bu kurultayda sizleri Avrupa Emekçi Kadınlar adına selamlıyoruz. Bugün burada yalnızca bir araya gelmedik; emeğin, dayanışmanın ve umudun gücünü büyütmek için buluştuk. Fabrikalarda, tarlalarda, ofislerde, evlerde ve hayatın her alanında alınteri döken; devrim ve özgürlük mücadelesinde zindanlara ve toprağa düşmüş, sürgün edilmiş kadınlarımızın mücadelesine güç, sesine ses katmak ve sosyalizmi birlikte kurmak için bulunuyoruz.

Burada bulunan her kadın, yalnızca kendi hikayesini değil, geçmişten bugüne mücadele eden

milyonların umudunu taşıyor. Dayanışmayı büyüten, umudu örgütleyen ve geleceği birlikte kuran irade burada atıyor.

Birlikte yürüdüğümüzde korkuyu değil, cesareti büyütürüz. Omuz omuza verdiğimizde yalnızlığı değil, dayanışmayı çoğaltırız. Çünkü biliyoruz: Değişim, yan yana duran ve mücadele eden emekçi kadınların ellerinde filizlenir. Emeğin değersizleştirilmediği, kadınların eşit ve özgür olduğu bir gelecek mümkündür ve o gelecek bizim ellerimizle kurulacaktır.

Devrimci emekçi kadınların mücadelesini selamlıyoruz! Yaşasın emekçi kadınların mücadele birliği!

Kurultayımıza Gelen Mesajlar

Dünya Anti-Emperyalist Kadın Platformu

EKA'nın Yanında Olmaya Devam Edeceğiz

Kadınların Kurtuluşu Ve Halkın Zafer Gününü Hızlandıracağız
Kadınların kurtuluşu için tüm kalbiyle mücadele eden Emekçi Kadınlar Kurultayını içtenlikle kutluyoruz. 1990'ların sonlarından itibaren, emperyalist neoliberalizm ve feodal egemen güçlerin desteklediği ataerkil düzenin dayatması ve baskısı altında çalışan kadınların toplumsal konumu son derece savunmasız hale geldiğinde, EKA bugüne kadar kadınların insan haklarının savunulması ve işçi haklarının genişletilmesi için tutarlı bir mücadele vermiştir. EKA'nın kadınların hayatta kalması, gelişmesi ve siyasi olarak güçlenmesi için bugün düzenlediği bu buluşma, sadece Türkiye için değil, küresel

kadın hareketinin gerçek anlamda ilerlemesi için de büyük önem taşıyor.

Türkiye'deki kadınlar çok katmanlı baskı ve sömürüye maruz kalmaktadır. Mevcut hükümetin muhafazakar politikaları tarafından teşvik edilen feodal uygulamaların yanı sıra, kadın işçiler düşük kaliteli, güvencesiz işlere zorlanmaktadır. 2025 itibariyle, Türkiye'de kadınların işgücü piyasasına katılımı erkeklerin yaklaşık yarısı kadardır -OECD ülkeleri arasında en düşük seviyelerden biri- ve kadınların işsizlik oranı, erkeklerin iki katından fazladır. Kadın işçiler, erkek meslektaşlarının yarısından daha az ücret almaktadır. Kadın işçilerin neredeyse yarısı, sosyal sigorta haklarından mahrum olan kayıt dışı sektörde çalışmak-

tadır. Çoğu, bağımsız bir yaşam sürme hakkı garanti edilmeden aşırı yoksulluğa sürüklenmektedir. İşgücü alanındaki bu baskıcı yapı, temel bir engel oluşturmaktadır: aşırı şiddete maruz kalsalar bile, birçok kadın ekonomik bağımsızlık elde edememektedir. Türk hükümetinin, kadın hakları için birkaç kurumsal güvence olan İstanbul Sözleşmesi'nden 2021'de çekilmesi, her ne kadar kusurlu olsa da, devletin kadınları koruma sorumluluğunu terk etmesi olarak yaygın ve haklı bir şekilde kınandı. "Kadınlar isyanda, özgürlük yakında!" sloganını atarak ve mücadelenin kadın sorunlarının çözümü için bir yol olduğunu savunarak, EKA dünya çapında ezilen ve sömürülen emekçi kadınlara güçlü bir örnek teşkil ediyor.

Dünya çapında, emperyalizm altında, kadınların onuru ve yaşamları trajik şekillerde bastırılmaya ve yok edilmeye devam ediyor. ABD emperyalizminin acımasız saldırısı sonucunda, Venezuela'da Başkan Nicolas Maduro ile birlikte "Devrimin İlk Savaşçısı" olarak bilinen Cilia Flores kaçırıldı ve hukuka aykırı olarak gözaltına alındı. Ayrıca, Küba'ya uygulanan acımasız abluka politikasının bir sonucu olarak, Küba'da 32.880'den fazla hamile kadın şu anda ciddi sağlık riskleri ile karşı karşıya. Bebek ölüm oranı 2025 yılında 1.000 canlı doğumda 8,5'e yükseldi ve Kübalı kadınlar kanlı gözyaşları döküyor.

Emperyalizm ve onun kuklaları tarafından işlenen acımasız ve vahşi katliamlar, savaş zamanında özellikle kadınlar, yaşlılar ve hastalar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Şubat 2026 itibarıyla Filistin'deki resmi toplam ölü sayısı 72063'e ulaşmış olup, bu

kayıpların yaklaşık %60'ını kadınlar, çocuklar ve yaşlılar oluşturmaktadır. Gerçekte, 200.000'den fazla kişi katledilmiş ve en az 120 bin kadın, çocuk ve yaşlı acımasızca öldürülmüştür. Hem geçmiş tarih hem de bugünün gerçekliği, barışı yok eden ve kadınların insan haklarını ortadan kaldıran emperyalizmden başkası olmadığını göstermektedir.

2025 yılının Ekim ayında, ABD'nin Venezuela'ya yönelik emperyalist saldırganlığının yoğunlaştığı bir dönemde, Dünya Anti Emperyalist Kadın Platformu Venezuela'nın başkenti Karakas'ta kuruldu. Kadınların insan haklarının ihlali ve onurlarının yok edilmesinin temel nedenleri olan emperyalizme ve onun kuklası faşizme karşı çıkıyoruz. Emperyalist ve revizyonist güçler tarafından yayılan "kadınların insan haklarını savunma" şeklindeki sahte propagandayı ifşa edip yok ederken, dünya anti emperyalist birleşik cephesi içinde sıkı bir şekilde birleşiyor, küresel bağımsızlık, kalıcı barış ve gerçek cinsiyet eşitliğini gerçekleştirmek için daha da sıkı mücadele ediyoruz.

"Kahrolsun Emperyalizm" şiarımız, Türk-Kürt emekçi kadınlarının militan sloganı "Jin, Jiyan, Azadi (Kadın, Yaşam, Özgürlük)" ile yakından bağlantılıdır. Devrimin iki tekerleğinden biri olarak biz kadınlar, kendi gücümüz ve mücadelelerimizle kadınların toplumsal kurtuluşunu gerçekleştirecek ve kadınlara öncelik veren ve saygı duyan yeni bir dünyanın gelişini hızlandıracağız. Bu mücadele yolunda her zaman EKA'nın yanında olacağız ve kadınların kurtuluşunun ve halkın zaferinin gününü mutlaka getireceğiz.

Kadın Yoksulluğunun Çözümüne Venezuela Komün Örneği

Özlem Oral

Şu ana kadar kadın arkadaşlarımız pek çok konuya değindi, ortak noktası da “yoksulluk” oldu. Çözüm önerileri de genelde ortaklaştı: örgütlenmek, birlikte mücadele etmek. Ben de bu sorunu çözen, çözüme yolunda adımlar atan bir örneğe göz atalım istedim.

Çok uzak bir geçmişe gitmeyeceğim, tarihe baktığımızda kadın özgürlüğü, kadın hakları alanında son birkaç yüzyıl içinde atılmış sayısız adım ve örnek var. Birkaç on yıl öncesine, Latin Amerika'ya gideceğiz. Son dönemlerde Küba ile birlikte en fazla ön plana çıkan, tabii ki ABD'nin saldırıları ve tehditleri ile gündeme yerleşen Venezuela'ya, oradaki kadınların yaşamına dikkat çekmek istiyoruz.

Hiç arama motoruna “Venezue-

la, kadın” yazıp arattınız mı? Karşınıza genelde çıkan “dünyanın en güzel kadınları” mottolu cinsel objeleştirilmiş kadın resimleri ve hikayeleri çıkar. Yaşı biraz daha büyük olanlar duymuş ya da görmüştür. Dünya “güzellik” yarışmalarında dereceleri hep Venezuelalı kadınlar toplardı. Venezuelalı kadınlar, artık emekleri ve üretkenlikleri ile ülkelerine damga vuruyor.

20. yüzyıl boyunca Latin Amerika hep ABD'nin arka bahçesi oldu. Öncesinde de İspanyol sömürgesi idi. “Demokrasi” ve “özgürlük” adına ülkelerinde yapamadıkları her tür pislği, sömürüyü Latin ülkelerinde gerçekleştirdiler. Uyuşturucu yetiştiriciliği ve ticaretinden silah kaçakçılığına, “paralı” askerlere, fuhuştan insan ticaretine-köleliğe, ucuz emek

“Venezuelalı kadınlar, artık emekleri ve üretkenlikleri ile ülkelerine damga vuruyor.”

sömürsünden madenlerin, doğanın talanına kadar her tür çürümüşlüğü bu topraklar üzerinden dünyaya taşıdı. Latin halkları ise buna hiçbir zaman boyun eğmedi, her dönem mücadele etti. Özgürlük mücadeleleri işgalleri durdursa da, emperyalizmin sömürsünü engelleyemedi. Küba zafere ulaşan ilk Latin ülkesi oldu. Tüm kıta gerilla mücadeleleri, yasal parlamenter yollar vb mücadele yöntemleri ile hala savaşımaya devam ediyor. Venezuela dedik... Venezuela'yı bugünkü konumuna taşıyan olaylar zinciri 1992'de, orduda bir komutan olan Hugo Chavez'in sol bir darbe girişimi ile başladı. Gerek sendikal hareketin, gerek devrimci mücadelenin son halkası olarak gelişen bu girişim başarısızlıkla sonuçlandı, Chavez ve bu ayaklanmayı yönlendiren liderler tutuklandı. Tutuklanmasından itibaren Chavez'i savunan avukatlardan biri, bugün Maduro ile birlikte ABD'nin esir aldığı Cilia Flores idi.

Biliyoruz, bir devrimin, bir ayaklanmanın liderleri tutsak edilse, hatta katledilse de, o hareket durmaz. Venezuela'da da yıllar boyu baskıcı, gerici iktidara karşı eylemler, ayaklanmalar sürdü. Ve 98'de,

cezaevinden çıkmış olan Chavez halkın da desteği ile seçimleri kazanarak, devlet başkanı oldu...

Venezuelalı kadınların özgürlük mücadelesi ve kazanımları, burada hız kazandı.

Chávez iktidara geldiğinde, halkın yönetime doğrudan katılımını hedefledi. Ve başta işçi-emekçi mahallelerinde yerel halk örgütlenmesi için Komünler kurulmaya başlandı. Yerel ihtiyaçların belirlenmesi ve çözümleri, doğrudan bu mahalle halkları tarafından organize edilmeye başlandı. 2010'da da bu komünler yasal statüye kavuştu ve Komünler Yasası çıkarıldı. Komünler, yerel yönetimin temel yapı taşları olarak tanımlandı. Ve Chavez'e göre, 21. yüzyıl sosyalizmini gerçekleştirmenin pratik yolunu Komünler temsil ediyor.

2013'te Chavez'in ölümünden sonra da, Nicolás Maduro döneminde yine komünler desteklendi, güçlendirildi.

Venezuela'da kadınlar, bu örgütlenmede ve yeniden inşada başrol oyuncusu oldular. Latinlerde kadınlar tarihin hiçbir döneminde sadece ev kadını, çiftçi ya da cinsel obje olarak görülmedi. Savaşlarda da en ön sırada yer aldılar. Görmüştüzdür hepimiz Latinlerin kadın gerillalarının boy boy resimlerini arşivlerde.

Venezuela'da da komünlerin kurulmasında kadınlar temel özne oldu. Kırsal kesimlerde halkın büyük çoğunluğu toprağa sahip değildi.

“Komünleri inşa edenlerin %80'i kadınlar.”

“Kadınlar mahallelerinin, siyasetin ve ekonominin doğal liderleri.”

Topraklar üzerinde yaşayan ve üreten insanlara verildiğinde, ortaklaşa üretime geçtiler adım adım. Ortaklaşa ürettiler, dağıtımı, paylaşımı ortak yaptılar ve kararları ortak aldılar. Şehirlerde mahallelerde ortak işletmeler kurdular, ortak üretilenleri dağıttılar, paylaştılar. İhtiyaçları ortaklaşa belirlediler.

Okul nereye kurulmalı, sağlık alanında neler yapılmalı, genç kadınlar nerede vakit geçirmeli...

Kadınlar sağlık ekiplerine evini açtı, bir odalarını sağlık ocağına çevirdi. Okuryazarlık, 2000'lere geldiğinde bile kadınlar arasında çok düşüktü, “Robinson Planı” uygulandı ve Küba öğretmenleri ile yardıma koştu. Eğitim için evlerini açtı kadınlar. Bunlar en bilinçli, ama okur yazarlığı çok az olan insanlardı ve ilk onlar mezun oldular. Önce öğretmenler yetiştirildi, o öğretmenler de çocuklara, gençlere eğitim verdi. Üstlerine aldıkları görev, lise ve üniversitelerden mezun olmaktı.

Sonra Su Komitesi, Toprak Komitesi, Elektrik Komitesi, Teknoloji Komitesi oluştu, bunlar konseyler halinde bir araya gelerek Komünleri oluşturdu. Kadını-erkeği ile bütün bir Venezuela halkı, yeni bir yönetim biçimi inşa etti. Ve bunun omurgasını kadınlar oluşturdu.

Kendisini “Bolivarcı Venezuela” olarak nitelendiren Venezuela’da

2007’de “Kadın ve Cinsiyet Eşitliği Bakanlığı” kuruldu ve ilk amacı gelir eşitsizliği ile savaşmak oldu. Kapitalist sistemin kadınları “yedek-yardımcı işgücü” olarak görmesine, zor koşullar altında çok ucuza çalıştırmasına, ekonomik şartlar ilk değiştiğinde evlerine gönderme politikalarına karşı Venezuela, ilk iş olarak cinsiyet eşitliğini ekonomik açıdan garantiye aldı, “ev içi emeğin” ekonomiye katkılarını kabul ederek ev kadınlarına sigorta güvencesi sağladı ve kadınların ev dışındaki ekonomik katılımını desteklemek için programlar planlandı. İş kurmak ya da bir eğitim-kurs almak isteyen kadınlara kredi yardımı yapıldı.

Genç yaşta hamilelik oranları da yükseldi. Bu, doğal olarak kadınların sosyo-ekonomik durumunda ve ekonomide gerilemeye sebep oluyordu. “Kontrollü Doğum Planı” kapsamında gençlere, özellikle ergenlik çağındaki kadınlara cinsel eğitim verildi, cinsel hakları öğretildi. Ve kadınların cinsel şiddete karşı korunması ve üretim haklarının güven-

“Ev içi emeğin ekonomik değer yaratan bir iş olarak tanınması, kadınlara sosyal güvenlik hakkı kazandırdı.”

“Kadınlar ortak üretip ortak paylaştılar; kararları da ortak aldılar.”

ceye alınması için her bölge, her il ve her köyde kadınların insan haklarını savunacak örgütler ve barınaklar kuruldu.

Örneğin, biliriz balıkçılık “erkek işi”dir, kadınlar balıkçılık yapsa bile çok azdır ve evini geçindirecek kadardır. Burada balıkçı kadınlar, devlet desteğiyle “balıkçı kadınlar komünü” kuruyorlar 2018’de... Kendilerine tahsis edilen topraklarda, devletin sağladığı mimar ve mühendislik desteğiyle evlerini tek başlarına inşaa ediyorlar. “Fırıncı kadınlar komünü”nde kendi ekmeklerini hem kendileri, hem de komünleri için üretiyorlar.

Devlet araziye ve teknik desteği sağlıyor, kadınlar ise kendi yaşam alanlarını ortak bir emekle kuruyor. Yani kadınlar “yararlanan” değil, doğrudan kurucu ve esas aktör haline geliyor.

Dünyanın büyük çoğunluğu (emperyalist sistem) kadınları yenden evin sessizliğine ve piyasanın güvencesiz koşullarına döndürmek isterken, (Trading Wife terimini duyanlar var mı aranızda? Son yıllarda türeyen, sosyal medyada evinde çokça çocuk doğuran, ekmeğinden meyve sebzesine kadar her şeyi evinde kendi yapıp yetiştiren, evini pırıl pırıl yapıp, şık-bakımlı halde sosyal medyada boy gösteren kadın

videolarını kaçınız izlemiştinizdir) Venezuela’da kadınlar, yaşamın merkezinde yer alıyor, kararlarını kendileri veriyor, ne üreteceklerine, ne kadar üreteceklerine ve bu ürünle ne yapacaklarına kendileri karar veriyorlar. Yeni bir sosyalizm biçimi kuruyorlar.

Örneğin, Chavez’in 2009’da bizzat kuruluşunu sağladığı El Matzai Komününü örnek alan komünlerin sayesinde, Venezuela yiyeceklerinin %85’ini kendileri üretebilir hale gelmiş. Kendi topraklarına en uygun, en verimli ürünlerle üretim yapıyorlar, ne ekeceklerine kendileri karar veriyorlar. Örneğin bizim, bugün buğday dâhil temel gıda maddelerinin büyük kısmını ithal etmek zorunda kaldığımızı biliyoruz değil mi?

2024 Nisan’ında ilk kez halk, kendi komünlerinde hangi projelerin en öncelikli olması gerektiğine karar vermek için oy kullandılar. Her bir komün yedi proje sundu ve her vatandaş bir projenin federal fonlarla uygulanması için oy verdi. Geçtiğimiz Kasım ayında da bu seçimlerin sonuncusuna bizzat tanık olduk ve oraya giden bir arkadaşımız bunları

“Venezuela’da kadınlar yaşamın merkezinde yer alıyor, ne üreteceklerine kendileri karar veriyorlar.”

bize Çavista Diyarından Mektuplar kitapçığı ile anlattı.

Bir proje şöyle uygulanıyor: Hükümetin verdiği fonlar her komünün hesabına aktarılıyor ve her şey komün tarafından yönetiliyor. Değerlendirmeyi yapıyorlar ve gerekli yapıyı kendi emek güçleriyle ister komünden insanların işe alınmasıyla, ister her bireyin ihtiyaçlarına ve kapasitelerine dayalı kolektif gönüllü çabalarıyla kuruyorlar, komünlerinde ürettikleri malzemeleri kullanmaya öncelik veriyorlar. Ve bu komünal süreçleri inşa edenlerin %80'i kadınlar... Kadınlar, komünlerde en geniş anlamıyla hayatın sürekliliğini sağlıyorlar. Örneğin, Dönüşüm, Kadınlar, Toplum (TRAMUCO) Kooperatif Üretim Birimi var. 2023'te kurulan ve tüzüğünü kadınların oluşturduğu kooperatifle, 7 mahallede "katı atık yönetimi sistemi" kuruyorlar ve geri dönüşümü organize edip endüstriye cam, kâğıt ve plastiği yeniden kazandırıyorlar. Kooperatif üyesi genç bir kadın, "Her kadın başkalarının gerçekliğini öğrenerek dâhil olur, kendini geliştirir ve eninde sonunda kendini bulur" diyor.

5 bin kişinin yaşadığı 5 Mart Sosyalist Komününde kadınlar, "Kadın ve Cinsiyet Eşitliği Yönetim Komitesi" örgütlenmişler ve topluluklarındaki yaşamın sürdürülebilirliği için gerekli olan günlük ihtiyaçları

ortaya koyuyor, cinsiyete dayalı şiddet ve üreme sağlığı konusunda hakları, korumayı ve eğitimi sağlamaya yönelik projelerde çalışıyorlar. Kolektif, "Kadınların ağları hakkında konuştuğumuz zaman, her gün tek tek ördüğümüz, aralarında kaç kilometre olursa olsun başka insanların kumaşlarıyla, iplikleriyle ve yünleriyle iç içe geçmiş olan kumaşlardan bahsediyoruz." diyorlar.

5 Mart Komününde kadınlar, "Üç çiçek" şeklinde örgütlenmişler. Arnavut biberi, Ayçiçeği ve Guzmanya. Bu her çiçek, organizasyonun bir dalını temsil ediyor:

Kadın sağlığı bakımı,
Şiddetle savaş,
Eğitim ve bilgi.

"Devrimci kadınlar olmadan bir devrimi tamamlamak mümkün değildir."

"Dokuyan Kadınlar" Kolektif Komünal Evi var. Cinsiyetçi şiddetin mağduru olan kadınlar ve topluntılar için bir merkez burası.

Kadınların ve çocukların güvenliğini sağlamak, psikolojik bakım, acil bakım ve hizmetlerin bulunduğu bir mekân...

Ve günümüzde ABD öncülüğünde emperyalistlerin Venezuela'ya açtığı ekonomik savaş halkın, özellikle de kadınların sosyo-ekonomik durumunu oldukça etkiledi. Uygulanan ambargo, uluslararası ticareti zorlaştırdığı için gıda, ilaç gibi temel ihtiyaçların giderilmesi zorlaşıyor. Geçtiğimiz yıl, Venezuela'ya karşı 502 ayrı kalemde yaptırım uygulanıyordu. Bu da gıdaya, ilaca, doğum kontrol yöntemlerine, anestezi mad-

delerine ve radyo-terapi gibi hayati sağlık hizmetlerine kadar uzanıyor. Hatta şöyle bir örnek var, Güney Amerika'nın en iyi çocuk kardiyoloji hastanesi, "dikiş ipi" kalmadığı için kapatılmak zorunda kalınmış... Dikiş ipi...

Özetlersek:

Venezuela'da komünlerde kadınların katılımı muazzam bir boyutta. Komünal konseylerdeki katılımcıların ve sözcülerin yaklaşık %70-80'i kadın. Kadınlar mahalle ölçeğinde gıda dağıtımını, sağlık hizmetlerinin organizasyonunu ve yerel altyapı projelerinde liderliği üstleniyor. Geleneksel olarak kadınların üzerine yıkılan "ev içi bakım" (çocuk, yaşlı bakımı, yemek) komünler aracılığıyla kolektif mutfaklar veya mahalle kreşleri gibi yapılarla kamusal bir sorumluluk haline getirilmeye çalışılıyor.

Bu süreçte kadınlar,

Venezuela Anayasası'nın 88.

Maddesi ile ev içi emeğin ekonomik değer yaratan bir iş olarak tanınmasını ve ev kadınlarının sosyal güvenlik ve emeklilik haklarına erişebilmesi hakkını kazandı. Komünlerde kurulan ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadele etmek için eğitilmiş kadınların oluşturduğu "Komünal Savunucular" örgütlenmesi ile şiddet mağduru hemcinslerine rehberlik etme, hukuki süreçlerde onlara destek olma sistemi oturttu.

Kadınların ekonomik bağımsızlığını kazanması için mikro krediler sağlayan ve sadece kadınlara yönelik çalışan bir banka sistemi kurulmasını sağladı. Ancak hala sorunlar elbette sona ermiş değil. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik kriz ve yaptırımlar en çok kadınları etkiliyor:

Kadınlar hem ev işi, hem ücret-

li iş hem de komün içindeki siyasi/gönüllü işleri aynı anda yürütmek zorunda kalıyor. Yaşanan kriz nedeniyle doğum kontrol yöntemlerine erişimde yaşanan zorluklar ve kadın cinayetlerinin artmış olması, hala aşılması gereken çok ciddi engeller. Ancak yine de bu oluşturulan sistemler Venezuela'da kadının "toplumsal statüsü", geri dönülemez şekilde yükseltti. Kadınlar artık mahallelerinin, siyasetin ve ekonominin "doğal liderleri".

Ve Chavez, "Bir mücadelenin, devrimin tamamlanması için kadınlara ihtiyacımız var. Devrimci kadınlar olmadan, onların gücü olmadan bir devrimi tamamlamak mümkün değildir." demişti bu adımları atarken.

Bu arada iktidardaki Maduro'nun partisi Venezuela Birleşik Sosyalist Partisi (PSUV)'nin tabanının %62'si kadın. Kadınlar, Ulusal Meclis'in %42'sini ve topluluk temelli siyasi faaliyetlere katılımın %70'ini oluşturuyor.

Bu arada bir de not düşelim, 2025 Ekim ayında Dünya Anti Emperyalist Kadın Platformu, kuruluşunu Venezuela'da kadın siyasetçilerin, komünarların ve dünyanın her yanından gelen örgütlü kadınların katılımı ile duyurmuştu.

Dünya Anti Emperyalist Kadın Platformu, 2022'de kurulan Dünya Anti Emperyalist Platformu'nun bir parçası ve önümüzdeki Temmuz ayında Türkiye'de, Ankara'da yapılacak olan NATO zirvesini protesto etmek için buraya gelecekler. Onları burada ağırladığımız zaman, merak ettiğimiz konuları onlarla da konuşma, deneyimleri paylaşma fırsatımız olacaktır.

III. Emekçi Kadınlar Kurultayı Kapanış Konuşması

Bugün III. Emekçi Kadınlar Kurultayında Yoksullukla Mücadele Yöntemlerini konuştuk. Yoksulluk günümüz düzeninin, önümüze koyduğu en yakıcı gündem olarak karşımıza çıkıyor, bugün bir çok mücadele alanından kadınlar yoksulluk üzerine söz kurdular. Yaşamlarımızda bir çok mücadele koşulunun yanı sıra yoksulluk ile de mücadele ediyoruz çünkü.

Bir yandan devlet eliyle, burjuva hukukun açtığı alanla katlediliyor. Savaş ve yıkımla boğuluyor. İşyerlerinde tacize, mobinge uğruyor. Yurtlarda, kampüslerde eşit ve ücretsiz eğitim mücadelesi veriyoruz, yani aslında hayatta kalmaya çalışıyoruz. Saydığımız bu mücadele koşullarının tümü, bulunduğumuz kapitalist sistem içerisinde gelişiyor, bu da bize şunu gösteriyor sevgili kadınlar, gelişen her mücadele koşulu, kurduğumuz her söz, mücadeleyi büyüttüğümüz her alan, bu düzenin çöküşünü doğuracak.

Korkuyorlar bizlerden, kadınlardan korkuyorlar, korksunlar da. Yarattıkları her baskı aygıtının üstesinden bir bir mücadeleyle, kadınların örgütlü gücüyle geleceğimizin onlar da farkındalar. Kendi yaşamlarımız hakkında söz kuracak birileri varsa o kişi sadece biziz. O yüzden bugün söz kuran,

emek veren, katkı sağlayan herkese teşekkür ederiz emeğinize sağlık.

8 Mart öncesinde, burada bir arada bulunup, alanlardan uzaklaştırmaya çalıştıkları kadınların söz kurabilmesi, yaşamın içinden, sorunların tespitini yapması ve mücadele yöntemlerini tartışması, özgürlüğe attığımız, atacağımız adımlara en kıymetli basamağı oluşturuyor.

Kadınların mücadele alanları farklı olsa da, tüm dünya kadınlarının sorunları, mücadele koşulları ve en önemlisi düşman ortak. Ve bizler bu ortak düşmana karşı yaşamın içinden örgütlü gücümüzü büyüterek en güzel cevabı veriyoruz. Farkındayız çünkü, kadınların devrimle özgürleşeceğinin farkındayız.

Önümüz 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, emeğin, kadınların sesinin, kavganın en güzel ve militan halini büyütme için 8 Martta sokakta buluşacağız.

Ve yineliyoruz yaşamı yaratan, üreten biziz, öldüren düzeni kabul etmiyoruz, yaşamın yanındayız. İnsanca yaşamın yanındayız. Verdiğimiz bu mücadelede zafer emeğin, emekçi kadınların olacak diyoruz. Çünkü biliyoruz kader olan yoksulluk değil örgütlü mücadeledir.

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz!

III. Emekçi Kadınlar Kurultayı Sonuç Bildirgesi

“Yoksulluk ve Mücadele Yöntemleri” temasıyla 21-22 Şubat’ta gerçekleşen 3. Emekçi Kadınlar Kurultayı Sonuç Bildirgesi

2 gün süren kurultayın ilk günü Nurtepe Cemevi’nde genç kadınların “Kapitalizmi Yıkacağız, Genç-Emekçi Kadınlar Geliyor!” yazılı pankartla girmesiyle açılışa geçti. Sağlık, eğitim, hizmet sektöründen kadınların, bakım emekçilerinin, öğrenci ve genç kadınların, göçmen kadınların, hukukçuların, emeklilerin, işsiz, ev içi emekçisi kadınların ve başkaca sektörlerden birçok kadının katılım sağladığı ilk gün kadınlar yoksulluğu nedenleriyle tartıştı, sonuçlarıyla birlikte yoksulluğun kadınların yaşamında hangi noktaları etkilediğini değerlendirerek mücadele yöntemleri üzerine konuşmalar gerçekleştirdi.

Kurultay Emekçi Kadınlar’dan

Çiğdem’in yaptığı açılış konuşması ve ardından devrim mücadelesinde ölümsüzleşen, erkek ve devlet şiddetiyle katledilen kadınlar şahsında saygı duruşu ile başladı.

Açılış konuşmasının ardından Emekçi Kadınlar Genel Sözcüsü Delal Erol dünyada artan savaşların, emperyalist-kapitalist sistemin içerisinde bulunduğu çöküş sürecinin yoksulluğu ne denli arttırdığına değindi ve kurultay hazırlıkları boyunca kadın yoksulluğunu araştırmak için yapılan anket sonuçlarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu. İstanbul özelinde emekçi halkın yoğun yaşadığı mahallelerde yapılan anket çalışmaları kadınların yaşamlarına yoksulluğun hangi noktalarda temas ettiği, etkileri ve sonuçlarına ilişkin bir çerçeve sundu. Anket sonuçları aktarılırken kadınların en çok etkilendiği alanların ekonomik

“Kadınlar açlığa, sömürüye, geleceksizliğe daha fazla dayanmak değil; insanca yaşayabilecekleri bir düzen istiyor.”

sorunlar (geçim sıkıntısı, hayat pahalılığı, kira, işsizlik, çocuklara maddi destek zorluğu vb.) olduğuna değinildi. Kadınlar hem ücretli emekçi hem ücretsiz bakım emeği veren kişi olarak aile içerisinde yer alırken özellikle ev içi sorumluluklar, çocuk bakımı ve hasta bakımını da çoğunlukla tek başlarına üstlendiklerini söyledi. Ankete katılan kadınlar için en çok cevaplanan genel duygu durumu kaygılı olmak iken, kadınlar yalnızca kendileri için değil, çocuklarının geleceği için de kaygılı olduklarını belirtti. Özellikle okul çıkışlarında çocuklarını bekleyen anelerle yapılan anketlerde yaşanan zorluklara verilen cevaplarda en sık tekrar eden cevaplar eğitim sistemi, okul sürecinin zorluğu, çocukların eğitimi gibi zorluklardı. Bu cevaplar dışında anketlerde en sık tekrar eden sözcükler kadın cinayetleri, adaletsizlik ve depresyon sonrası yaşamın zorluklarına ilişkindi.

Anket sonuçlarıyla yapılan değerlendirmelerde kadınların bir değişim talebinde oldukları vurgulandı. Veriler, kadınların en temel sorunlarının ekonomi olduğunu gösterdi.

Ancak birçok cevapta yer aldığı gibi, ekonomiyi kadınlar yalnızca bir para meselesi olarak değerlendirmiyor, yaşamlarının tamamını etkileyen bir kriz olduğuna, gelecek ve güvenlik kaygısını arttırdığına değinen kadınlar bireysel çözümler değil toplumsal ve yapısal değişiklikler talep ediyor. Sonuç değerlendirmesi “Bu anket kadınların yalnızca geçim sıkıntısı yaşamadığını; aynı anda yoksulluk, bakım yükü, güvencesizlik, adaletsizlik ve gelecek kaygısıyla mücadele ettiğini gösteriyor. Kadınlar açlığa, sömürüye, geleceksizliğe, şiddet dolu yaşamaya daha fazla dayanmak değil, insanca yaşayabilecekleri bir düzen istiyor.” şeklinde ortaya konuldu.

Kurultay daha sonra Serbest Kürsü ile devam etti. Yoksulluğa karşı mücadele yöntemlerinin tartışıldığı Serbest Kürsü’de sağlık, eğitim, hizmet gibi birçok sektörden kadının, öğrenci, avukat, işsiz, genç, emekli, göçmen kadınların, ev içi emekçisi kadınların konuşmalarıyla sürdü. Kurultaya katılmayan bakım emek-

“Kadınların özgürleşmesi, bu çürümüş düzene karşı yürütülen devrimci mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.”

çisi kadınlar, şoför kadınlar, göçmen kadınlar, öğrenci kadınlar yolladıkları videolar ile kurultayı selamladı.

Kurultayın 2. günü Şişli Ayışığı Ekin Sanat Derneği'nde sürdü. 2. Kurultay'dan bu yana geçen 1 yıllık süreçte Emekçi Kadınlar'ın bölgelerde ve komitelerde gerçekleşen çalışmalarını içeren faaliyet raporlarının aktarımıyla başlayan 2. gün, önceki dönemin değerlendirmeleriyle sürdü. Komitelere dair öneriler Emekçi Kadınlar'ın önümüzdeki dönem faaliyetlerini güçlendirmek için geliştiriciydi.

Emekçi Kadınlar'ın önümüzdeki dönem çalışmalarını sürdürecekleri alanlar, kurultaya hazırlık süreciyle somutlaşan yoksulluk ve kadınların yaşamında derinleşen yoksulluğa karşı mücadeleyi örgütlemek, büyütme hedefiyle oluştu. Yoksulluğun kadınlar için salt bir "ekonomi" sorunu olmaması, şiddeti arttırması, artan emperyalist savaşlarla ilişkisi, kadınların ev içlerinde emeğini daha görünmez ve zor hale getirmesi, çalışma alanlarında koşulları zorlaştırması gibi gündemleriyle ele alınarak bir bütün olarak yoksulluğa karşı mücadeleyi odak haline getiren, kadınları bu yakıcı sorunlara karşı etkin mücadeleye katmak

hedefinde ortaklaşıldı.

Genel değerlendirmeler ve önümüzdeki döneme dair örgütlenme ve faaliyet tartışmaları, 3. Emekçi Kadınlar Kurultayı sonrası dönemde yürütülecek Emekçi Kadınlar faaliyetleri için hedeflerin belirlenmesine, yöntemlerin tartışılmasına katkı sağladı.

Kurultayımız kurulan ancak işlerlik göstermeyen komitelerin sebepleri tartışarak yeni biçimler verilmesi gerektiğine karar verdi. Kurduğumuz işçi kadın komitesinin istenilen düzeyde işlememesi, bazı il temsilcilerimizin aldığı sorumluluğu yeterince yerine getirememesi üzerine bu komitelerde değişiklikler yapıldı.

Kurultayımız genç kadınların devrimci mücadeleye atılmak, gençliğin yaşadığı sorunlara karşı mücadele etmek için yoğun isteğini göstermiş oldu. Geçen kurultayda 3 kişi ile oluşturduğumuz genç kadın komitemizin gelişmesi ve birçok ilde çalışmanın iskeletini oluşturması bu alanda örgütlenebildiğimizi gösterdi. Burada belirginleşen değerlendirmelerle Emekçi Kadınlar'ın genç kadınlara daha fazla ulaşması, geleceği yok edilmek istenen gençli-

ğin içerisinde en çok sorun yaşayan kesim olan genç kadınların kendi gündemleriyle, öznel koşullarıyla bir örgütlenme biçimi geliştirmesi gerekliliğiyle “Genç Emekçi Kadınlar” komitesi oluşturulması kararlaştırıldı.

Kurultayımız önümüze işçi kadınların örgütlenmesinin elzem olduğunu işçi kadın örgütlenmesinin ısrar ve zaman gerektirdiği ortaya koydu.

Kurultayda gerçekleşen birçok konuşma kadınların yaşamsal sorunlarının hiçbirinin içerisinde geçmekte olduğumuz emperyalist-kapitalist düzenin derin çöküşünden bağımsız ele alınamayacağını içeriyordu. Kadınların özgürleşmesinin bir devrim sorunu olması, kadınları cinsiyete dayalı mücadele sınırlarından çekerek sınıfsal özüyle devrimci mücadelenin öncüleri yapmak özgürlüğümüzü kazanmak için bir zorunluluktur. Bu nedenle kadın mücadelesinin emperyalizme, kapitalizme

karşı mücadele ile iç içe yürütülmesi Emekçi Kadınlar için önemli bir zemindir. Bu değerlendirmeler sonucunda Emekçi Kadınlar, önümüzdeki dönem Türkiye’de “zirve” yapacağını ilan eden halkların, kadınların katili NATO’ya ve emperyalizme karşı mücadeleyi büyütme kararı aldı.

Kurultay, uluslararası alanda Dünya Kadın Konferansı ile süren enternasyonal kadın mücadelemizi aynı zamanda Anti-emperyalist Kadın Platformu’yla da sürdürme kararı aldı.

Emekçi Kadınlar, gerçekleşen 3. Kurultay’ımızın sonuna yaklaşırken komitelerin güncellenmesi ve genişletilmesi, yeni görev dağılımları ve yeni sözcülerin seçimini gerçekleştirdi. 3. Emekçi Kadınlar Kurultayı, 2 gün süren yoğun tartışmaların, sunumların ve değerlendirmelerin ardından sonlandı.

Yaşasın Emekçi Kadınların Örgütlü Mücadelesi!

"Savaş, kapitalizmin barış zamanında bile kitlelere karşı yürüttüğü o amansız sömürünün, cephelerdeki kanlı bir uzantısıdır."

Clara Zetkin

ISBN 978-625-93057-3-4

9 786259 305714 >